

Zespół redakcji Wieści Światowe jest apolityczny, nie uprawia polityki i nie jest zależny w żaden sposób od jakiegokolwiek władzy, ale zobowiązany jest na podstawie ustawy prawo prasowe do służenia społeczeństwu i państwu, odpowiadając na listy i wyjaśniając sprawy dotyczące Czytelników

Rozpoczęła się modernizacja ...

Ciąg dalszy s.9

Ponad 50 mln zł na inwestycje na lotnisku w Jasionce

Ciąg dalszy s.13

Zapraszamy na:

Czytaj bezpłatnie na:

www.facebook.com/wiesciswiatowe.pl

www.wiesciswiatowe.pl

WIEŚCI ŚWIATOWE

cena
11,00 zł

Nr 03 (103) 01 marca 2021 miesięcznik

ISSN 2299-5013

Autorytarny model pracy Sejmu RP?

Ciąg dalszy s.87

Od naszej stałej korespondentki z Paryża (Francja)

PRAWA KOBIET

cz.1

Ciąg dalszy s.3

PROTEST

Ciąg dalszy s.59

Zarządzanie ogrodami działkowymi w czasie pandemii

Ciąg dalszy s.77

Diament AQUABELLIS

Ciąg dalszy s.79

Zielona energia

ma zasilać

platformy wydobywcze

Ciąg dalszy s.35

Zielona pożyczka...

Ciąg dalszy s.51

Polsce grozi deficyt wody i wzrost cen żywności

Ciąg dalszy s.49

Dobrowolność szczepień i zakaz dyskryminacji

wg RE

Ciąg dalszy s.73

Zachęcamy do zapoznania się...

Zmiany w uzyskiwaniu uprawnień...

Ciąg dalszy s.2

Ciąg dalszy s.19

Ministerstwo Sprawiedliwości
dementuje informacje TVN

Ciąg dalszy s.20

Stop powodzi
ruszają konsultacje

Dożywotnia opieka nad zwierzętami
w służbach podległych MSWiA

Ciąg dalszy s.21

Facebook zablokował
konto IPN ...

Ciąg dalszy s.24

Zachęcamy do zapoznania się z projektem ustawy o ochronie wolności użytkowników serwisów społecznościowych

W związku z licznymi pytaniami ze strony mediów oraz wnioskami o udostępnienie informacji publicznej, zachęcamy do zapoznania się z projektem ustawy o ochronie wolności słowa w internetowych serwisach społecznościowych, który był zapowiadany przez Ministra Sprawiedliwości Zbigniewa Ziobro podczas konferencji prasowych 17 grudnia 2020 r. oraz 15 stycznia 2021r.

Projekt w tym brzmieniu został skierowany 22 stycznia 2021 r. do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów z wnioskiem o wpis do wykazu prac legislacyjnych Rady Ministrów.

Ministerstwo Sprawiedliwości jednocześnie dementuje, że przekazywało opisywany w ostatnich dniach projekt przedstawicielom mediów. Robocza wersja, która była prezentowana, została przekazana wyłącznie Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Ministerstwo Sprawiedliwości w dalszym ciągu oczekuje na realizację wniosku o wpis projektu do wykazu prac legislacyjnych Rady Ministrów, w celu formalnego podjęcia drogą oficjalną dalszych konsultacji, a następnie przyjęcia projektu przez Radę Ministrów.

Zgodnie z załączonym projektem, serwisy społecznościowe nie będą mogły usuwać wpisów ani blokować kont polskich użytkowników, jeśli zamieszczone w nich treści nie łamią polskiego prawa. Za naruszenie tej zasady serwisom będą grozić surowe kary. Przygotowane przez Ministerstwo Sprawiedliwości nowe przepisy mają chronić konstytucyjne prawo do wolności słowa, a także dobra osobiste osób naruszane przez anonimowych użytkowników internetu.

Dziś serwisy społecznościowe sa-

me decydują o usuwaniu wpisów, a nawet blokowaniu kont użytkowników. Nie ma skutecznej możliwości odwołania się od takiej decyzji, nawet jeśli użytkownik wykaże, że nie złamał żadnego prawa, a działanie serwisu łamie wolność wypowiedzi.

Wolność słowa i wolność debaty są istotą demokracji. Ich zaprzeczeniem jest cenzurowanie wypowiedzi, zwłaszcza w internecie, gdzie dziś toczy się najwięcej politycznych dyskusji i sporów światopoglądowych. Użytkownicy mediów społecznościowych muszą mieć poczucie, że ich prawa są chronione. Polska powinna mieć regulacje chroniące przed nadużyciami wielkich korporacji internetowych, które coraz częściej w imię obrony wolności tę wolność ograniczają – podkreślił Minister Sprawiedliwości Zbigniew Ziobro.

Projekt Ministerstwa Sprawiedliwości przewiduje powołanie pięcioosobowej Rady Wolności Słowa, która będzie stać na straży konstytucyjnej wolności wyrażania poglądów w serwisach społecznościowych. W skład Rady mają być powoływani eksperci w dziedzinie prawa i nowych mediów. Sejm będzie ich wybierał na sześcioletnią kadencję kwalifikowaną większością 3/5 głosów, która gwarantuje ponadpartyjny i pluralistyczny skład Rady.

Jeśli serwis zablokuje konto lub usunie wpis, choć jego treść nie narusza polskiego prawa, użytkownik będzie mógł złożyć skargę do serwisu, a ten będzie musiał ją rozpatrzyć w ciągu 48 godzin. Jeśli nie przywróci wpisu albo utrzyma blokadę konta, użytkownik będzie mógł złożyć odwołanie do Rady Wolności Słowa, która rozpatrzy

je w ciągu siedmiu dni. Jeśli Rada uzna skargę za zasadną, może nakazać niezwłoczne przywrócenie zablokowanej treści lub konta. Postępowanie będzie prowadzone w formie elektronicznej, co zapewni mu szybkość i niskie koszty. Od decyzji Rady będzie przysługiwała skarga do sądu. Za niezastosowanie się do rozstrzygnięć Rady Wolności Słowa lub sądu Rada będzie mogła nałożyć na serwis społecznościowy karę administracyjną w wysokości od 50 tys. zł do 50 mln zł.

Celem zmian jest również ochrona osób, których dobra osobiste są naruszane przez anonimowych użytkowników internetu. Projekt zakłada wprowadzenie nowego instrumentu, - „pozwu ślepego”, a więc możliwość złożenia pozwu o ochronę dóbr osobistych bez wskazania danych pozwanego, które dziś są niezbędne do dochodzenia swoich praw przed sądem. Zgodnie z projektem do skutecznego wniesienia pozwu wystarczy wskazanie adresu URL, pod którym zostały opublikowane obraźliwe treści, daty i godziny publikacji oraz nazwy profilu lub loginu użytkownika. To rozwiązanie uwzględni postulaty zgłaszane m.in. przez Rzecznika Praw Obywatelskich.

Przepisy regulujące przestrzeganie prawa krajowego przez zagraniczne koncerny internetowe wprowadziło już kilka europejskich państw, m.in. Niemcy i Francja. Podobne rozwiązania zaproponowała w ostatnich dniach także Komisja Europejska.

**Ministerstwo Sprawiedliwości
Rzeczypospolitej Polskiej**

WIEŚCI ŚWIATOWE I Ns.Rej.Pr 11/17

Redaktor naczelny : dr n. hum. Ryszard Milewski, z-ca red.nacz. mgr Agnieszka Sakra. Zespół redakcyjny: inż. Cezary Sakra, mgr Edwige Pietruch (stała korespondentka z Paryża). Adres redakcji: ul. Świerkowa 1, 64-520 Obrzycko. Kontakt : tel. 606559313, mail : milew@wp.pl Wydawca : Wydawnictwo STOKROTKA, mgr Agnieszka Sakra, ul. Świerkowa 1, 64-520 Obrzycko, tel. 606559313. Postanowienie SO : sygn.akt I Ns. Rej. Pr. 146/12. Druk wykonano : Wydawnictwo STOKROTKA, mgr Agnieszka Sakra, ul. Świerkowa 1, 64-520 Obrzycko.

Redakcja nie zwraca otrzymanych materiałów, oraz zastrzega sobie prawo do skracania i adiustacji tekstów i listów. Redakcja nie odpowiada za treść ogłoszeń, reklam, listów.

PRAWA KOBIET

cz. 1

W obecnych czasach dążenie do zrównania nierówności społecznych w krajach demokratycznych wydaje się być oczywistością. Jednakże starania do zrównania praw kobiet i mężczyzn stanowi nadal przedmiot konfliktów we współczesnych społeczeństwach.

Dyskryminacja kobiety w społeczeństwie ma bardzo długą tradycję. Przypuszcza się, że różnice w sposobie traktowania kobiet i mężczyzn wynikły z podziału na role męskie i kobiece w okresie przejścia z trybu życia zbieraczy i myśliwych do trybu życia osadników, którzy przydzielali ziemię na własność, wybierali przywódcę plemienia podejmującego decyzje dotyczące zasad życia w osadzie.

Jednakże we wcześniejszej epoce prehistorycznej, podział ten nie istniał, czego dowiodły najnowsze badania archeologiczne, które ujawniły nieznanne jeszcze niedawno fakty, takie jak udział kobiet w polowaniach, przygotowaniach narzędzi potrzebnych podczas polowań i do oporządzania upolowanej zwierzyny. Dowody dostarczyły analizy grobów ludzi prehistorycznych odkrytych w Peru. Szkielety osób pochowanych wraz z narzędziami do polowań należały zarówno do mężczyzn, jak i do kobiet (na przykład w jednym z grobów znaleziono szczątki 16. mężczyzn i 11. kobiet, zaś w drugim 4 szczątki mężczyzn i 2. kobiet). Obala to współczesne wyobrażenie, że prehistoryczne kobiety tylko zamiatały grotę i zajmowały się dziećmi, zaś polowali tylko mężczyźni.

W starożytności największą wolnością cieszyły się kobiety egipskie. Z kolei w Grecji miały tylko niektóre prawa, na przykład prawo do rozwodu, choć po rozwo-

dzie dzieci przyznawano ojcu dzieci. Kobiety miały też zakaz występować publicznie. A w cesarstwie rzymskim, które było wybitnie patriarchalne, panowała totalna dyskryminacja kobiet, którym odmówiono praw społecznych i prawnych. Kobiety żyły pod kontrolą męską, w razie rozwodu dzieci dostawały się pod opiekę ojca i dziedziczyły po nim. W innych krajach systemy prawne opierały się na prawie ateńskim lub rzymskim, więc były niekorzystne dla kobiet.

W Skandynawii do czasów wprowadzenia chrześcijaństwa, kobiety posiadały większą niezależność, wyższy status społeczny (prawo do majątku, do spadku) i status prawny. Miały prawo do wykonywania wielu zawodów, mogły być kapłankami, rozwody były dozwolone i mogły same wystąpić o rozwód. Od XIII w. Kościół umocnił swoją rolę w regulowaniu zasad życia społecznego, przy czym straciły na tym kobiety, którym odebrano prawo do posiadania majątku (należał teraz do męża kobiety), podobnie jak w innych krajach europejskich dobrami materialnym zarządzał mąż lub męski członek rodziny.

Na drodze kobiet do równoprawnienia przez długi czas występowała stagnacja, natomiast w epoce Oświecenia nastąpiły pierwsze zmiany, ponieważ kobietom zezwolono na działalność w dziedzinie literatury oraz mogły one prowadzić salony dyskusyjne. Wielki zryw społeczny, jakim była Rewolucja Francuska w latach 1789 – 1799 nie zmienił sytuacji kobiet pomimo pierwszych apeli o zrównanie praw z mężczyznami i przyznanie prawa do kształcenia. Plany i nadzieje wyzwolenia spod dominacji męskiej pierwszych femini-

stek upadły. Wydana przez rewolucjonistów w 1789r. Deklaracja Praw Człowieka i Obywatela ogłosiła wolnymi i równymi sobie wszystkich mężczyzn, zaś tematu praw kobiet nawet nie poruszano. W 1790r. odrzucono propozycję przyznania praw politycznych kobietom. Konstytucja francuska z 1791r. ustanowiła wybory powszechne, zaś warunkiem był wiek 21 lub 25 lat oraz opłacanie podatków. Wykluczono z prawa do głosowania: służbę domową, nieletnich, zakonników .... i kobiety.

Co więcej, rewolucjoniści zabronili kobietom występować publicznie, zakładania klubów dyskusyjnych oraz spotkań towarzyskich w gronie więcej niż 5 (pięć) osób. Ustępstwem wobec kobiet było przyznanie im osobowości prawnej, więc uznanie za obywatelki posiadające prawa, zaś Konstytucja uwolniła kobietę spod kurateli ojca i odtąd sama mogła decydować o zamążpójściu. Następne dekryty uznały obie płcie równe w sprawach dotyczących stanu cywilnego i rozwodu.

Porażka w walce o pełne prawa, zmobilizowała feministkę Olympe de Gouges do ogłoszenia w 1791r. Deklaracji Praw Kobiety i Obywatelki, której była autorką. A wzorowanej na Deklaracji Praw Człowieka i Obywatela uwzględniającej tylko mężczyzn.

We Francji na początku XIX w. patriarchalny system ugruntował Kodeks Cywilny z 1804 r., nazwany od roku 1807 Kodeksem Napoleona. Za rządów cesarza Napoleona I Bonaparte nie należało spodziewać się postępu w prawach kobiet, gdyż jak sam oświadczył: „ Nie podobają mi się kobiety mieszające się do polityki”. Zdaniem Napoleona kobieta to: „Istota dru-

LETTRE
AU
PEUPLE.

C'est à vous, Français, que j'écris.
Commencez mes lettres.

Olympe
de Gouges
1748-1793

RECLAMATION
DES
FEMMES

AGIE NATIONAL
OLIMPE DEGOUGES
L'ASSEMBLEE NATIONALE

LIBERTE, ou LA MORT. RECLAMATION

Déclaration des droits de la femme et de la citoyenne (1791)

À décréter par l'Assemblée nationale dans ses dernières séances ou dans celle de la prochaine législature.

Preamble

Homme, es-tu capable d'être juste ? C'est une femme qui t'en fait la question ; tu ne lui ôteras pas du moins ce droit.

Dis moi ? Qui t'a donné le souverain empire d'opprimer mon sexe ? ta force ? les talents ? Observe le Créateur dans sa sagesse ; parcours la nature dans toute sa grandeur, dont tu sembles vouloir te rapprocher, et donne moi, si tu l'oses, l'exemple de cet empire tyrannique.

Remonte aux animaux, consulte les éléments, étudie les végétaux, jette enfin un coup d'œil sur toutes les modifications de la matière organisée ; et rends toi à l'évidence quand je t'en offre les moyens ; cherche, fouille et distingue, si tu le peux, les sexes dans l'administration de la nature. Partout tu les trouveras confondus, partout ils coopèrent avec un ensemble harmonieux à ce chef d'œuvre immortel.

L'homme seul s'est fagoté un principe de cette exception, Bizarre, aveugle, boursoufflé de sciences et dégénéré, dans ce siècle de lumières et de sagesse, dans l'ignorance la plus crasse, il veut commander en despote sur un sexe qui a reçu toutes les facultés intellectuelles ; qui prétend jouir de la révolution, et réclamer ses droits à l'égalité, pour ne rien dire de plus.

Les mères, les filles, les sœurs, représentantes de la nation, demandent d'être constituées en assemblée nationale. Considérant que l'ignorance, l'oubli ou le mépris des droits de la femme, sont les seules causes des malheurs publics et de la corruption des gouvernements, ont résolu d'exposer dans une déclaration solennelle, les droits naturels, inaliénables et sacrés de la femme, afin que cette déclaration, constamment présente à tous les membres du corps social, leur rappelle sans cesse leurs droits et leurs devoirs, afin que les actes du pouvoir des femmes, et ceux du pouvoir des hommes, pouvant être à chaque instant comparés avec le but de toute institution politique, en soient plus respectés, afin que les réclamations des citoyennes, fondées désormais sur des principes simples et incontestables, tournent toujours au maintien de la constitution, des bonnes mœurs, et au bonheur de tous.

En conséquence, le sexe supérieur en beauté, comme en courage dans les souffrances maternelles, reconnaît et déclare, en présence et sous les auspices de l'Être suprême, les Droits suivants de la femme et de la citoyenne.

ARTICLE PREMIER

La femme naît libre et demeure égale à l'homme en droits. Les distinctions sociales ne peuvent être fondées que sur l'utilité commune.

II

Le but de toute association politique est la conservation des droits naturels et imprescriptibles de la femme et de l'homme : ces droits sont la liberté, la propriété, la sûreté, et surtout la résistance à l'oppression.

III

Le principe de toute souveraineté réside essentiellement dans la nation, qui n'est que la réunion de la femme et de l'homme ; nul corps, nul individu, ne peut exercer d'autorité qui n'en émane expressément.

IV

La liberté et la justice consistent à rendre tout ce qui appartient à autrui ; ainsi l'exercice des droits naturels de la femme n'a de bornes que la tyrannie perpétuelle que l'homme lui oppose ; ces bornes doivent être réformées par les lois de la nature et de la raison.

V

Les lois de la nature et de la raison défendent toutes actions nuisibles à la société ; tout ce qui n'est pas défendu par ces lois, sages et divines, ne peut être empêché, et nul ne peut être contraint à faire ce qu'elles n'ordonnent pas.

VI

La loi doit être l'expression de la volonté générale ; toutes les citoyennes et citoyens doivent concourir personnellement, ou par leurs représentants, à sa formation ; elle doit être la même pour tous (toutes les citoyennes et tous les citoyens, étant égaux à ses yeux, doivent être également admissibles à toutes dignités, places et emplois publics, selon leurs capacités, et sans autres distinctions que celles de leurs vertus et de leurs talents.

VII

Nulle femme n'est exceptée ; elle est accusée, arrêtée, et détenue dans les cas déterminés par la loi. Les femmes obéissent comme les hommes à cette loi rigoureuse.

VIII

La loi ne doit établir que des peines strictement et évidemment nécessaires, et nul ne peut être puni qu'en vertu d'une loi établie et promulguée antérieurement au délit et légalement appliquée aux femmes.

IX

Toute femme étant déclarée coupable, toute rigueur est exercée par la loi.

X

Nul ne doit être inquiété pour ses opinions même fondamentales ; la femme a le droit de monter sur l'échafaud ; elle doit avoir également celui de monter à la tribune, pourvu que ses manifestations ne troublent pas l'ordre public établi par la loi.

XI

La libre communication des pensées et des opinions est un des droits les plus précieux de la femme, puisque cette liberté assure la légitimité des pères envers les enfants. Toute citoyenne peut donc dire librement je suis mère d'un enfant qui vous appartient, sans qu'un préjugé barbare la force à dissimuler la vérité ; sauf à répondre de l'abus de cette liberté dans les cas déterminés par la loi.

XII

La garantie des droits de la femme et de la citoyenne nécessite une utilité majeure ; cette garantie doit être instituée pour l'avantage de tous, et non pour l'utilité particulière de celles à qui elle est confiée.

XIII

Pour l'entretien de la force publique, et pour les dépenses d'administration, les contributions de la femme et de l'homme sont égales ; elle a part à toutes les corvées, à toutes les tâches pénibles ; elle doit donc avoir de même part à la distribution des places, des emplois, des charges, des dignités et de l'industrie.

XIV

Les citoyennes et citoyens ont le droit de constater par eux mêmes, ou par leurs représentants, la nécessité de la contribution publique. Les citoyennes ne peuvent adhérer que par l'admission d'un partage égal, non seulement dans la fortune mais encore dans l'administration publique, et le droit de déterminer la quotité de l'assiette, le recouvrement et la durée de l'impôt.

XV

La masse des femmes, coalisée pour la contribution à celle des hommes, a le droit de demander compte, à tout agent public, de son administration.

XVI

Toute société, dans laquelle la garantie des droits n'est pas assurée, ni la séparation des pouvoirs déterminée, n'a point de constitution ; la constitution est nulle si la majorité des individus qui composent la nation n'a pas coopéré à sa rédaction.

XVII

Les propriétés sont à tous les sexes réunis ou séparés ; elles sont pour chaque individu un droit inviolable et sacré ; nul ne peut en être privé comme vrai patrimoine de la nature, si ce n'est lorsque la nécessité publique, légalement constatée, l'exige évidemment, et sous la condition d'une juste et préalable indemnité.

ET LA RÉPUBLIQUE EST SAUVÉE.

Déclaration des droits de la femme et de la citoyenne par Olympe de Gouges. © Assemblée nationale.
En haut de l'affiche : buste en marbre représentant Olympe de Gouges par Jeanne Spehar et Fabrice Gloux.

Deklaracja Praw Kobiety i Obywatelki (1791 r.) - autorką treści deklaracji jest Olympe de Gouges.
Fot.: autorka, źródło: Déclaration des Droits de la Femme et de la Citoyenne - Assemblée Nationale.

Maria Curie-Skłodowska (na krześle) zdjęcie wykonane w 1921r.; obok w pozycji stojącej Irène Joliot-Curie, córka Marii Curie, która była też jej asystentką w Instytucie Radu w Paryżu. Irène Joliot-Curie i była chemikiem, fizykiem i laureatką Nagrody Nobla w 1935r wraz z mężem Frédéric Joliot.
Źródło zdjęcia: Musée Curie (Coll. ACIC) w Paryżu.

Feministka na zawsze.
Autor: Greg Kantra.
Źródło: unsplash.com

Kobięcy sport.
Źródło: unsplash.com

Według niektórych tradycji kobieta
jest własnością męża.
Autor: Matheus Ferrero.
Źródło: unsplash.com

Strój kobiet z nakazu tradycji (Indonezja).
Autor: Gradikaa Aggi.
Źródło: [ignplash.com](https://www.ignplash.com)

gorzędna, jeśli nie jest zamężna, istota poślednia i niezdolna, jeśli jest zamężna”. Napoleon słyszał ze swoich pogardliwych i niegrzecznych powiedzonek kierowanych do kobiet. Jego głęboka misoginia objawiała się zarówno w życiu prywatnym, jak i publicznym, co świadczyło, że Napoleon był typowym przedstawicielem tradycyjnej kultury basenu Morza Śródziemnego. Według Napoleona: „Żona jest własnością męża, tak samo jak drzewo owocowe jest własnością ogrodnika”.

Według niego kobietom nie mogą przysługiwać prawa polityczne, dlatego, cytaty z Kodeksu Cywilnego, artykuł 213: „Do męża należy opieka nad żoną, żona musi być posłuszna mężowi”, artykuł 214: „Żona musi mieszkać z mężem w miejscu, które on wskaże”. Napoleon wzmocnił autorytet mężczyzny w związku małżeńskim, a nawet dopuścił umiarkowane używanie siły fizycznej dla przestrzegania wymaganych reguł. Innymi słowy brutalność i przemoc wobec żon była tolerowana.

Potrzeba było czasu, aby w roku

2006 artykuł 212 został uzupełniony o słowo „wzajemny szacunek”.

Nic dziwnego, że podczas panowania cesarza Napoleona kobiety nie otrzymały istotnych praw politycznych i obywatelskich, zaś ich status społeczny był identyczny ze statusem nieletnich. W konsekwencji żona musiała uzyskać pozwolenie od męża przed podejmowaniem ważniejszych decyzji. Najbardziej dramatyczna była sytuacja kobiet uwiedzionych, zgwałconych i kobiet, które urodziły dziecko poza małżeństwem, gdyż prawo do ustalenia ojcostwa zostało zniesione (obowiązywało potem aż do 1912 r.), więc żadna pomoc im się nie należała, a dzieciom z nieprawego łoża nie przysługiwał spadek po ojcu. Dodatkowo Kodeks Karny uznawał zabójstwo żony dokonane przez męża po popełnieniu przez nią cudzołóstwa za „wybaczalny” (artykuł 324 nazywany „czerwonym artykułem”).

Kodeks Napoleona zinstytucjonalizował niższość kobiety w społeczeństwie. Jedyna równość jaka pozostała, to równość wobec opodatkowania i kar więziennych. Ko-

biety posiadały wyłącznie obowiązki.

W XIX wieku we Francji wprowadzono monarchie, jako system polityczny, cechujący się konserwatyzmem, lecz w krótkim okresie Drugiej Republiki w 1848 – 1852 r. ustanowiono wybory demokratyczne. Wszyscy mogli głosować, oprócz osób karanych, upośledzonych umysłowo i... kobiet. System ten przetrwał we Francji do XX wieku. W ciągu tego okresu w całej Europie nasilały się ruchy feministyczne, którym sprzyjała rewolucja przemysłowa i udział kobiet na rynku pracy. Postęp hamowały partie socjalistyczne obawiające się konkurencji, jaką stanowiła tania siła robocza kobiet. Jednakże we Francji następowała powolna modyfikacja prawa. W roku 1938 zniesiono zapis o niezdolności do czynności prawnej kobiet oraz posłuszeństwo mężowi.

Do roku 1966 francuska żona musiała prosić męża o zgodę na podjęcie pracy, zaś w 1970 r. w

Ciąg dalszy s. 61

Rozpoczęła się modernizacja wałów przeciwpowodziowych w Krakowie

Wody Polskie do 2022 roku domkną system zabezpieczenia przeciwpowodziowego Krakowa. 1 lutego 2021 r. zainaugurowano prace budowlane przy wałach przeciwpowodziowych na brzegach Wisły w Krakowie.

Roboty ruszają w oparciu o umowę podpisaną 19 stycznia 2021 r. między Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie a firmą Skanska SA.

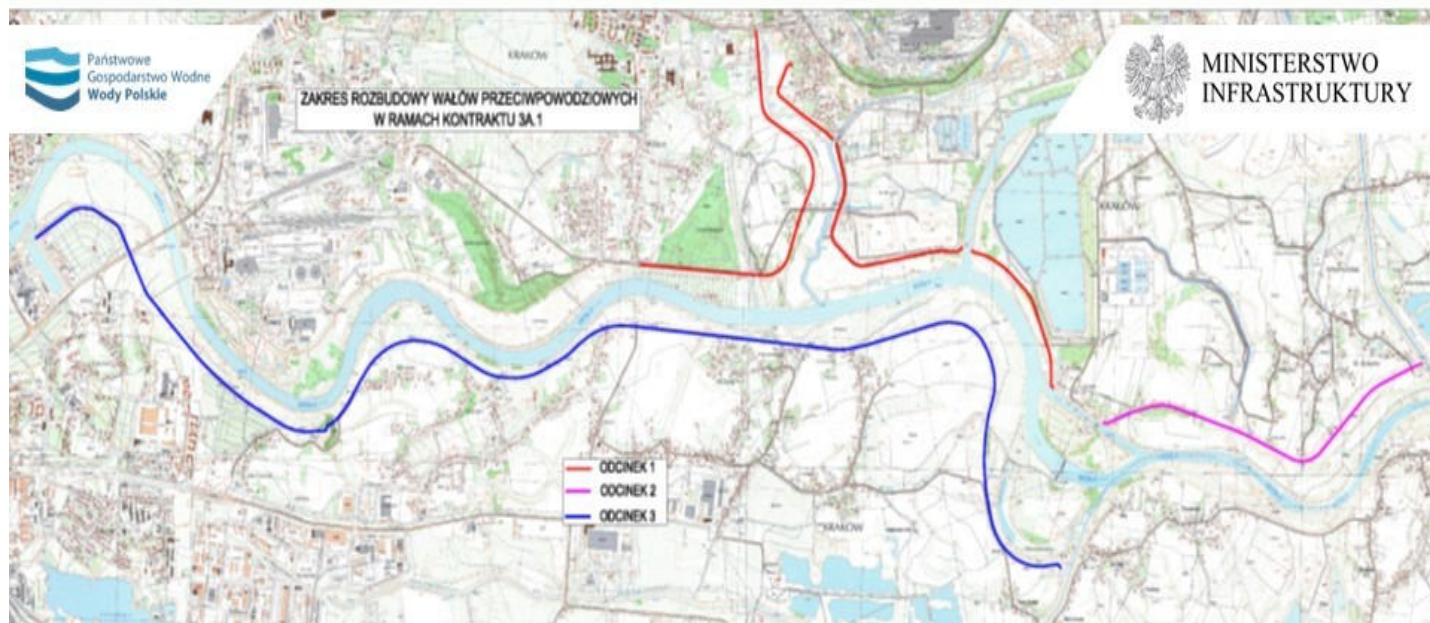
Dzisiaj rusza inwestycja tak wyczekiwana przez mieszkańców Krakowa. Dzięki rozbudowie wałów przeciwpowodziowych bez wątpienia podniesie się poziom bezpieczeństwa. Równie ważny będzie także wzrost walorów rekreacyjnych terenów nad Wisłą – powiedział minister infrastruktury Andrzej Adamczyk.

Inwestycja „Rozbudowa wałów przeciwpowodziowych rzeki Wisły w Krakowie” to

przebudowa 20 km wałów na terenie trzech dzielnic Krakowa: Podgórze, Czyżyn i Nowej Huty. Inwestycja obejmie również część gminy Wieliczka. Jej realizacja pozwoli na kompleksowe zabezpieczenie przeciwpowodziowe Krakowa, w tym ochronę obiektów o strategicznym znaczeniu dla miasta i jego mieszkańców.

W ramach inwestycji powstaną:
1/. Odcinek 1 - lewy wał rzeki Wisły od mostu Wandy do stop-

Rusza rozbudowa wałów przeciwpowodziowych w Krakowie

Inwestycja o wartości 93 mln zł poprawi bezpieczeństwo 40 tys. mieszkańców na obszarze 31 km².

nia Przewóz wraz z wałami cofkowymi rzeki Dłubni;
2/. Odcinek 2 - lewy wał rzeki Wisły od stopnia Przewóz do Suchego Jaru;
3/. Odcinek 3 - prawy wał rzeki Wisły od stopnia Dąbie do stopnia Przewóz;

Zmodernizowane wały przeciwpowodziowe będą chronić 40 tysięcy mieszkańców oraz ich mienie na obszarze 31 km².

Mają również stanowić kluczowe zabezpieczenie przeciw-

powodziowe dla infrastruktury miejskiej oraz pobliskich obiektów przemysłowych. Zabezpieczą m.in. Elektrociepłownię Kraków w Łęgu, oczyszczalnię ścieków Płaszów oraz Kujawy, Zakład Termicznego Przekształcania Odpadów przy ul. Giedroycia, część urządzeń technologicznych Zakładu Hutniczego Arcelor Mittal oraz wiele mniejszych zakładów przemysłowo-usługowych położonych przy ulicach Lipskiej, Jana Surzyc-

kiego, Rybitwy i Christo Botewa.

Inwestycja jest realizowana w ramach „Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły”. Planowany koszt to ponad 93 mln zł. Prace potrważą do czerwca 2022 roku. Projekt jest współfinansowany z funduszy Banku Światowego.

Szymon Huptyś
Ministerstwo Infrastruktury
Rzeczypospolitej Polskiej

Umowa na S7 Miechów – Szczepanowice podpisana

Generalna Dyrekcja Dróg krajowych i Autostrad zawarła umowę na projekt i budowę drogi ekspresowej S7 na odcinku Miechów – Szczepanowice. Wykonawcą kontraktu o wartości 162,4 mln zł będzie **konsorcjum firm: Fabe Polskai i „SP” Sine Midas Stroy.**

Droga ekspresowa S7 to jedna z najważniejszych dróg w kraju i jednocześnie kluczowa inwestycja z punktu widzenia stworzenia sprawnego układu komunikacyjnego Małopolski. Dzięki tej trasie pojedziemy wygodnie i bez tracenia czasu na stanie w korkach w kierunku Warszawy. Także mieszkańcy miejscowości, przez które przebiega obecnie DK7, i przez które codziennie przejeżdżają dziesiątki tysięcy samochodów, czekają z niecierpliwością na nową trasę – powiedział minister infrastruktury Andrzej Adamczyk.

Zakres zadania obejmuje zaprojektowanie i budowę dwu-

jezdniowej drogi ekspresowej o długości 5,3 km wraz z obiektami inżynierskimi, infrastrukturą towarzyszącą i urządzeniami bezpieczeństwa ruchu. Zadaniem wykonawcy będzie uzyskanie wymaganych opinii, uzgodnień, pozwoleń i decyzji niezbędnych do realizacji inwestycji.

Oprócz budowy ciągu głównego S7 zaplanowano przebudowę istniejących dróg, zapewnienie dojazdu do nieruchomości, budowę dodatkowych jezdni zlokalizowanych w pasie drogowym drogi ekspresowej, budowę lub przebudowę infrastruktury dla pieszych i rowerzystów, przejazdów i wjazdów awaryjnych na drogę ekspresową, budowę systemu odwodnienia terenu, kanalizacji deszczowej, urządzeń podczyszczających i zbiorników retencyjnych. Powstaną ponadto urządzenia ochrony środowiska, w tym zabezpieczenie akustyczne, prze-

ścia dla zwierząt, przepusty ekologiczne wraz z ogrodzeniem ochronno – naprowadzającym, zieleni i ogrodzenie drogi ekspresowej. Przebudowane zostaną urządzenia i sieci istniejącej infrastruktury pod i nadziemnej. Wybudowane będzie oświetlenie i zasilająca sieć energetyczna, a także urządzenia bezpieczeństwa ruchu.

S7 na północ od Krakowa

Odcinek S7 Miechów - Szczepanowice jest częścią trasy S7 o długości 55 km, która została podzielona na krótsze odcinki realizacyjne:

- 1/. Moczydło - Miechów, dł. 18,7 km.
- 2/. Miechów - Szczepanowice, dł. 5,3 km.
- 3/. Szczepanowice - Widoma, dł. 13,1 km.
- 4/. Widoma - Kraków (z włączeniem do węzła Kraków Nowa Huta), dł. 18,3 km.

Trwa budowa odcinka S7 inwestycji planowanej w Moczydło – Miechów. 16 kwietnia 2020 r. podpisana została umowa na kontynuację projektowania i budowę drogi ekspresowej S7 od granicy woj. świętokrzyskiego (Moczydło) do węzła Miechów, a 27 lipca 2020 r. rozpoczęły się prace w terenie. Obecnie, pomimo przerwy zimowej, trwają prace zbrojarskie na budowie węzła Miechów. Przygotowywane jest zaplecze budowy estakady nad rzeką Nidzicą i drogą powiatową w Giebułtowie. Zakończenie

Na budowie ponad 13 km odcinka S7 Szczepanowice - Widoma roboty rozpoczęły się we wrześniu 2019 r. Zaawansowanie prac na tym odcinku S7 wynosi obecnie ponad 82%. Także na tym odcinku, pomimo przerwy zimowej, trwają prace w ograniczonym zakresie. Montowane są m.in. bariery energochłonne w pasie rozdziału, wykonywane wykopy rowów i prace porządkowe w pasie drogowym. Prowadzone są także

roboty na obiektach inżynierskich. Zakończenie budowy tego odcinka jest planowane jesienią 2021 r.

7 grudnia 2020 r. GDDKiA odstąpiła od umowy z włoską firmą Webuild z powodu braku należytego wykonywania robót i braku pozytywnej reakcji na wezwania do poprawy oraz powstałą zwłokę w realizacji prac na odcinku drogi ekspresowej S7 Widoma - Kraków. Od przekazania placu budowy do grudnia 2020 r. wykonawca nie przedstawił harmonogramu,

który zapewniłby realizację robót w terminie i prowadził wyłącznie prace przygotowawcze. Wycięto ok. 90 proc. drzew, częściowo odhumusowano teren pod drogi dojazdowe i również częściowo wykonano dojazdy

do terenu budowy. Nie rozpoczęto żadnych prac drogowych ani mostowych na trasie głównej. Pomimo wezwań do poprawy wykonawca nie zmobilizował ani niezbędnej liczby pracowników, ani potrzebnego

sprzętu. Obecnie trwa postępowanie przetargowe na wybór nowego wykonawcy.

Szymon Huptys
Ministerstwo Infrastruktury
Rzeczypospolitej Polskiej

Ponad 50 mln zł na inwestycje na lotnisku w Jasionce

1 lutego 2021 r. władze portu lotniczego Rzeszów-Jasionka przedstawiły plany inwestycyjne na najbliższe dwa lata. Wśród nich znajdują się bezpieczeństwo, ochrona środowiska i cyfryzacja. Inwestycje będą realizowane dzięki zaangażowaniu Przedsiębiorstwa Państwowego „Porty Lotnicze”, które przekazuje na ten cel prawie 40 mln zł. Pozostałe środki zapewni port lotniczy Rzeszów-Jasionka.

Lotnictwo jest tym sektorem gospodarki, który najbardziej ucierpiał na skutek pandemii, ale jednocześnie dzięki inwestycjom, czego przykładem port lotniczy Rzeszów-Jasionka, cała branża może się stać jeszcze bardziej innowacyjna – zaznaczył wiceminister infrastruktury i pełnomocnik rządu ds. CPK Marcin Horała.

Dzięki pozyskanym funduszom podrzeszowskie lotnisko zmodernizuje systemy kontroli bezpieczeństwa i łączności, zakupi nowoczesne maszyny i urządzenia lotniskowe, zredukuje energochłonność oświetlenia oraz rozbuduje lotniczą stację paliw. Spółka zamierza wdrożyć innowacyjne rozwiązania informatyczne, które usprawnią zarządzanie przedsiębiorstwem oraz unowocześnić komunikację z pasażerami. Wśród zaplanowanych inwestycji jest również budowa kolektora, odprowadzającego wody opadowe z terenu

portu lotniczego i pobliskich nieruchomości.

Inwestycje na Podkarpaciu realizujemy kompleksowo. Dzięki inwestycjom drogowym, takim jak Via Carpatia, kolejowym – takim jak budowa Podmiejskiej Kolei Aglomeracyjnej oraz lotniczym w porcie lotniczym Rzeszów-Jasionka, systematycznie podnosimy potencjał całego województwa – stwierdził wiceminister infrastruktury Rafał Weber.

Naszą receptą na wyjście z kryzysu, w jakim znalazła się branża lotnicza jest postawienie na rozwój. Czas pandemii to czas na odważne decyzje i przygotowanie do nowego rozdania, które nieuchronnie nas czeka, gdy rynek zacznie się odradzać – powiedział Adam Hamryszczak, prezes zarządu portu lotniczego Rzeszów-Jasionka. – Plan inwestycyjny, który w większości zostanie sfinansowany przez PPL, pozwoli nam stać się lotniskiem nowoczesniejszym, lepiej dostosowanym do rosnących oczekiwań przewoźników i bardziej przyjaznym pasażerom. Dzięki temu będziemy mogli aktywnie uczestniczyć w odbudowie ruchu lotniczego w portach regionalnych. Ten plan to także ważny sygnał dla naszej załogi, że nie jesteśmy sami, i że mamy realną perspektywę przetrwania obecnego kryzysu – dodał A. Hamryszczak.

Decyzja władz PPL o przeznaczeniu konkretnej puli środków na realizację inwestycji na lotnisku w Jasionce to ważny moment w naszych relacjach właścicielskich. Ufam, że będziemy dalej wspólnie troszczyć się o rozwój portu lotniczego, który jest „oknem na świat” dla Podkarpacia i niezbędnym elementem gospodarczego ekosystemu naszego regionu – stwierdził Władysław Ortyl, marszałek województwa podkarpackiego. - Dynamiczny rozwój ruchu lotniczego, jaki miał miejsce w Jasionce na przestrzeni ostatnich kilku lat, potwierdził celowość dokonanych tu inwestycji, współfinansowanych z budżetu województwa. Wierzę, że kolejne przedsięwzięcia poprawiające bezpieczeństwo, redukujące ślad węglowy czy podnoszące jakość usług lotniczych, pozwolą spółce na szybki powrót na ścieżkę wzrostu – podkreślił W. Ortyl.

Obok inwestycji współfinansowanych przez Przedsiębiorstwo Państwowe „Porty Lotnicze”, w tym roku na terenie lotniska w Jasionce rozpoczną się prace związane z budową nowego hangaru i innych obiektów, które bazę techniczną spółki LOT AMS, należącej do Polskiej Grupy Lotniczej.

Szymon Huptyś
Ministerstwo Infrastruktury
Rzeczypospolitej Polskiej

W sześciu województwach powstanie infrastruktura zwiększająca bezpieczeństwo uczestników ruchu drogowego

Minister Infrastruktury za-
twierdził do realizacji programu
inwestycji dla zadań drogowych
w województwach dolnoślą-
skim, łódzkim, podkarpackim,
podlaskim, warmińsko-
mazurskim i wielkopolskim.

Łączny koszt tych zadań to po-
nad 308 mln zł. Inwestycje te są
związane z poprawą bezpie-
czeństwa uczestników ruchu
drogowego poprzez rozbudowę
skrzyżowań, montaż sygnaliza-

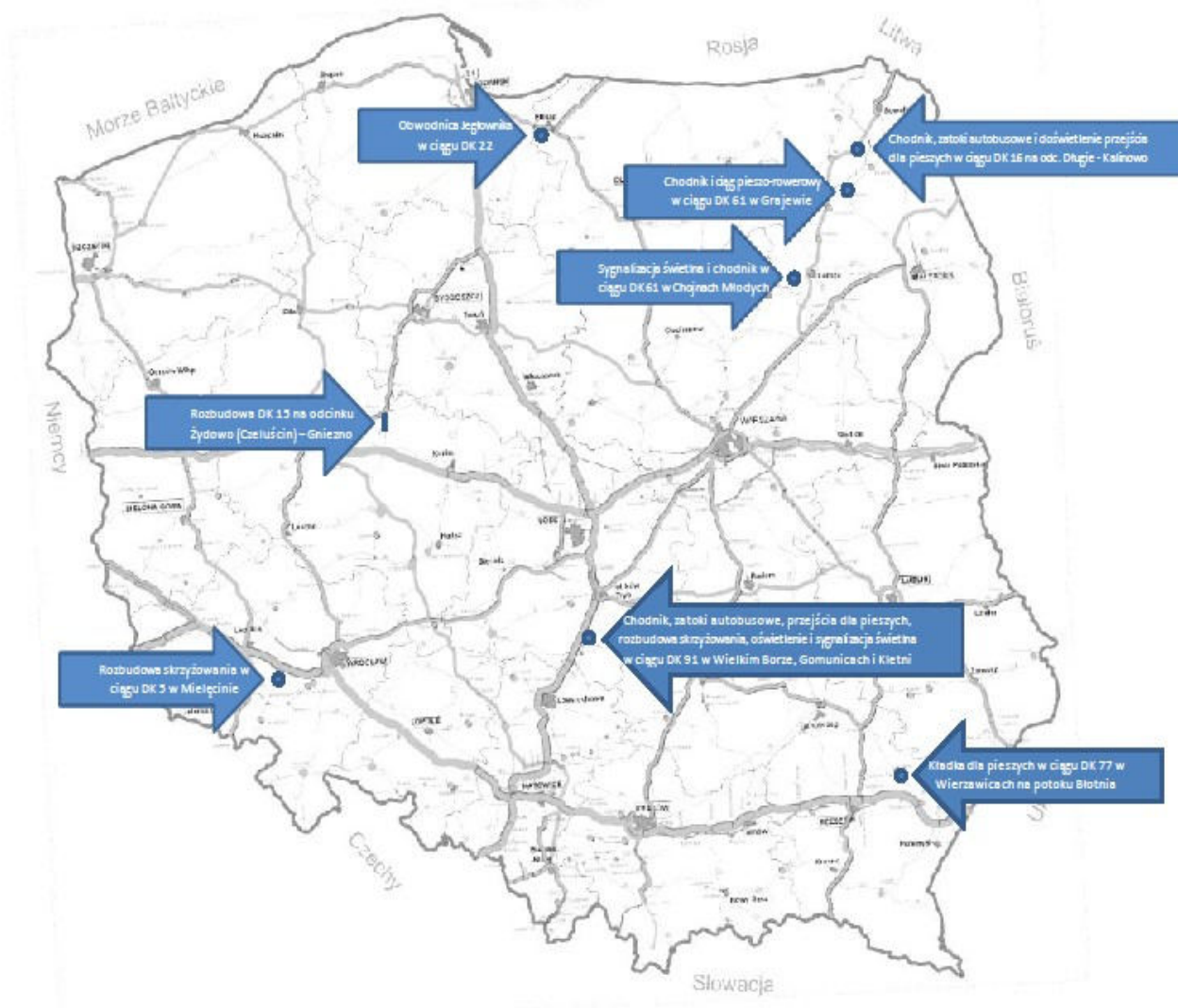
cji świetlnej, budowę chodni-
ków i ścieżek pieszo-
rowerowych, budowę zatok au-
tobusowych, budowę kładki dla
pieszych, doświetlenie przejść
dla pieszych czy budowę ob-

Poprawa bezpieczeństwa w
ruchu drogowym jest prioryte-
tem dla polskiego rządu. Podej-
mujemy działania edukacyjne,
legislacyjne i inwestycyjne. Ży-
cie i zdrowie wszystkich użyt-

kowników ruchu drogowego
jest dla nas ważne i dzięki pro-
wadzonym inwestycjom jest
ono lepiej chronione - mówi
minister infrastruktury Andrzej
Adamczyk.

Województwo dolnośląskie

Rozbudowa skrzyżowania w
ciągu DK5 koło miejscowości
Mielecin
Inwestycja obejmuje przebudo-
wę czterowłotowego ronda w
ciągu DK5. W ramach zadania

zaplanowano również budowę odwodnienia drogi wraz z kanalizacją deszczową, wykonanie urządzeń ochrony środowiska i budowę kanału technologicznego.

Projekt przewidziano do realizacji w 2023 r.

Województwo łódzkie

Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego w ciągu drogi krajowej nr 91 w miejscowościach Wielki Bór, Gomunice i Kletnia.

Celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez budowę ciągu pieszo–rowerowego. W ramach zadania wykonana zostanie nawierzchnia zjazdów, przykrycie rowu melioracyjnego i kanał technologiczny. Przewidziano także budowę chodnika, przebudowę czterech istniejących i budowę czterech nowych zatok autobusowych. Zadanie obejmuje ponadto wyznaczenie trzech nowych przejść dla pieszych. W trakcie rozbudowy skrzyżowania powstaną dwa dodatkowe pasy do skrętu w lewo z drogi krajowej, nowe oświetlenie oraz nastąpi przebudowa sygnalizacji świetlnej.

Projekt przewidziano do realizacji w latach 2022–2024.

Województwo podkarpackie

Budowa kładki dla pieszych wraz z dojazdami na potoku Błotnia w ciągu drogi krajowej nr 77 w miejscowości Wierzawice

Kładka będzie mieć długość 31,5 m, zaś jej szerokość wyniesie 3,4 m.

Projekt przewidziano do realizacji w 2021 r.

Województwo podlaskie

1/. Budowa chodnika i ciągu pieszo–rowerowego w Grajewie w ciągu DK61

Ciąg pieszo–rowerowy będzie dwukierunkowy, jego łączna długość wyniesie 1340 m. Wykonany zostanie nowy kanał deszczowy odprowadzający wodę do sieci kanalizacji deszczowej.

Projekt przewidziano do realizacji w 2021 r.

2/. Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego w województwie podlaskim na skrzyżowaniu DK61 z drogami powiatowymi nr 1912B i 1913B w miejscowości Chojny Młode

Zadanie polega na wprowadzeniu rozwiązań poprawiających bezpieczeństwo uczestników ruchu drogowego na skrzyżowaniu przez wybudowanie sygnalizacji świetlnej. Pozwoli to na bezpieczne włączanie się do ruchu z dróg podporządkowanych oraz zapewni pieszym bezpieczeństwo w dotarciu do zlokalizowanych po obu stronach drogi przystanków komunikacji publicznej. Ponadto w celu bezpiecznego skomunikowania ruchu pieszego z istniejącymi przystankami oraz planowanymi przejściami dla pieszych zostanie wybudowany chodnik po lewej stronie oraz częściowo przebudowany chodnik po prawej stronie drogi.

Projekt przewidziano do realizacji w 2021 r.

Województwo warmińsko–mazurskie

1/. Budowa chodnika w województwie warmińsko–mazurskim w ciągu DK16 na odcinku Długie – Kalinowo.

W ramach zadania wybudowany zostanie chodnik w ciągu DK16 o długości 1480 m. Ponadto w ramach inwestycji wybudowane zostaną dwie zatoki autobusowe oraz kanał technologiczny, a także wykonane zosta-

nie odwodnienie oraz doświetlenie przejścia dla pieszych.

Projekt przewidziano do realizacji w 2021 r.

2/._Budowa obwodnicy Jegłownika w ciągu DK22.

Inwestycja ma na celu zastąpienie niedostosowanego do nośności 11,5 t/oś odcinka drogi przechodzącego przez miasto. Obwodnica powstanie po nowym śladzie.

W ramach zadania wybudowane zostanie jedno skrzyżowanie, dwa obiekty mostowe oraz oświetlenie drogowe. Planowana jest również budowa infrastruktury dla pieszych i rowerzystów. Zadanie stanowi część programu wzmocnienia DK22 na całym odcinku przebiegającym przez województwo warmińsko–mazurskie.

Projekt przewidziano do realizacji w latach 2024–2028.

Województwo wielkopolskie

Rozbudowa DK15 na odcinku Żydowo (Czeluścin) – Gniezno.

W ramach zadania odcinek drogi krajowej nr 15 o długości ponad 13 km zostanie dostosowany do nośności 11,5 t/oś. Ponadto wykonane zostaną chodniki, ścieżka rowerowa oraz nastąpi budowa kanału technologicznego, zatok autobusowych, przejść dla pieszych i sygnalizacji świetlnej. Dodatkowo przebudowane zostaną skrzyżowania, a także powstaną dodatkowe pasy do skrętu w lewo.

Projekt przewidziano do realizacji w latach 2023–2025.

Szymon Huptryś
Ministerstwo Infrastruktury
Rzeczypospolitej Polskiej

W czterech województwach powstanie infrastruktura zwiększająca bezpieczeństwo uczestników ruchu drogowego

Minister Infrastruktury za-twierdził do realizacji pięć programów inwestycji dla zadań zwiększających bezpieczeństwo uczestników ruchu drogowego. Zadania realizowane w województwach śląskim, opolskim, wielkopolskim i podkarpackim poprawią bezpieczeństwo uczestników ruchu drogowego i obejmą budowę chodników, ścieżek pieszko-rowerowych i rowerowych, zatok autobusowych, montaż oświetlenia i oznakowania, a także komplek-

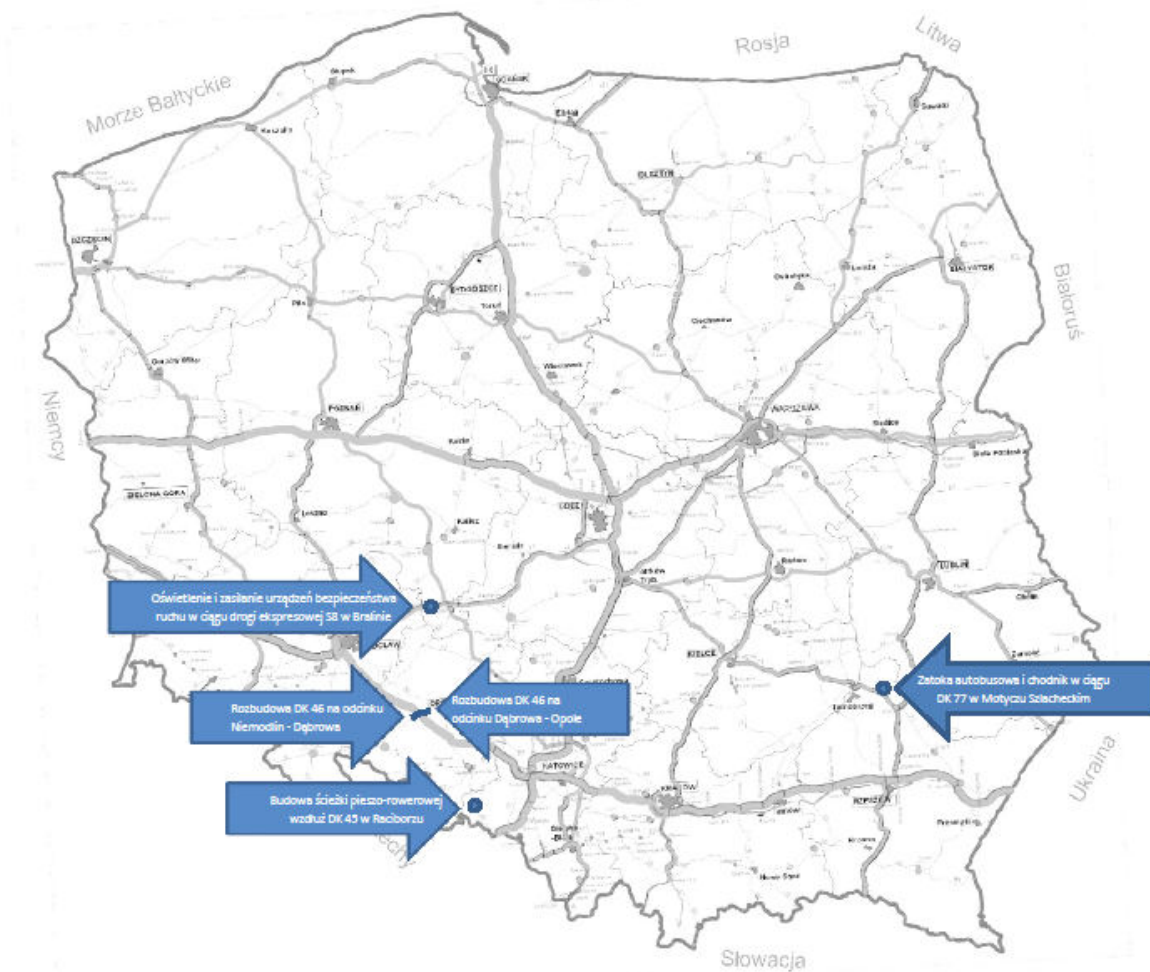
sową rozbudowę istniejącej infrastruktury z zastosowaniem elementów zwiększających bezpieczeństwo. Łączny koszt nowych inwestycji na drogach krajowych to około 267 mln zł.

Województwo śląskie

Budowa ciągu pieszko-rowerowego wzdłuż drogi krajowej nr 45 w miejscowości Racibórz.

Zadanie obejmuje odcinek drogi krajowej nr 45 o długości 1,4 km w Raciborzu, wzdłuż ul. Kwiatowej. Zakres zadania

przewiduje budowę ciągu pieszko-rowerowego, dwóch nowych zatok autobusowych, chodnika, dwóch sygnalizacji ostrzegawczych z doświetleniem w miejscu wyznaczonych przejść dla pieszych w rejonie zatok, kanałów technologicznych i kanalizacji deszczowej. Ponadto nastąpi przebudowa istniejących zatok autobusowych, infrastruktury technicznej kolidującej z inwestycją oraz istniejących zjazdów. Zakres prac ma na celu poprawę bezpieczeństwa ruchu

drogowego, w tym w szczególności pieszych i rowerzystów.

Zadanie przewidziano do realizacji w 2022 r.

Województwo opolskie

Rozbudowa drogi krajowej nr 46 na odcinku Dąbrowa – Opole.

Wykonawca zrealizuje rozbudowę odcinka drogi krajowej nr 46 Dąbrowa - Opole o długości 4,75 km do przekroju 2x2. W ramach zadania powstanie rondo, estakada i wiadukt nad linią PKP, dodatkowe jezdnie, ścieżka rowerowa oraz kanał technologiczny. Ponadto wykonana zostanie przebudowa przepustów i drogi gminnej w Dąbrowie.

Ukończenie zadania zaplanowano na 2028 r.

Rozbudowa drogi krajowej nr 46 na odcinku Niemodlin – Dąbrowa.

Zakres zadania obejmuje rozbudowę odcinka drogi krajowej nr 46 Niemodlin – Dąbrowa o długości 3,5 km do przekroju 2x2, z dostosowaniem nośności

do 11,5 t/oś oraz wykonaniem rozbudowy węzła drogowego A4 i DK46. Wybudowany zostanie wiadukt nad A4, przejścia dla zwierząt, dodatkowe jezdnie i kanał technologiczny. Rozbudowie poddane będą przepusty.

Ukończenie zadania zaplanowano na 2028 r.

Województwo wielkopolskie

Budowa oświetlenia i zasilania urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego w obszarze węzła Bralin w ciągu drogi S8.

Zadanie zlokalizowane jest w ciągu drogi ekspresowej S8 na odcinku 1200 m. Celem inwestycji jest budowa oświetlenia węzła Bralin. W ramach zadania planuje się również demontaż istniejącego podświetlenia tablic E-1 i E-2 oraz zmianę zasilania znaków aktywnych i kamer w obrębie węzła. W związku ze zlokalizowaniem węzła Bralin w obszarze leśnym, obecne podświetlenie znaków (panele fotowoltaiczne) jest mało efektywne, w dni pochmurne znaki są niewidoczne.

Podłączenie do sieci energetycznej i wykonanie pełnego oświetlenia węzła poprawi bezpieczeństwo ruchu drogowego.

Zadanie przewidziano do realizacji w 2021 r.

Województwo podkarpackie

Budowa zatoki autobusowej wraz z chodnikiem w ciągu drogi krajowej nr 77 w miejscowości Motycze Szlacheckie.

Zadanie obejmuje odcinek drogi krajowej nr 77 w miejscowości Motycze Szlacheckie i przewiduje budowę zatoki autobusowej, chodnika o długości 150 m po lewej stronie drogi oraz przejścia dla pieszych wraz z dodatkowym oświetleniem i oznakowaniem, a także przebudowę dwóch przepustów drogowych.

Zadanie przewidziano do realizacji w 2021 r.

Szymon Huptyś
Ministerstwo Infrastruktury
Rzeczypospolitej Polskiej

Ciąg dalszy ze s.1

Ministerstwo Sprawiedliwości dementuje informacje TVN

Ministerstwo Sprawiedliwości dementuje informacje telewizji TVN, jakoby prezesem planowanego nowego Sądu Okręgowego w Sosnowcu miała zostać obecna prezes Sądu Rejonowego w Sosnowcu Małgorzata Hencel-Świączkowska.

Nieprawdą jest też, że Ministerstwo Sprawiedliwości potwierdziło taką informację dziennikarzowi TVN.

Nieprawdziwe są również twierdzenia TVN, jakoby nowy sąd „będzie skrojony tak, by pasował ministrowi sprawiedliwości”. W rzeczywistości plan utworzenia Sądu Okręgowego w Sosnowcu opiera się na potrze-

bach obywateli tam mieszkających i tworzony będzie na podstawie przepisów stosowanych przy powołaniu każdego sądu w Polsce.

Nieprawdziwe są także twierdzenia o braku zasadności utworzenia Sądu Okręgowego w Sosnowcu. Propozycja ta jest realizacją oczekiwań samego środowiska sędziowskiego i

mieszkańców województwa aż 13 sądów rejonowych. śląskiego, i ma na celu ułatwienie obywatelom dostępu do wymiaru sprawiedliwości.

W województwie znajduje się największa w Polsce aglomeracja miejska – katowicka – w której skład wchodzi Sosnowiec. Tak znaczna liczba ludności skutkuje bardzo dużą liczbą spraw, a w konsekwencji przeciążeniem sądów. Dotyczy to szczególnie Sądu Okręgowego w Katowicach, któremu podlega

Ut看zenie Sądu Okręgowego w Sosnowcu obejmującego 5 sądów rejonowych zagwarantuje znacznie sprawniejszą realizację prawa obywateli do sądu. Na terenie jurysdykcji nowego sądu okręgowego mieszkać będzie kilkaset tysięcy osób. W samym Sosnowcu mieszka ich ok. 200 tys. – jest to trzecie pod względem liczby ludności miasto w województwie śląskim.

Sąd Okręgowy w Sosnowcu działał od 1920 roku, w odradzającej się II Rzeczypospolitej. Zlikwidowała go w 1950 r. władza komunistyczna.

Ministerstwo Sprawiedliwości zwraca się do dziennikarzy z prośbą o niepowielanie nieprawdziwych informacji stacji TVN, wobec której podjęte zostaną stosowne kroki prawne.

**Ministerstwo Sprawiedliwości
Rzeczypospolitej Polskiej**

Monitorujemy sytuację w Płocku

W związku z alarmem przeciwpowodziowym w Płocku, minister infrastruktury Andrzej Adamczyk, wiceminister Marek Gróbarczyk i prezes PGW Wody Polskie Przemysław Daca wzięli udział w naradzie kryzysowej w siedzibie Wód Polskich. Podstawowym celem podjętych działań jest zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom miasta.

Mając w pamięci doświadczenia z 1982 r., kiedy w wyniku zbyt wcześnie podjętej przez lodolamacze akcji doprowadzono do powodzi, dzisiaj musimy działać ostrożnie i zgodnie z zaleceniami ekspertów - powiedział minister Andrzej Adamczyk.

Lodolamacze są w stałej gotowości do służby. Na bieżąco

monitorujemy poziom wód i stan zagrożenia, a Wody Polskie uczestniczą w samorządowych zespołach kryzysowych - powiedział wiceminister Marek Gróbarczyk.

**Szymon Huptyś
Ministerstwo Infrastruktury
Rzeczypospolitej Polskiej**

Polsko-brytyjskie rozmowy o transporcie międzynarodowym

10 lutego 2021 r. odbyło się spotkanie ministra infrastruktury Andrzeja Adamczyka z ministrem transportu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej Grantem Shappsem. Spotkanie było poświęcone zapewnieniu płynności przepływu towarów pomiędzy Polską a Zjednoczonym Królestwem.

Relacje polsko-brytyjskie są wielowątkowe i cechują się doskonałymi kontaktami między naszymi państwami, na wszystkich poziomach. Transport i infrastruktura nie są tu wyjątkiem,

co mam nadzieję będzie kontynuowane w najbliższej przyszłości – powiedział Minister Infrastruktury Andrzej Adamczyk.

Minister Adamczyk wyraził podziękowanie za wsparcie udzielone przez rząd Zjednoczonego Królestwa polskim kierowcom podczas przedświątecznego kryzysu na granicy brytyjsko-francuskiej. W tym kontekście podkreślił, że mając świadomość sytuacji epidemicznej, Polska opowiada się za wyłączeniem pracowników transportu międzynarodowego spod restrykcji związanych z Covid-19, takich

jak obowiązek testowania czy kwarantanna.

Minister Adamczyk przedstawił także listę postulatów, których wdrożenie przyczyniłoby się do dalszego usprawnienia wykonywania przewozów pomiędzy państwami członkowskimi UE a Zjednoczonym Królestwem i sprawniejszego przepływu towarów przez granicę.

**Szymon Huptyś
Ministerstwo Infrastruktury
Rzeczypospolitej Polskiej**

Zmiany w uzyskiwaniu uprawnień przez kierowców zawodowych

Ministerstwo Infrastruktury opracowało projekt ustawy o zmianie ustawy o transporcie drogowym oraz niektórych innych ustaw, wprowadzający zmiany w uzyskiwaniu wstępnej kwalifikacji i okresowego szkolenia kierowców, praw jazdy oraz w zakresie funkcjonowania Komisji ds. weryfikacji i rekomendacji pytań egzaminacyjnych na prawo jazdy.

Projekt wdraża do polskiego systemu prawnego przepisy dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/645 z 18 kwietnia 2018 r. zmieniającej dyrektywę 2003/59/WE w sprawie wstępnej kwalifikacji i okresowego szkolenia kierowców niektórych pojazdów drogowych do przewozu rzeczy lub osób oraz dyrektywę 2006/126/WE w sprawie praw jazdy.

Ułatwienia w szkoleniu kierowców zawodowych

Nowością zaproponowaną w projekcie ustawy będzie umożliwienie prowadzenia szkoleń dla kierowców zawodowych w formie e-learningu. Dla firm i kierowców to znaczna oszczędność czasu i pieniędzy, rozwiązaniem to jest istotne także z punktu widzenia epidemiologicznego.

Nowelizacja ustawy zakłada m.in. ustanowienie nowego dokumentu, w postaci karty kwalifikacji kierowcy, jako dokumentu potwierdzającego uprawnienia kierowcy do wykonywania pracy na stanowisku kierowcy. Dokument ten będzie wydawał starosta.

Nowe przepisy umożliwią wymianę informacji pomiędzy europejskimi organami, prowadzącymi szkolenia oraz wydającymi uprawnienia, o wydanych i cofniętych świadectwach kwalifikacji kierowcy (dokumenty potwierdzające ukończenie specjalistycznego szkolenia dla kierowców pojazdów ciężarowych lub autobusów).

Projekt ustawy prowadzi zmiany w zakresie warunków i sposobu szkolenia osób zamierzających lub wykonujących przewóz drogowy na stanowisku kierowcy, w celu podniesienia efektywności tych szkoleń. Uproszczone i bardziej przejrzyste będą także zasady przeprowadzania testu kwalifikacyjnego, po zmianach testy będą się odbywały w wojewódzkich ośrodkach ruchu drogowego.

Ułatwieniem w wykonywaniu przewozu drogowego będzie zwolnienie niektórych kierowców z konieczności wykonywania nadmiarowych badań lekarskich i psychologicznych.

Skuteczniejszy nadzór nad ośrodkami szkolenia

Przepisy zakładają podniesienie skuteczności nadzoru nad ośrodkami szkolenia, czyli podmiotami prowadzącymi szkolenia dla osób zamierzających lub wykonujących przewóz drogowy na stanowisku kierowcy, w szczególności poprzez wprowadzenie ściślejszej współpracy wojewody, jako organu nadzorczego, z wojewódzkim inspektorem transportu drogowego oraz okręgowym inspektorem pracy.

Kursy reedukacyjne na prawo jazdy

W projekcie wprowadzono zmianę sposobu stosowania przez starostę przepisów dotyczących osób, które kierowały pojazdem pod wpływem alkoholu. Zostaną zlikwidowane skierowania na badania i kursy reedukacyjne. Osoby ubiegające się o przywrócenie uprawnień do kierowania pojazdami będą musiały wykonać badania i kursy oraz uzyskać odpowiednie orzeczenia i zaświadczenia dopiero przed rozpoczęciem tego procesu.

Rozszerzone zostaną zasady stosowania przepisów o zawieszeniu uprawnień do kierowania pojazdami.

Zmiana zasad działania Komisji ds. weryfikacji i rekomendacji pytań egzaminacyjnych

W ramach projektu zaplanowano zmiany w funkcjonowaniu Komisji ds. weryfikacji i rekomendacji pytań egzaminacyjnych.

Obecnie Komisja, zgodnie z założeniami aktów prawnych z 2014 r. (m.in. ustawy z 26 czerwca 2014 r. o zmianie ustawy o kierujących pojazdami oraz rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 21 listopada 2014 r. w sprawie komisji do spraw weryfikacji i rekomendacji pytań egzaminacyjnych), przygotowuje i weryfikuje pytania samodzielnie albo weryfikuje pytania przesłane przez podmioty zewnętrzne.

Projektowana ustawa dokonuje w tym zakresie zmiany, nie będzie już możliwości uwzględnienia w bazie pytań przygotowanych przez podmioty zewnętrzne. Jedynie Komisja będzie uprawniona do opracowywania nowych pytań. Dodatkowo planowane jest ograniczenie liczebności członków Komisji, co przyczyni się m.in. do ograniczenia kosztów jej funkcjonowania.

Komisja nadzoruje bazy pytań, stosowanych na egzaminie państwowym na prawo jazdy, na egzaminie dla kandydatów na instruktorów techniki jazdy, na egzaminie dla kandydatów na instruktorów nauki jazdy oraz na egzaminie dla kandydatów na egzaminatorów. W sumie to ponad 7,7 tys. py-

tań. Po nowelizacji do zakresu prac Komisji dojdzie baza pytań na egzamin dla kierowców zawodowych w ramach uzyskiwania kwalifikacji wstępnej (ok. 1,4 tys. pytań).

Komisja powstała 2014 r., w związku z wejściem w życie projektu ustawy sejmowej Komisji Infrastruktury o zmianie ustawy o kierujących pojazdami, która nałożyła na ministra właściwego do spraw transportu obowiązek jej powołania. Zgodnie z tymi przepisami w skład komisji wchodzi przewodniczący i sekretarz Komisji, którzy są przedstawicielami Ministra Infrastruktury, oraz eksperci z zakresu psychologii, medycyny ratunkowej, przepisów ruchu drogowego, transportu drogowego, ustawy o kierujących

pojazdami i o czasie pracy kierowców, dydaktyki i metodyki nauczania. W skład komisji wchodzi ponadto doświadczeni instruktorzy nauki jazdy, techniki jazdy oraz egzaminatorzy, a także tłumacze języka migowego, języka angielskiego i języka niemieckiego.

[Projekt ustawy](#) znajduje się na etapie rozpatrywania przez Stały Komitet Rady Ministrów. Po przyjęciu przez SKRM nowelizacja zostanie rozpatrzona przez Radę Ministrów. Następnie projekt będzie przedmiotem prac parlamentarnych.

Szymon Hupłyś
Ministerstwo Infrastruktury
Rzeczypospolitej Polskiej

Ciąg dalszy ze s. 1

Stop powodzi ruszają konsultacje

9 lutego 2021 r. w Krakowie rozpoczęła się seria spotkań w ramach konsultacji społecznych projektów aktualizowanych planów zarządzania ryzykiem powodziowym (aPZRP). To pierwsze z zaplanowanych do czerwca 28 spotkań konsultacyjnych. W regionie wodnym Górnej-Zachodniej Wisły zaplanowano blisko 380 działań w celu poprawy bezpieczeństwa. Prawie połowa z nich dotyczy bezpośrednio Krakowa i najbliższych okolic.

Wybór Krakowa na inaugurację nie był przypadkowy. Mieszkańcy stolicy Małopolski wciąż pamiętają o wielkiej powodzi z 2010 r., a położenie

miasta i regionu powoduje, że zagrożenie znów może się pojawić z chwilą nadejścia kolejnego wezbrania. Obywatele powinni czuć się bezpieczni, dlatego podejmujemy wiele działań dla zwiększenia ochrony przeciwpowodziowej. Mam nadzieję, że rozpoczynająca się w Krakowie seria debat konsultacyjnych na temat planowanych inwestycji i działań dla poprawy bezpieczeństwa lokalnych społeczności, będzie się cieszyła dużym zainteresowaniem – powiedział wiceminister infrastruktury Marek Gróbarczyk.

Aktualizowane obecnie plany zarządzania ryzykiem powodziowym (aPZRP) to działania służące przede wszystkim re-

dukcji ryzyka powodziowego. W związku z obostrzeniami pandemicznymi, spotkania podczas konsultacji społecznych projektów aPZRP odbywają się w trybie online.

Podejmowane przez nas działania wpływają na bezpieczeństwo nie tylko mieszkańców Małopolski i południa Polski, ale także rejonów kraju położonych wokół nizinnych odcinków Wisły. Kluczowe jest zatem właściwe i optymalne zarządzanie falą powodziową w sytuacji jej nadejścia, racjonalne gospodarowanie wodą w zbiornikach retencyjnych, a także poszukiwanie zdolności retencyjnej w zlewniach, aby transfer ryzyka w obszary położone poniżej był

jak najmniejszy – stwierdziła Małgorzata Sikora, dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie.

Plany zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP) realizowane są w sześcioletnich cyklach. Od przyjęcia przez Radę Ministrów pierwszych PZRP w 2016 r., na terenie regionu wodnego Górnej-Zachodniej Wisły zrealizowano w sumie 1071 różnorodnych działań. Kilkadziesiąt z nich będzie kontynuowanych w latach 2022-2027. Jednocześnie zaplanowano prawie 320 nowych przedsięwzięć, które są obecnie na etapie konsultacji. Pierwsza część, obejmująca w sumie blisko 190 działań, była przedmiotem dyskusji na spotkaniu w Krakowie, a druga będzie konsultowana w Nowym Sączu.

Lepsza ochrona przeciwpowodziowa na obszarach zagrożonych

Najważniejszymi cechami planowanych działań są konsekwencja i kompleksowość. W

ten sposób realizowany jest system ochrony przeciwpowodziowej Krakowa i jego okolic, którego łączna wartość wynosi 200 mln zł. Przedsięwzięcie to realizowane jest etapami. W styczniu bieżącego roku podpisano umowę w ramach inwestycji „Rozbudowa wałów przeciwpowodziowych rzeki Wisły w Krakowie”. Wody Polskie zmodernizują 20 km wałów w trzech dzielnicach Krakowa: Podgórzu, Czyżynach i Nowej Hucie. Inwestycja obejmie również część gminy Wieliczka. Jej realizacja pozwoli na kompleksowe zabezpieczenie przeciwpowodziowe Krakowa, w tym bezpośrednią ochronę 40 tys. mieszkańców i ich mienia na obszarze 31 km² oraz obiektów o strategicznym znaczeniu dla całego miasta.

Kraków to nie jedyny obszar realizacji kompleksowych działań w zakresie ochrony przeciwpowodziowej. Wody Polskie realizują także projekt „Ochrona przeciwpowodziowa

Sandomierza”. Inwestycja składająca się z sześciu zadań zapewni poprawę bezpieczeństwa i ochronę życia oraz mienia ok. 20 tys. mieszkańców.

Pełne wykazy obszarów problemowych i usystematyzowanych list planowanych działań wraz ze szczegółowymi danymi znajdują się na stronie www.stoppowodzi.pl w zakładce „Projekty aPZRP dla obszarów dorzeczy”.

Terminy najbliższych konsultacji społecznych

10 lutego konsultacje społeczne aPZRP odbędą się w Nowym Sączu, a 16 i 17 lutego w Gliwicach i Pszczynie. Debaty zakończą się spotkaniami 26 i 27 maja w Elblągu i Słupsku. Rejestracja rozpoczyna się około 3 tygodnie przed konkretnym spotkaniem na stronie www.stoppowodzi.pl.

Szymon Huptyś
Ministerstwo Infrastruktury
Rzeczypospolitej Polskiej

Ciąg dalszy ze s.1

Facebook zablokował konto IPN

Konieczna ochrona wolności słowa w internecie!

Facebook posunął się do cenzury Instytutu Pamięci Narodowej, który działa na rzecz ochrony tożsamości i historii narodu polskiego. Angielskojęzyczne konto IPN na tym serwisie zostało zablokowane. Powodem był post dotyczący niemieckiej akcji germanizacji polskich dzieci podczas II wojny światowej. – Fakty i prawda historyczna nie mają dla Facebooka żadnego znaczenia. Obca korporacja nie może

podejmować decyzji wbrew nam – powiedział Minister Sprawiedliwości Prokurator Generalny Zbigniew Ziobro podczas specjalnego briefingu prasowego.

Minister przypomniał, że podczas II wojny światowej okupanci odebrali rodzicom 200 tysięcy polskich dzieci. Wywózono je do obozów, w tym do specjalnego obozu w Łodzi i fabryk na terenie Niemiec. Od dawno je także niemieckim

rodzinom. Zbrodnia na polskich dzieciach była sądzona podczas procesu w Norymberdze. IPN ma obowiązek przekazywania faktów historycznych, a postępowanie Facebooka jest oburzającym przejawem cenzurowania internetu i występowania przeciwko prawdzie.

Państwo polskie nie może zgodzić się na takie działania. Dlatego minister zaapelował o przyspieszenie prac nad ustawą o ochronie wolności słowa w

internecie. Projekt nowego prawa został przygotowany w Ministerstwie Sprawiedliwości.

Nie możemy zgodzić się z tym, że wielkie media społecznościowe dopuszczają się w Polsce skandalicznych manipulacji, które nie mają żadnego uzasadnienia – mówił Zbigniew Ziobro.

Ministerstwo Sprawiedliwości skierowało 22 stycznia br. do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów projekt ustawy o wolności słowa w internecie z wnioskiem o wpis do wykazu prac legislacyjnych Rady Ministrów.

Wydarzenia na świecie, które miały miejsce w ostatnich miesiącach pokazały, że ochrona wolności słowa w internecie jest bardzo istotna. Z całego świata płyną sygnały poparcia dla inicjatywy Ministerstwa Sprawiedliwości. Czołowe media opisują nasz projekt, przypominając również słowa premiera Mateusza Morawieckiego, że Polska będzie ostoją wolności słowa – powiedział wiceminister Sebastian Kaleta, który nadzoruje prace nad ustawą.

Zgodnie z projektem, serwisy społecznościowe nie będą mogły usuwać wpisów ani blokować kont polskich użytkowników, jeśli zamieszczone w nich treści nie łamią polskiego prawa. Za naruszenie tej zasady serwisom będą grozić surowe kary. Nowe przepisy mają chronić konstytucyjne prawo do wolności słowa, a także dobra osobiste osób naruszane przez anonimowych użytkowników internetu.

**Ministerstwo Sprawiedliwości
Rzeczypospolitej Polskiej**

Kolejne inwestycje zwiększające bezpieczeństwo ruchu drogowego

Województwo małopolskie

Minister Infrastruktury za-
twardził do realizacji sześć pro-
gramów inwestycji dla zadań
zwiększających bezpieczeństwo
uczestników ruchu drogowego.
Zadania realizowane w woje-
wództwach małopolskim, opol-
skim, wielkopolskim, podkar-
packim, zachodniopomorskim i
dolnośląskim poprawią bezpie-
czeństwo na drogach. Obejmą
budowę chodników i infra-
struktury niezbędnej dla funk-
cjonowania granicznego od-
cinka autostrady, przebudowę
skrzyżowań na rondo, a także
kompleksową rozbudowę infra-
struktury z zastosowaniem ele-
mentów zwiększających bezpie-
czeństwo. Łączny koszt nowych
inwestycji na drogach krajow-
ych to około 190 mln zł.

Budowa ronda na skrzyżo-
waniu DK79 z ul. Zieloną w
Chrzanowie.

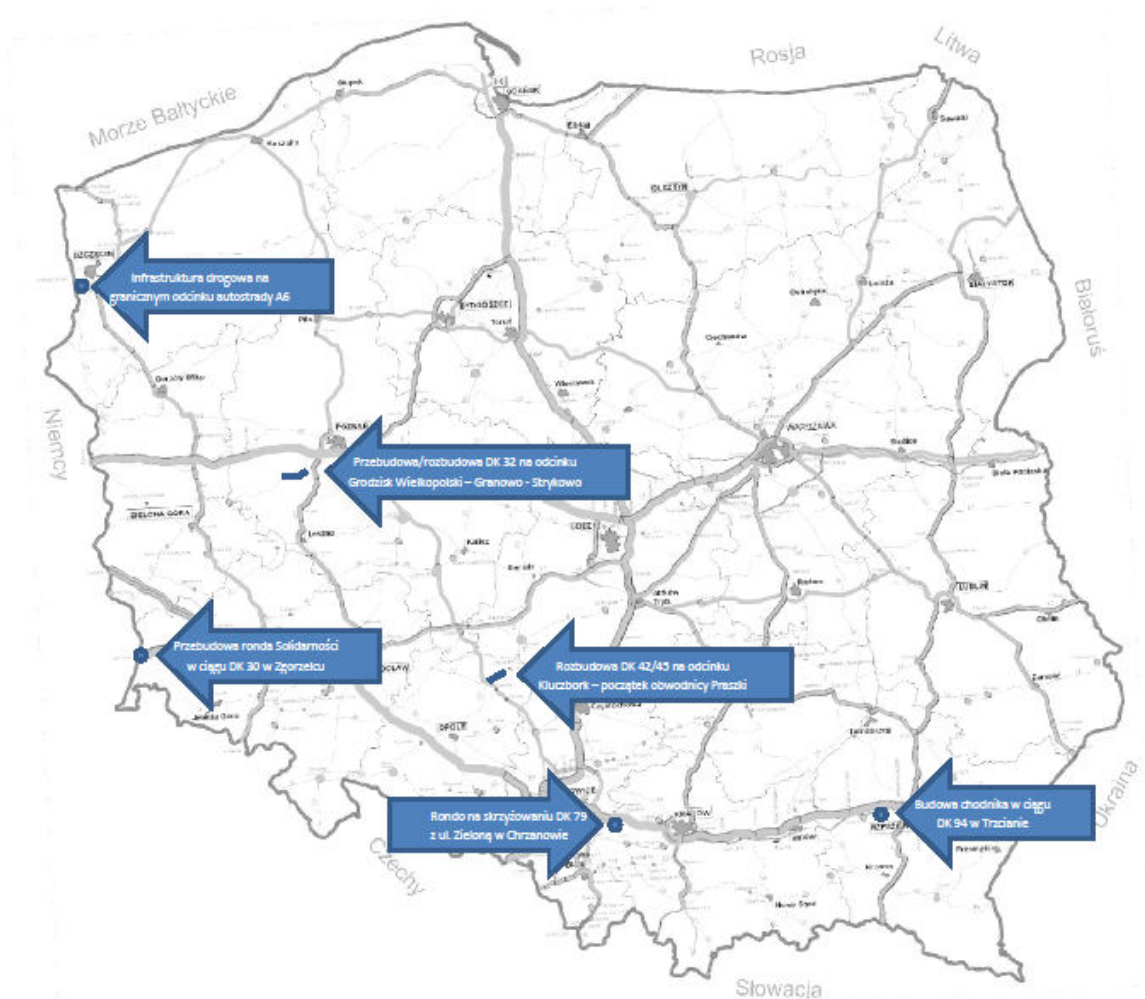
Inwestycja polega na budo-
wie ronda w miejscu istniejące-
go skrzyżowania DK79 z drogą
gminną, ul. Zieloną. W ramach
rozbudowy powstanie obustron-
ny chodnik oddzielony od jezd-
ni barierkami, o długości około
100 m, oświetlenie i odwodnie-
nie. Nastąpi przebudowa infra-
struktury technicznej wraz z
budową kanału technologiczne-
go. Celem zadania jest poprawa
bezpieczeństwa ruchu drogowego
w okolicy wiaduktu kolejowe-
go.

Ukończenie zadania zapla-
nowano na 2021 r.

Województwo opolskie

Rozbudowa drogi krajowej
nr 42/45 na odcinku Kluczbork
– początek obwodnicy Praszce.

Zakres zadania obejmuje
odcinek DK42 na wspólnym
przebiegu z DK45 o długości
11,1 km. Na odcinku Ligota
Górna – Dębina zaplanowano
kompleksową rozbudowę ze
wzmocnieniem nośności kon-
strukcji do 11,5 tony na oś, na-
tomiasz na odcinku Dębina –
Praszka dostosowanym do
wspomnianej nośności, w ra-
mach odrębnego zadania zakoń-
czonego w 2014 roku, zaplano-
wano wymianę warstwy ścieral-
nej. Ponadto zaplanowano roz-
budowę 9 skrzyżowań o lewo-
skręty, budowę obiektu mosto-
wego, 5 przepustów, 13 km
dróg zbiorczych z dopuszcze-
niem ruchu rowerowego, 3,1 km

ciągów pieszo–rowerowych oraz kanału technologicznego. Przewiduje się również wykonanie elementów z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego w postaci azylów na przejściach dla pieszych, oświetlenia, wygrodzień oraz oznakowania.

Ukończenie zadania zaplanowano na 2026 r.

Województwo wielkopolskie

Przebudowa wraz z częściową rozbudową DK32 na odcinku Grodzisk Wielkopolski – Granowo – Strykowo.

W ramach zadania odcinek drogi krajowej nr 32 o długości 7,1 km zostanie dostosowany do nośności 11,5 tony na oś wraz z przebudową skrzyżowań i wykonaniem lewoskrętów. Ponadto

na odcinku 3,2 km wybudowana zostanie ścieżka pieszo–rowerowa. Koszty przygotowania dokumentacji oraz wykup gruntów pod budowę ścieżki poniesie Gmina Stęszew.

Ukończenie zadania zaplanowano na 2022 r.

Województwo podkarpackie

Budowa chodnika w ciągu drogi krajowej nr 94 w miejscowości Trzciania.

Inwestycja będzie realizowana w powiecie rzeszowskim, gminie Świlcza. Zakres zadania obejmuje budowę chodnika po obydwu stronach drogi z rowem, o łącznej długości 1 km oraz budowę kanału technologicznego o długości 500 m.

Zadania zaplanowano na 2023 r.

Województwo zachodniopomorskie

Budowa infrastruktury drogowej na granicznym, początkowym odcinku autostrady A6.

W ramach zadania wybudowane zostaną między innymi jezdnie wspomagające o długości 1,8 km, drogi dojazdowe i place do zawracania. Celem inwestycji jest budowa infrastruktury umożliwiającej bezpieczne zawracanie wszystkim pojazdom przed przekroczeniem granicy oraz prowadzenia planowanych i nieplanowanych kontroli na granicy RP. Obecnie prowadzenie kontroli wiąże się ze zmianą organizacji ruchu na autostradzie. Ponadto służby drogowe i wykonawcy, aby zawró-

cię, zmuszeni są korzystać z drogi serwisowej zlokalizowanej na terytorium Niemiec.

Ukończenie zadania zaplanowano na 2025 r.

Województwo dolnośląskie

Przebudowa Ronda Solidarności w ciągu DK30 w Zgorzelcu.

W ramach zadania w ciągu DK30 nastąpi dobudowa dodatkowego pasa ruchu dla pojazdów skręcających w prawo na skrzyżowaniu (na kierunku Jelenia Góra – Zgorzelec – autostrada A4 węzeł Zgorzelec) wraz z chodnikiem dla pieszych. Dodatkowo ramach przedsięwzięcia realizowanego przez Gminę Miejską Zgorzelec dobudowany zostanie między innymi dodat-

kowy pas ruchu na tym rondzie na kierunku od autostrady A4 węzeł do centrum miasta. Realizacja obu inwestycji przyczyni się do upłynnienia ruchu na rondzie.

Ukończenie zadania zaplanowano na 2023 r.

Szymon Huptyś
Ministerstwo Infrastruktury
Rzeczypospolitej Polskiej

Ciąg dalszy ze s.1

Dożywotnia opieka nad zwierzętami w służbach podległych MSWiA

Dzięki zwierzętom w służbach niejedno ludzkie życie zostało uratowane, niejeden groźny przestępca został ujęty. Troska o ich los w służbie, a zwłaszcza poza służbą jest naszym etycznym obowiązkiem – powiedział minister Mariusz Kamiński podczas dzisiejszej (18 lutego br.) konferencji prasowej. Wiceminister Błażej Poboży przedstawił najważniejsze założenia proponowanych zmian. Dziś MSWiA przekazuje do prac rządu projekt ustawy całościowo regulujący status zwierząt w służbie.

Minister Mariusz Kamiński podkreślił, że intencją zmiany przepisów jest chęć ostatecznego rozwiązania wszelkich problemów związanych z funkcjonowaniem zwierząt w służbach, na zasadach humanitarnych i uwzględniając ich wybitne zasługi dla obywateli. – *Wierzę, że ta ustawa spotka się z dużą przychylnością opinii publicznej i mam nadzieję, że przyjmiemy ją w konsensusie w parlamencie. Ustawa na pewno bardzo ucieszy funkcjonariuszy, którzy od*

lat postulowali o całościowe uregulowanie statusu zwierząt – powiedział szef MSWiA.

Wiceminister Błażej Poboży przedstawił podczas konferencji najważniejsze założenia proponowanych zmian. – *Pierwsza kwestia to właściwy i dokładny sposób opisanie sytuacji zwierząt wycofywanych ze służby. Tu pierwszeństwo będzie pozostawało przy aktualnych opiekunach zwierząt. Najważniejsza zmiana, jaka idzie za tym punktem, to fakt, że także na emeryturze wszystkie zwierzęta, zarówno psy, jak i konie, będą pozostawały na stanie jednostki organizacyjnej każdej z formacji – podkreślił wiceminister Błażej Poboży.*

Drugą kwestią, regulowaną przez projektowane przepisy, jest ustawowe określenie obowiązków opiekunów zwierząt. – *To tak oczywiste sprawy jak zapewnienie wyżywienia, dostęp do wody, zapewnienie swobodnej aktywności. To także szczególne kwestie i obowiązki, jak szkolenie dla opiekunów zwie-*

rząt czy wskazanie, które z osób są wykluczone z możliwości przejęcia opieki nad zwierzętami – powiedział wiceminister Błażej Poboży.

Jako pozostałe, choć zasadnicze założenia ustawy, wiceminister wymienił: pokrywanie kosztów wyżywienia zwierząt (przepisy określają, że opiekunom przysługiwać będzie albo wyżywienie, albo ekwiwalent finansowy w formie ryczałtu na wyżywienie zwierzęcia) oraz kwestię zwrotu kosztów ponoszonych przez opiekunów z tytułu badań profilaktycznych i opieki weterynaryjnej. Nowe przepisy odnoszą się również do zagadnienia kontroli sposobu i prawidłowości opieki nad zwierzętami.

W konferencji prasowej wziął udział wiceminister Bartosz Grodecki, gen. insp. Jarosław Szymczyk – komendant główny Policji, nadbryg. Andrzej Bartkowiak – komendant główny PSP, gen. dyw. SG Tomasz Praga – komendant główny Straży Granicznej oraz opie-

kunowie psów służbowych Policji, Straży Granicznej i Państwowej Straży Pożarnej wraz ze swymi podopiecznymi.

Wyrażam ogromną satysfakcję i wdzięczność. Oczekiwania sformułowane od wielu lat w poszczególnych służbach dziś materializują się w projekcie ustawy dot. statusu zwierząt w służbie – powiedział podczas konferencji gen. insp. Jarosław Szymczyk, komendant główny Policji. – Nowe rozwiązania zapew-

nią opiekunom odciążenie z kosztów i możliwość dożywotniej opieki na profesjonalnym poziomie – dodał.

***

Aktualnie we wszystkich formacjach podległych MSWiA służy łącznie 1207 psów i 62 konie – większość w Policji. Rocznie ok. 10% zwierząt jest wycofywanych ze służby i przechodzi na „emeryturę”. Zakłada się, że przedstawione zmiany przepisów wejdą w życie po

upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia ustawy. Obecnie projekt trafi do uzgodnień wewnątrzresortowych i zostanie wpisany do rządowego wykazu prac legislacyjnych. Proces legislacyjny ze strony MSWiA będzie koordynować wiceminister Błażej Poboży.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji Rzeczypospolitej Polskiej

Rozpoczyna się projektowanie obwodnicy Milicza w ciągu DK15

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad podpisała umowę na prace przygotowawcze dla budowy obwodnicy Milicza w ciągu drogi krajowej nr 15. To jedna z siedmiu obwodnic w województwie dolnośląskim realizowana w ramach rządowego Programu budowy 100 obwodnic.

Obwodnica Milicza to kolejne zadanie z Programu budowy 100 obwodnic, dla którego rozpoczynają się prace projektowe. Dzięki realizacji nowych obwodnic w województwie dolnośląskim zwiększy się przepustowość sieci dróg krajowych, a mieszkańcy miejscowości, w których ruch tranzytowy przebiega obecnie przez ścisłą zabudowę miejską, odetchną z ulgą – powiedział wiceminister infrastruktury Rafał Weber.

Umowa na prace przygotowawcze zawarta z firmą IVIA SA z Katowic o wartości ponad

2,7 mln zł zakłada wykonanie studium techniczno-ekonomiczno-środowiskowego z koncepcją programową oraz materiałami do wniosku o decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach.

Obwodnica Milicza powstanie w nowym śladzie DK15 jako droga klasy GP (główna ruchu przyspieszonego) o długości ok. 12 km. W ramach inwestycji powstaną skrzyżowania, drogi poprzeczne i drogi dojazdowe zapewniające dostęp do drogi publicznej, obiekty inżynierskie oraz obiekty ochrony środowiska.

Budowa obwodnicy Milicza pozwoli na poprawę przepustowości układu komunikacyjnego łączącego drogę ekspresową S5 z drogą krajową nr 11 w Jarocinie, a w przyszłości z drogą ekspresową S11. Obwodnica Milicza pozwoli na wyeliminowanie ruchu tranzytowego z centrum miasta, charakteryzującego się

ściłą zabudową mieszkaniową, a tym samym wpłynie na poprawę warunków ruchu, bezpieczeństwa użytkowników dróg i mieszkańców.

Program budowy 100 obwodnic w województwie dolnośląskim

W ramach rządowego Programu budowy 100 obwodnic na Dolnym Śląsku powstanie łącznie siedem inwestycji. Obwodnice na etapie prac projektowych:

- 1/. Głogowa w ciągu DK12,
- 2/. Kaczorowa w ciągu DK3,
- 3/. Legnicy w ciągu DK94,
- 4/. Oławy w ciągu DK94,
- 5/. Milicza w ciągu DK15.

Obwodnice na etapie procedury przetargowej:

- 1/. Międzyborza w ciągu DK25,
- 2/. Złotego Stoku w ciągu DK46.

***

W ramach rządowego Programu do 2030 r. powstanie 100

Program budowy 100 obwodnic

Rozpoczyna się projektowanie obwodnicy Milicza!

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY

#100obwodnic

Generalna Dyrekcja
Dróg Krajowych i Autostrad

obwodnic na sieci dróg krajowych o łącznej długości ok. 830 km. Będą to trasy o najwyższych parametrach technicznych, dostosowane do przeniesienia obciążenia 11,5 t/oś. Inwestycjom tym będą towarzyszyły urządzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego, w tym oświetlenie spełniające wytyczne prawidłowego oświetlenia przejść dla pieszych.

Koszt realizacji 100 obwodnic został oszacowany na blisko 28 mld zł. Ich budowa będzie finansowana ze środków Krajowego Funduszu Drogowego prowadzonego przez Bank Gospodarstwa Krajowego. Inwestycje związane z budową nowych obwodnic będą realizowane przez Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad.

Jednym z najważniejszych efektów realizacji programu będą

poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego, wyprowadzenie ruchu z zatłoczonych miast, czystsze powietrze, mniejszy hałas i poprawa przepustowości sieci drogowej.

Więcej o Programie budowy 100 obwodnic na stronie Ministerstwa Infrastruktury.

Szymon Huptyś
Ministerstwo Infrastruktury
Rzeczypospolitej Polskiej

Rząd przyjął Program Bezpiecznej Infrastruktury Drogowej

Rada Ministrów przyjęła przygotowany w Ministerstwie Infrastruktury Program Bezpiecznej Infrastruktury Drogowej na lata 2021-2024. Głównym celem Programu jest popra-

wa bezpieczeństwa ruchu drogowego na drogach krajowych w zarządzie Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad. Podejmowane w ramach Programu działania będą ukierunkowane na zwiększenie ochrony

uczestników ruchu oraz stworzenie bezpiecznej infrastruktury drogowej – a w efekcie zmniejszenie liczby wypadków i ich ofiar. Na ten cel z Krajowego Funduszu Drogowego przeznaczymy 2,5 mld zł.

Jest to pierwszy samodzielny program wieloletni z obszaru infrastruktury bezpieczeństwa ruchu drogowego na tak dużą skalę.

Do rozwoju systemu transportowego kraju podchodzimy kompleksowo. Bezpieczeństwo w ruchu drogowym jest naszym priorytetem, obok budowy nowoczesnej sieci autostrad i dróg ekspresowych, wsparcia samorządów w budowie i modernizacji dróg lokalnych oraz walki z wykluczeniem komunikacyjnym. Dodatkowo 2,5 mld zł na pewno przyspieszy realizację inwestycji niezbędnych z punktu widzenia bezpieczeństwa pieszych i kierowców – powiedział minister infrastruktury Andrzej Adamczyk.

Nowy program, w ramach którego będą realizowane zadania infrastrukturalne zwiększają-

ce bezpieczeństwo w ruchu drogowym, jest powiązany z działaniami legislacyjnymi i edukacyjnymi. Mają one na celu przede wszystkim poprawę bezpieczeństwa najmniej chronionych uczestników ruchu drogowego, czyli pieszych. Opracowane zostały wytyczne prawidłowego oświetlenia przejść dla pieszych, prowadzimy także szkolenia edukacyjne dla zarządców dróg, aby poznali zasady projektowania i budowy bezpiecznej infrastruktury – powiedział wiceminister Rafał Weber.

GDDKiA w ramach PBID 2021-2024 będzie realizować m.in. takie zadania jak:

- 1/. Budowa chodników, ciągów pieszo-rowerowych, ścieżek rowerowych,
- 2/. Budowa zatok autobusowych,
- 3/. Przebudowa skrzyżowań,

- 4/. Budowa lewoskrętów,
- 5/. Budowa kładek dla pieszych,
- 6/. Montaż znaków drogowych i sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniach i przejściach dla pieszych,
- 7/. Poprawa warunków widoczności na skrzyżowaniach i wjazdach na jezdnie dróg, w tym na pasach włączeń i wyłączeń,
- 8/. Likwidacja punktów kolizyjnych na jezdniach, a w szczególności ograniczanie liczby zjazdów z jezdni głównych w wyniku wykonywania dodatkowych jezdni, obsługujących tereny przyległe do pasów drogowych,
- 9/. Poprawa geometrii skrzyżowań dróg i korekta łuków poziomych jezdni,
- 10/. Dostosowanie przekrojów drogowych do potrzeb wynika-

Program Bezpiecznej Infrastruktury Drogowej na lata 2021-2024

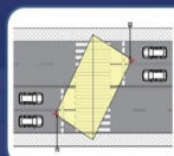
2,5 mld zł z Krajowego Funduszu Drogowego na zwiększenie ochrony uczestników ruchu oraz bezpieczną infrastrukturę na drogach krajowych

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY

#BezpiecznaInfrastruktura

Program Bezpiecznej Infrastruktury Drogowej na lata 2021-2024

**Poprawa
widoczności**

**Budowa
lewoskrętów**

**Przebudowa
skrzyżowań**

**Budowa
ścieżek
rowerowych**

**Kładki
dla pieszych**

**Budowa
chodników**

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY

#BezpiecznaInfrastruktura

Program Bezpiecznej Infrastruktury Drogowej na lata 2021-2024

Program jest powiązany ze zmianą przepisów, wprowadzającą od 1 czerwca 2021 r. większą ochronę pieszych na przejściach.

W pierwszej kolejności planowane są działania poprawiające bezpieczeństwo na przejściach dla pieszych, poprzez m.in. ich doświetlenie, oznakowanie, budowę azyli dla pieszych.

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY

#BezpiecznaInfrastruktura

Program Bezpiecznej Infrastruktury Drogowej na lata 2021-2024

Większa ochrona pieszego:

- Obowiązkiem kierowcy będzie ustąpienie pierwszeństwa także pieszemu wchodzącemu na przejście
- Zakaz korzystania z telefonów komórkowych podczas przechodzenia przez jezdnię lub torowisko

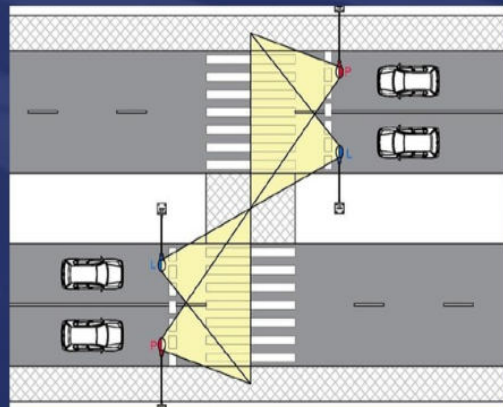
MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY

#BezpiecznaInfrastruktura

Program Bezpiecznej Infrastruktury Drogowej na lata 2021-2024

We współpracy z Politechniką Gdańską, Politechniką Warszawską, Instytutem Badawczym Dróg i Mostów oraz Fundacją Rozwoju Inżynierii Lądowej opracowaliśmy **Wytyczne prawidłowego oświetlenia przejść dla pieszych**, tak by stały się one bezpieczniejsze.

Szczególną uwagę zwrócono na oświetlenie strefy oczekiwania przed przejściem. Wytyczne są rekomendowane do stosowania przez m.in. zarządców dróg, projektantów drogowych i oświetleniowych.

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY

#BezpiecznaInfrastruktura

Program Bezpiecznej Infrastruktury Drogowej na lata 2021-2024

W ramach Programu realizowana będzie:

- budowa chodników,
- ciągów pieszo-rowerowych,
- ścieżek rowerowych.

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY

#BezpiecznaInfrastruktura

Program Bezpiecznej Infrastruktury Drogowej na lata 2021-2024

Poprawa bezpieczeństwa także na drogach samorządowych

W ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg dodatkowo premiowane są zadania na drogach samorządowych, które zwiększają bezpieczeństwo ruchu. Większe dofinansowanie trafi na inwestycje związane z poprawą bezpieczeństwa pieszych przekraczających jezdnię:

- wymuszające przestrzeganie ograniczeń prędkości w rejonie przejść dla pieszych,
- poprawiające widoczność pieszego,
- skracające drogę, jaką muszą pokonać piesi.

W sumie budżet Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg wyniesie **39 mld zł!**

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY

#BezpiecznaInfrastruktura

Program Bezpiecznej Infrastruktury Drogowej na lata 2021-2024

W ramach Programu realizowana będzie:

- budowa zatok autobusowych,
- przebudowa skrzyżowań,
- budowa lewoskrętów.

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY

#BezpiecznaInfrastruktura

jących ze struktury ilościowej, rodzajowej i kierunkowej ruchu,

11/. Wprowadzanie stref bezpieczeństwa w otoczeniu jezdni ze szczególnym uwzględnieniem „stref wybaczących” błędy kierowców,

12/. Zwiększenie bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu,

13/. Montaż efektywnego oświetlenia lub doświetlenie szczególnie niebezpiecznych miejsc,

14/. Poprawa parametrów użytkowych jezdni,

15/. Poprawa przepustowości dróg, a w szczególności węzłów i skrzyżowań drogowych,

16/. Poprawa bezpieczeństwa na dojazdach do przejazdów drogowych, w szczególności w zakresie fizycznego wymuszania redukcji prędkości oraz poprawy warunków widoczności,

17/. Uporządkowanie warunków parkowania pojazdów wzdłuż dróg krajowych.

Biorąc pod uwagę priorytet nadany ochronie pieszych na przejściach dla pieszych w pierwszej kolejności planowane są działania poprawiające bezpieczeństwo na znacznej liczbie przejść dla pieszych, poprzez m.in. ich doświetlenie, oznakowanie, budowę azyli dla pieszych. Będzie to działanie komplementarne z procedowanymi zmianami ustawowymi przewidującymi przyznanie pierwszeństwa pieszemu wyrażającemu zamiar przejścia przez jezdnię.

Współczynnik śmiertelności w wypadkach drogowych w Polsce wciąż należy do najwyższych w Unii Europejskiej. Potrzeba opracowania nowego programu drogowego wynika z konieczności pilnego wdrożenia działań ukierunkowanych na poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego w obszarze infra-

struktury. W celu odwrócenia niepokojących trendów, zadania tego rodzaju wymagają zapewnienia stabilnego finansowania na najbliższe lata, czego gwarantem będzie Program Bezpiecznej Infrastruktury Drogowej na lata 2021–2024.

Program jest dokumentem określającym cele i priorytety inwestycyjne, wskazuje poziom i źródła finansowania oraz określa zakres rzeczowy zadań przewidywanych do realizacji. Program jest spójny ze Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju oraz Strategią Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku oraz komplementarny z działaniami realizowanymi w ramach Programu Budowy Dróg Krajowych na lata 2014-2023 (z perspektywą do 2025 r.).

Szymon Huputyś
Ministerstwo Infrastruktury
Rzeczypospolitej Polskiej

Rozmowy ministrów ds. transportu Polski i Słowenii

Wzmocnienie współpracy w obszarze infrastruktury i transportu między Polską i Słowenią było przedmiotem rozmów ministra infrastruktury Andrzeja Adamczyka i wiceministra Marka Gróbarczyka z ministrem infrastruktury Słowenii Jernejem Vrtovcem.

Spotkanie w Warszawie odbyło się 23 lutego 2021 r.

Cieszę się, że bezpośrednia współpraca w obszarze infrastruktury między naszymi krajami jest utrzymywana. Strategiczne położenie obu państw i ich portów czyni wzajemne współdziałanie obopólnie owocnym - powiedział minister infrastruktury Andrzej Adamczyk.

Ministrowie omówili stan aktualny i wyzwania w zakresie transportu lotniczego, kolejowego i morskiego (portów morskich), a także współpracę obu państw na forum UE.

Polskie porty stanowią hub transportowy dla państw Europy

Środkowo-Wschodniej z możliwością transportowania towarów zarówno na kierunku Północ-Południe, jak również Wschód-Zachód. Pomimo pandemii Covid-19 w największych polskich portach morskich trwa już inwestycje ukierunkowane na zwiększenie możliwości przeładunkowych, poprzez budowę i rozbudowę terminali głębokowodnych. Stale rozwijane są też połączenia kolejowe oraz drogowe do portów.

Ministrowie wymienili informacje o bieżącej współpracy w zakresie przewozów w korytarzu TEN-T Bałtyk – Adriatyk oraz realizowanych w ramach kolejowych korytarzy towarowych.

Omawiając skutki pandemii Covid-19 w sektorze transportu Minister Adamczyk podkreślił potrzebę dalszej koordynacji działań państw członkowskich m.in. w zakresie wsparcia z poziomu UE sektora transportu w odbudowie, jak również, ko-

nieczności utrzymania płynności ruchu towarów w UE.

Podczas spotkania ministrowie rozmawiali również o przepisach regulujących europejski międzynarodowy transport drogowy, Pakiet Mobilności I.

Działając konsekwentnie w obronie interesów podmiotów świadczących usługi w transporcie drogowym na jednolitym rynku UE Polska oraz 6 innych państw członkowskich (Litwa, Węgry, Rumunia, Bułgaria, Malta i Cypr) złożyła do Trybunału Sprawiedliwości UE skargę na wybrane przepisy Pakietu Mobilności I. Przyjęte rozwiązania są nie tylko szkodliwe dla europejskiego sektora transportu, gospodarki UE, ale także dla środowiska i klimatu.

W drugiej połowie 2021 r. Słowenia będzie sprawować prezydencję w Radzie UE.

Szymon Huptys
Ministerstwo Infrastruktury
Rzeczypospolitej Polskiej

Dementi kłamstwa TVN24 o Funduszu Sprawiedliwości

Ministerstwo Sprawiedliwości dementuje rewelacje programu „Czarno na Białym” telewizji TVN24, jakoby Fundusz

Sprawiedliwości przeznaczał na promocję dwa razy większe środki niż na pomoc ofiarom przestępstw.

Telewizja TVN24 już w samej zapowiedzi programu „Czarno na Białym” skłamała, stwierdzając, że Fundusz Sprawiedliwości jakoby „organizuje

kampanię promocyjną za 12 mln złotych, czyli za tyle, ile przez 2 lata trafiło na pomoc ofiarom przestępstw, którym fundusz miał pomagać”. W rzeczywistości w ciągu ostatnich dwóch lat Fundusz przekazał na pomoc pokrzywdzonym przestępstwem aż 160 mln złotych, a w 2020 r. pomoc ta wyniosła 84 mln złotych, czyli ponad 50 razy więcej niż Fundusz przeznaczał na pomoc w latach, gdy kierował nim rząd PO-PSL.

Nieprawdą jest również, jakoby Fundusz „organizował kampanię promocyjną partii Zbigniewa Ziobry”. W rzeczywistości wydatki na akcję informacyjną Funduszu Sprawiedliwości są wprost realizacją zaleceń Najwyższej Izby Kontroli, która nakazała zwiększyć wydatki na ogólnopolską promocję Funduszu, aby informacje o możliwościach otrzymania wsparcia z jego środków dotarły do jak największego grona odbiorców w całej Polsce. Wszystkie wydatki z środków Funduszu Sprawiedliwości są udokumentowane i podlegają corocznej kontroli inspektorów NIK. Samą zaś akcję informacyjną przeprowadza profesjonalna agencja reklamowa, która wygrała całkowicie jawne i transparentne postępowanie przetargowe.

Fundusz Sprawiedliwości w ciągu ostatnich dwóch lat swojej działalności podjął dziesiątki przedsięwzięć, w ramach których przeznaczył już w sumie kilkaset milionów złotych na różne formy pomocy dla potrzebujących. Fundusz sfinansował [m.in.](#) ogólnopolską sieć 365 punktów pomocy, gdzie każdy może znaleźć profesjonalne, kompleksowe i bezpłatne wsparcie. Działa ogólnokrajowa, całodobowa telefoniczna Linia Pomocy Pokrzywdzonym - [222 309 900](#). Sfinansowano za prawie 40 mln złotych budowę nowej kliniki „Budzik” fundacji Ewy Błaszczuk, w której najlepsi lekarze w kraju prowadzą innowacyjny program wybudzania ludzi ze śpiączki. Fundusz wsparł również fundację Subvenio, która finansuje rehabilitację na terenie całego kraju, a także za ponad 45 mln złotych kupił specjalistyczny sprzęt medyczny dla 120 szpitali w całej Polsce ratujący życie ofiar przestępstw. Ochotniczym Strażom Pożarnym w całej Polsce Fundusz zapewnił najnowocześniejszy sprzęt do ratowania zdrowia i życia za ponad 180 mln złotych. Ze środków Funduszu zakupiono [m.in.](#) ponad 100 wozów strażackich. Z kolei wszystkim uczniom szkół podstawowych zakupiono kamizelki odblaskowe,

dzięki którym maluchy są widoczne na drodze.

Wyczerpujące informacje o działalności Funduszu Sprawiedliwości wraz z wydatkowanymi kwotami są ogólnodostępne na stronach Ministerstwa Sprawiedliwości, a także były już wielokrotnie ogłaszane w oficjalnych komunikatach. Dlatego w opinii Ministerstwa Sprawiedliwości telewizja TVN24, publikując po raz kolejny kłamliwe informacje o Funduszu, mimo posiadania prawdziwych danych, prowadzi celowe i świadome działania dezinformujące, mające na celu wprowadzenie opinii publicznej w błąd i mające podważyć zaufanie do państwowych instytucji. Celowa akcja dezinformująca prowadzona przez ogólnopolskie medium przeciwko państwowym instytucjom jest łamaniem porządku prawnego, dlatego Ministerstwo Sprawiedliwości podejmie przeciwko telewizji TVN24 odpowiednie kroki prawne i zwraca się do wszystkich redakcji w Polsce o niepowielanie kłamliwych informacji celowo publikowanych w tej stacji.

**Ministerstwo Sprawiedliwości
Rzeczypospolitej Polskiej**

Prawo przyjazne dzieciom przełomowe zmiany na rzecz najmłodszych

Przygotowany przez Ministerstwo Sprawiedliwości pakiet zmian ustawowych pomoże dzieciom – pokrzywdzonym i świadkom przestępstw – czuć się bezpiecznie podczas postępowania karnego. Nowe przyjazne prawo zapobiegnie narażeniu najmłodszych na kolejną traumę. Bierze pod uwagę potrzeby dzieci i zapewni im profesjonalne wsparcie prawne – powiedział podczas dzisiejszej (24 lutego br.) konferencji pra-

sowej wiceminister sprawiedliwości Marcin Romanowski.

Nowelizacja przepisów Kodeksu postępowania karnego, Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego czy Prawa o ustroju sądów powszechnych wprowadzi prekursorskie rozwiązania dla dobra dzieci – m.in. bezpłatną pomoc prawnika, zrozumiałe dla najmłodszych wskazówki, szkolenia dla sędziów z zasad kontaktu z dziećmi.

Cieszę się, że właśnie w Tygodniu Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przystępstwem mogę przedstawić projekt, który realizuje postulaty środowisk walczących o prawa osób najsłabszych, zwłaszcza dzieci. Myślę, że podobnie jak w przypadku ustawy antyprzemocowej, również te propozycje spotkają się z dobrym przyjęciem i zostaną jednogłośnie przegłosowane przez polski parlament – podkreślił wiceminister Marcin Romanowski, który nadzorował prace nad projektem.

Zeznania bez lęku

Dzieci pokrzywdzone przez sprawcę przemocy seksualnej przeżywają dramat. Dlatego nowe rozwiązania zagwarantują im dostęp do profesjonalnego wsparcia z urzędu - adwokata albo radcy prawnego - bez względu na sytuację materialną. Prawnik pomoże im lepiej zrozumieć sytuację, w której się znalazły i pokonać strach przed składaniem zeznań. Reprezentant prawny ma być także wsparciem dla opiekunów dziecka, którzy również potrzebują poczucia bezpieczeństwa w trakcie procedur karnych.

Obrazkowe wskazówki

Projekt wprowadza zasadę, że gdy w procesie karnym bierze udział dziecko, należy się z nim komunikować w przystępny sposób. Dlatego przewidziane jest opracowanie dla dzieci specjalnych wskazówek – grafik, będących odpowiednikiem pouczeń dla dorosłych. Najmłodszy po-

krzywdzeni i świadkowie przestępstw powinni wiedzieć, dlaczego składają zeznania. Muszą też zrozumieć przysługujące im prawa. Dzięki obrazkowym wskazówkom dowiedzą się również, kogo w razie potrzeby poprosić o pomoc, którą powinni uzyskać na każdym etapie dotyczącego ich postępowania.

Szkolenia dla sędziów

Dzięki nowym przepisom zostaną przeprowadzone szkolenia dla sędziów, by łatwiej było im komunikować się z dziećmi. Szkolenia dotyczyć będą też zagadnień psychologii dziecięcej i przyjaznych sposobów przesłuchiwania najmłodszych.

Ochrona intymności

Całość postępowania w sprawach związanych z przemocą seksualną, zwykle bardzo bolesnego dla pokrzywdzonych, będzie prowadzona z wyłączeniem jawności. Dotąd zależało to od decyzji sądu. Jedynym wyjątkiem będzie sytuacja, gdy tej jawności zażąda sam pokrzywdzony.

Ważną zmianą jest również wprowadzenie generalnej zasady zakazu zadawania pokrzywdzonym intymnych pytań na tematy związane z seksualnością, co zawsze wiązało się z dodatkowym stresem.

Przyjazne pokoje

Dzieci pokrzywdzone najcięższymi przestępstwami przesłuchiwane są w przyjaznych pomieszczeniach, a dzięki nowym przepisom Ministerstwo Sprawiedliwości zyska większy wpływ na zapewnianie dzieciom standardy, jakie muszą spełniać te miejsca. Pomoże też sfinansować sprzęt, który ma być zakupiony do przyjaznych pokoi.

Dłuższa ochrona

Według propozycji ministerstwa, szczególne traktowanie osób pokrzywdzonych i świadków najcięższych przestępstw może być stosowane aż do ukończenia przez nich 18. roku życia – dotąd było to 15 lat.

Dodatkowo ze szczególnego sposobu składania zeznań będzie mogło skorzystać dziecko będące pokrzywdzonym lub świadkiem każdego przestępstwa, gdy wymaga tego ochrona jego stanu zdrowia psychicznego.

Każde dziecko i nastolatek – zgodnie z proponowanymi zmianami - może także wskazać osobę dorosłą, która będzie dla niego wsparciem podczas kontaktu z wymiarem sprawiedliwości.

Informacja o prześladowcy

Dotąd, aby osoba pokrzywdzona najcięższymi przestępstwami dowiedziała się o opuszczeniu więzienia przez sprawcę przestępstwa, musiała składać specjalny wniosek. Dzięki nowym przepisom otrzyma taką informację z urzędu. Może jednak z tego prawa zrezygnować, gdy np. nie chce pamiętać o dramatycznych wydarzeniach sprzed lat. Jeśli chce się dowiedzieć o wyjściu dawnego oprawcy z więzienia, razem z takim zawiadomieniem otrzyma informację na temat możliwości uzyskania wsparcia z Funduszu Sprawiedliwości. Informacja zawierać będzie wykaz pobliskich ośrodków udzielających pomocy.

Europejskie standardy

Przygotowane przez Ministerstwo Sprawiedliwości zmiany są realizacją wytycznych Komitetu Ministrów Rady Europy w sprawie wymiaru sprawiedliwości przyjaznego dzieciom. Dostosowują również polskie przepisy do dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci oraz pornografii dziecięcej, a także ustanawiającej minimalne normy w dziedzinie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw.

Ministerstwo Sprawiedliwości Rzeczypospolitej Polskiej

Sukces reformy komorniczej rekordowa skuteczność

Skuteczność ściągłości świadczeń alimentacyjnych wzrosła w 2020 r. do ponad 20 proc. To najwyższy wynik w ostatnich pięciu latach. Ale nie tylko w tej dziedzinie działalność zreformowanej służby komorniczej przynosi bardzo dobre efekty. Pomimo pandemii koronawirusa i ograniczeń wynikających z ustaw covidowych, udało się utrzymać wysoki poziom skuteczności egzekucji.

Skuteczność egzekucji wzrosła w 2020 roku o 7,8 proc. w porównaniu z 2018 rokiem, czyli okresem sprzed reformy. W 2020 r. wyniosła 23,5 proc. a w 2018 r. – 15,75 proc. Pomimo znacznych ograniczeń związanych z epidemią skuteczność egzekucji w ubiegłym roku była prawie na takim samym poziomie co rok wcześniej (różnica to zaledwie 0,14 proc.). W porównaniu z 2018 r. również w 2019 r.

skuteczność egzekucji była zdecydowanie wyższa – o 7,9 proc.

Jeszcze wyraźniej widać wzrost skuteczności egzekucji w sprawach alimentacyjnych. W 2019 r. wyniosła ona 16,41 proc., a w 2020 r. już 20,1 proc. To rekordowy wynik w ostatnich pięciu latach.

Rok 2020 był też rekordowy pod względem wszystkich wyegzekwowanych kwot. Komornicy odzyskali w sumie aż 9 mld 249 mln zł. To najwyższy wynik w historii – lepszy niż w 2019 r., kiedy suma wyegzekwowanych kwot wyniosła 9 mld 107 mln zł, jak też w 2018 r. (9 mld 18 mln zł).

Do uzyskania takiego efektu przyczyniła się reforma komornicza wprowadzona na początku 2019 r. Nowe przepisy znacząco poprawiły skuteczność i zlikwidowały patologie, które obniżały zaufanie do komorników.

Już w pierwszym roku obowiązywania nowych przepisów skuteczność kwotowa wzrosła z 14,39 do 16,5 proc., a dziś mamy rekordową sumę wyegzekwowaną przez komorników. Gdyby nie trudności związane z pandemią, rezultaty z pewnością byłyby jeszcze lepsze. To pokazuje, że zmiany przepisów polegające na uproszczeniu sposobu pobierania opłat, obniżeniu niektórych stawek, zwiększeniu liczby komorników, przy jednoczesnym ściślejszym nadzorze nad ich działalnością, dają pozytywne efekty – podkreślił w „Dzienniku Gazecie Prawnej” wiceminister sprawiedliwości Sebastian Kaleta, który nadzoruje w resorcie problematykę komorniczą.

**Ministerstwo Sprawiedliwości
Rzeczypospolitej Polskiej**

Ciąg dalszy ze s.1

Zielona energia ma zasilać platformy wydobywcze

LOTOS Petrobaltic S.A to jedyne polskie przedsiębiorstwo górnicze specjalizujące się w poszukiwaniu i eksploatacji złóż ropy i gazu na polskim szelfie Morza Bałtyckiego. Działania te prowadzi z sukcesem od ponad 30 lat. Zajmuje się również geotechnicznymi badaniami dna morskigo oraz kompleksową obsługą logistyczną offshore. Zarządza

wielozadaniową flotą morską. Spółka kierowana przez prezesa Grzegorza Strzelczyka realizuje strategiczne cele Grupy Kapitałowej LOTOS w obszarze poszukiwań i wydobycia węgłowodorów na Bałtyku. Wśród najbliższych planów firmy jest m.in. produkcja zielonej energii i wodoru z wody morskiej.

Górnictwo morskigo to wyjątkowo trudna dziedzina. Czy dlatego firma nie ma konkurencji w

branży poszukiwań i wydobycia ropy i gazu na Bałtyku?

Od ponad trzech dekad rzeczywiście jesteście w tej dziedzinie monopolistą, a jednocześnie kontynuatozem działalności międzynarodowego przedsiębiorstwa o nazwie Wspólna Organizacja Poszukiwań Nafty i Gazu (WOPN), która funkcjonowała od 1975 roku. Powstanie Petrobalticu w 1990 roku po likwidacji WOPN nie było proste i oczywiste. W czasie wielkich

przemian społeczno-politycznych w Europie, rozpadu ZSRR i połączenia się obu państw niemieckich, rządy krajów – udziałowców WOPN „Petrobaltic” podjęły decyzję o jego likwidacji. Majątek firmy miał zostać podzielony między państwa, które utworzyły organizację. To właśnie wtedy polska część załogi międzynarodowego przedsiębiorstwa rozpoczęła starania o przejęcie majątku. 26 czerwca 1992 roku zbiornikowiec TARNOBRZEG wpłynął do Portu Północnego w Gdańsku z pierwszym ładunkiem ropy wydobytej na obszarze morskim RP przez Petrobaltic ze złoża B3. I tak to się zaczęło.

Nie mamy żadnej konkurencji, bo nikt poza nami taką działalnością się nie zajmował i nie zajmuje. Posiadamy 3 koncesje na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego oraz wy-

dobywanie ropy naftowej i gazu ziemnego na obszarach morskich o łącznej powierzchni 3177 kilometrów kwadratowych. Najbardziej wysunięta na północ jest koncesja Gotlandia, w części zachodniej – Łeba, a lekko na wschód znajduje się koncesja Rozewie. Majątek produkcyjny grupy kapitałowej LOTOS Petrobaltic tworzy 5 platform (w tym bezzałogowa platforma PG-1), wielozadaniowe holowniki, statki dozorowe i ratownicze, zbiornikowiec oraz baza lądowa z nabrzeżem przeładunkowym.

Potencjał wydobywczy i eksploatacyjny spółki jest wystarczający?

Oprócz wspomnianych wyżej koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż węglowodorów LOTOS Petrobaltic oraz jej spółka zależna posiada 2 koncesje na wydobywanie kopalin ze złóż B3 i B8.

Na B8 koncesja została udzielona do 2036 roku, a na B3 do 2031 roku. Dodatkowo, samodzielnie i w ramach partnerstwa, prowadzimy prace poszukiwawczo-rozpoznawcze w obszarach lądowych północnej Polski. Na Bałtyku pracuje 5 platform. 2 z nich to platformy wiertnicze, a 3 wydobywcze. Na złożu B3 pracuje platforma Baltic Beta, a 4 km dalej wydobywa ropę platforma bezzałogowa PG1, sterowana za pomocą łączy bezprzewodowych z pokładu Baltic Bety. Złoże B8 jest wciąż w trakcie zagospodarowania. Na złożu pracuje nowoczesna morska kopalnia ropy i gazu Petrobaltic, która w październiku 2020 roku, po teście produkcyjnym, przejęła produkcję z platformy LOTOS PETROBALTIC, przekształconej czasowo z platformy wiertniczej na centrum produkcyjne. Platforma wiertnicza Petro Giant, największa z naszych platform, zakupiona w 2019 roku, prowadzi obecnie prace rekonstrukcyjne na naszych złożach, a także w planach mamy odwierty poszukiwawcze. Platforma ta ma nogi o długości 160 metrów, może pracować na wodach o głębokości do 106 m i prowadzić wiercenia do głębokości 9 000 m.

Jesteśmy też właścicielem spółki logistycznej, która zapewnia nam obsługę tych platform. Dysponuje statkami wielozadaniowymi, holownikami, statkami asysty, zaopatrzeniowymi. Potencjał firmy jest znaczący i dostosowany do obecnych potrzeb.

Ile ropy i gazu wydobył LOTOS Petrobaltic w ciągu minionych 30 lat?

Potencjał wydobywczy złoża B3 ok. 5,8 mln t – wydobyliśmy stamtąd już 4,6 mln t ropy. Natomiast zasoby wydobywcze złoża B8 oceniamy na ok. 5,1 mln t. W marcu 2020 roku wydobyto z B8 milionowy metr sześcienny ropy, a maksymalne wydobycie roczne złoże osiągnie w 2025 roku.

Jeśli chodzi o gaz to jest to gaz ziemny towarzyszący ropie naftowej wydobywanej z dna Morza Bałtyckiego. Wcześniej był spalany na tzw. flarze, czyli świeczce, ale na początku nowego stulecia podję-

ta została decyzja o zagospodarowaniu tego gazu i położeniu podwodnego rurociągu, który połączył platformę Baltic Beta z Władysławowem, gdzie spółka Energobaltic zbudowała w 2002 r. elektrociepłownię gazową. Tam odseparowywany jest kondensat ropy naftowej LPG, a przetwarzany na ciepło gaz LNG wykorzystywany jest przez elektrociepłownię do zaopatrywania mieszkańców w energię cieplną i elektryczną. Podobnie będzie w przypadku gazu pochodzącego ze złoża B8. Już niedługo rurociągiem o długości 75 km będziemy transportować gaz odpadowy do Energobalticu we Władysławowie. Oczekujemy tylko na przeprowadzenie ostatnich testów i transfer gazu ruszy. Ograniczamy w ten sposób negatywny wpływ na środowisko. Trzeba podkreślić, że należąca do Petrobalticu spółka Energobaltic jest zakładem unikalnym w skali Polski, a nawet Europy. To połączenie innowacyjnej technologii i doświadczenia z dbałością o środowisko – jeden z nielicznych zakładów produkcyjnych, w których wykorzystanie surowca sięga 100 proc., a emisja produktów szkodliwych (spaliny oraz odpady) została ograniczona do minimum. Część gazu używamy też na własne potrzeby.

Platformy są samowystarczalne pod względem energetycznym?

Jak najbardziej, nasze platformy same produkują energię zużywaną w procesie eksploatacji. Na przykład na centrum wydobywczym Petrobaltic na złożu B8 energią elektryczną wytwarza generator napędzany turbiną zasilaną właśnie gazem wydobytym ze złoża wraz z ropą. Jako ciekawostkę mogę powiedzieć, że energia wyprodukowana na platformie wystarczyłaby do zasilenia dziesięciotysięcznego miasteczka. Platforma nigdy nie śpi, platforma nie odpoczywa. Maszyny i urządzenia pracują w ruchu ciągłym 24 godziny na dobę.

Łatwo jest pogodzić działalność wydobywczą na morzu z ochroną środowiska?

Działalność wydobywczą nie jest obojętna dla środowiska, ale ten wpływ ograniczamy w maksymalny sposób. W centrach produkcyjnych oczyszczamy wodę zawartą w wydobywanym płynie złożowym i zatła-

czamy ją z powrotem do złoża, zagospodarowujemy – jak już wspominałem, gaz odpadowy wydobywany z ropą. Ale gaz traktujemy jako przejściowe źródło energii, a docelowo chcemy przejść na źródła odnawialne. Zamierzamy zamontować na morzu pierwszą siłownię wiatrową, która wzmocni zaopatrzenie w prąd całej platformy. Przygotowujemy projekty rozwojowe, które wpisują się w trendy Europejskiego Zielonego Ładu, a niektóre innowacyjne rozwiązania ustawiają nas w pierwszej linii.

W jaki sposób spółka będzie zwiększać wykorzystanie OZE?

Planujemy wybudować oraz zainstalować na jednym ze swoich złóż, w sąsiedztwie platformy wydobywczej, turbinę wiatrową zainstalowaną na pływającym fundamencie, która będzie zasilala platformę w prąd. Prowadzimy teraz dwa projekty środowiskowe i w przyszłości przekształcimy się z typowej firmy wydobywczej w przedsiębiorstwo, które będzie działać również na rynku zielonej energii. Intensywnie zabiegamy o to, by w najbliższych latach zająć pozycję narodowego operatora przy stawianiu, uruchamianiu i serwisowaniu morskich farm wiatrowych w polskiej wyłącznej strefie ekonomicznej Morza Bałtyckiego. Jest to obowiązek wszystkich przedsiębiorców, aby maksymalizować udział polskiej gospodarki w tym przedsięwzięciu.

Projekt budowy morskich elektrowni wiatrowych (MEW) jest skomplikowanym przedsięwzięciem, które zostało podzielone na cztery fazy i obejmuje: przygotowanie i zarządzanie projektem, projektowanie i produkcję elementów, instalację i rozruch oraz utrzymanie i rozbiorę. Nie mamy koncesji na budowę morskiej farmy wiatrowej, ale nasze zainteresowanie skoncentrowane jest na pracach obejmujących badania geofizyczne i hydrograficzne oraz w działaniach przygotowawczych. Współpracujemy z firmami i deweloperami, którzy mają koncesje i będą budowali siłownię wiatrowe. W ubiegłym roku sukcesem zakończyliśmy badania geologiczne dna morskiego przed posadowieniem konstrukcji produkujących energię wiatrową. Byliśmy zaangażowani w pierwszej fazie – przygotowania i

zarządzania projektem – dla niemieckiego inwestora RWE. Pilnie śledzimy wszystkie prace w kraju i za granicą związane z produkcją energii z pływających turbin i zasilaniem tą energią elektrolizerów. Umożliwi to produkcję „zielonego wodoru” z wody morskiej. My też zamierzamy to robić.

Kiedy te plany staną się realne?

Prędzej niż jeszcze niedawno można było się spodziewać. Postęp w tej dziedzinie jest coraz bardziej widoczny. W ostatnich latach najsłabszym elementem procesu produkcji zielonego wodoru były elektrody. Amerykanie z Uniwersytetu Stanforda odkryli metodę, która pozwala na produkcję wodoru za pomocą elektrolizy bezpośrednio z wody morskiej, eliminując korozję anody w elektrolizerze. To znakomicie poprawia efektywność elektrolizerów. Chcemy sięgnąć po tę technologię, ale dość intensywnie współpracujemy też z polskimi instytucjami badawczymi w tym zakresie. LOTOS Petrobaltic posiada odpowiednie doświadczenie oraz kompetencje, by zainstalować oraz obsługiwać taką instalację. Rozpoczęcie produkcji wodoru z wody morskiej będzie milowym krokiem dla polskiej gospodarki. Jak wiadomo, wodor coraz częściej określany jest jako paliwo przyszłości, a największą jego zaletą jest zeroemisyjność. Prowadzimy też prace nad sekwestracją CO₂. To jest projekt podziemnego składowania dwutlenku węgla w strukturach geologicznych zlokalizowanych pod dnem Morza Bałtyckiego. Pragniemy wykorzystać cały nasz dostępny potencjał do realizacji nowych, innowacyjnych rozwiązań i aktywnie uczestniczyć w transformacji energetycznej oraz skutecznym przeciwdziałaniu zmianom klimatycznym, aby zwiększyć komfort życia mieszkańców całego regionu.

**Z prezesem
Grzegorzem Strzelczykiem
Rozmawiała
Jolanta Czudak**

Więcej na:
www.liderzyinnowacyjnosci.com

Polskie oczyszczalnie przyszłości z dofinansowaniem z NCBR

Polskie oczyszczalnie ścieków borykają się z licznymi problemami. Do najważniejszych można zaliczyć: brak efektywnych metod zagospodarowania osadu nadmiernego, odpowiednich technologii do zapewnienia bardzo dobrej jakości ścieków oczyszczonych pozbawionych mikrozanieczyszczeń, brak metod zapewniania odzysk substancji biogenych, które trafiają do wód powierzchniowych. Problemem jest także zbyt duże zużycie i straty wody w postaci ścieków oczyszczonych czy ograniczone możliwości wtórnego wykorzystania osadów ze względu na ich zanieczyszczenia oraz brak efektyw-

nych metod ich przetworzenia i zagospodarowania.

Instalacje potrzebują nowoczesnych technologii usprawniających wspomniane procesy. Impuls do zmian dało Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, które w ramach dysponowanych środków z Funduszy Europejskich ogłosiło pod koniec ubiegłego roku przedsięwzięcie Oczyszczalnia Przyszłości, przeznaczając na jego realizację 27 mln złotych. **Nabór podmiotów gotowych wziąć udział w przedsięwzięciu potrwa do 5 marca 2021 roku.**

Przedsięwzięcie Oczyszczalnia Przyszłości to jedna z ośmiu nowych inicjatyw NCBR odpowiadających na założenia strategii Euro-

pejskiego Zielonego Ładu, które pomogą naszej gospodarce w dostosowaniu do unijnych wytycznych neutralności klimatycznej do 2050 roku, a co najważniejsze, wpłyną na zapewnienie fundamentalnych potrzeb ludzkich, jak chociażby zapewnienie żywności, dobrych warunków bytowych oraz czystej wody i powietrza.

NCBR ogłosiło już trzy z ośmiu nowych przedsięwzięć. Oprócz Oczyszczalni Przyszłości są to Innowacyjna Biogazownia oraz Budownictwo Efektywne Energetycznie i Procesowo. Kolejne pięć ogłoszonych zostanie na przełomie pierwszego i drugiego kwartału tego roku, a będą to: Technologia Domowej Retencji, Elektrociepłow-

nia Przyszłości, Wentylacja dla Szkół i Domów, Magazynowanie Energii (ciepło i chłód) oraz Magazynowanie Energii Elektrycznej.

Każde z Ośmiu Przedsięwzięć jest albo dużym projektem infrastrukturalnym albo produktowym o bardzo różnej specyfice i różnym stopniu skomplikowania. Jednym wspólnym, kluczowym celem dla wszystkich inicjatyw jest rozwój polskiego przemysłu i eksportu na bazie rewolucyjnej zmiany w gospodarce.

Projekty finansowane są ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Osiem nowych przedsięwzięć NCBR realizowanych jest w ramach projektu pozakonkursowego pn. Podniesienie poziomu innowacyjności gospodarki poprzez realizację przedsięwzięć badawczych w trybie innowacyjnych zamówień publicznych w celu wsparcia realizacji strategii Europejskiego Zielonego Ładu (projekt realizowany w ra-

mach poddziałania 4.1.3 Innowacyjne metody zarządzania badaniami Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój).

Szczegółowe informacje dotyczące trzech pierwszych z ośmiu nowych przedsięwzięć znajdują się na stronie: gov.pl/NCBR.

Redaktor

Więcej na:

www.liderzyinnowacyjnosci.com

Zielony Ład na EEC Trends

Zielony Ład dotknie wszystkich sektorów naszej gospodarki, ale także naszego życia – jako obywateli Europy. Dokonuje się rewolucja; pochłonie ogromne koszty. Należy pilnować, by brudne technologie nie uciekły poza Europę, by model Zielonego Ładu stał się modelem dla całego świata. Takie m.in. wątki poruszyli uczestnicy debaty EEC Trends „Odcienie Zielonego Ładu”.

Zielony Ład jako europejską strategię przyjęto w grudniu 2019 roku. Krótko później rozpoczęła się pandemia... Zdaniem Jerzego Buzka nie ma jednak zagrożenia, by nie zostały dotrzymane terminy realizacji poszczególnych zadań, które zawierał opublikowany razem z polityką harmonogram działań. – Wiele prac jest już mocno zaawansowanych, m.in. dotyczących mobilności czy baterii – podkreśla były polski premier.

Polityka energetyczna Polski do 2040 jest odpowiedzią na strategię europejską. Polska po-

wiedziała „tak” również nowym celom redukcji emisji zanieczyszczeń, przyjętym w grudniu 2020 roku, zgadza się też (i będzie beneficjentem) na mechanizm Sprawiedliwej Transformacji. Czy to oznacza, że de facto godzi się na neutralność klimatyczną w 2050 roku?

Naszym ogromnym wkładem w politykę klimatyczną na świecie jest przekonanie, że powinniśmy patrzeć na nią oczami zwykłych ludzi. Chodzi o to, by nie powtórzyć błędów transformacji z początku lat 90., by nie była ona niezaplanowana i brutalna – tak na to pytanie odpowiedział minister klimatu i środowiska Michał Kurtyka. I dodał, że transformacja jest dla Polski ogromnie kosztowna, także z perspektywy przeciętnego mieszkańca, który zarabia o wiele mniej niż Europejczycy. – Oczywiście będziemy działać lojalnie – tyle, ile możemy, aby przybliżyć nas do tego celu, bo taki jest nasz interes. Zielony Ład da nam nowe miejsca pracy i poprawi jakość życia – deklarował minister.

W obronie konkurencyjności

Jak Europa może obronić swą konkurencyjność? Ma w tym pomóc graniczny podatek węglowy. – Musimy pilnować tego, by brudne technologie nie uciekły poza Europę, dbać, by Zielony Ład stał się modelem dla całego świata – podkreślał minister Michał Kurtyka. Najbardziej narażone na rywalizację są sektory energochłonnego przemysłu – dla nich potrzebne jest wsparcie. – Chodzi przede wszystkim o przemysł stalowy, cementowy, nawozów sztucznych. Wykorzystują one paliwa kopalne, a ich podstawowe produkty są już w tej chwili zagrożone pozaeuropejską konkurencją – zaznaczał Michał Kurtyka.

Potwierdził to Stefan Dzienniak, prezes Hutniczej Izby Przemysłowo-Handlowej. – W ciągu ostatnich 18 lat świat podwoił produkcję stali, bo nie ma dla niej alternatywy jako dla tworzywa konstrukcyjnego. Tylko Europa redukuje swoje możliwości. Przez ostatnich 12 lat zdolności produkcyjne Unii zmniejszyły o się o 20 proc, czyli o 45 mln ton. Produkcja spadła o 70 mln ton, o tyle sa-

mo zużycie... Zjawisko ucieczki emisji z Unii Europejskiej jest już faktem! – podkreślał, dodając, że hutnictwo na Starym Kontynencie jest na wyższym poziomie i spełnia bardziej wygórowane normy środowiskowe.

Na przełomie wieków XX i XXI w przemyśle stalowym dokonała się ogromna rewolucja. – Energochłonność zmniejszyła się o 30 proc., podwoiliśmy wydajność, poradziliśmy sobie z odpadami – mamy na nie klientów. Nie powstają nowe hałdy, nie ma problemów gazów poprodukcyjnych, bo te są zawracane po oczyszczeniu do procesów technologicznych. Działamy mocno w obszarze recyklingu, przetwarzając rocznie ok. 6,5 mln złomu – wymieniał Stefan Dzienniak.

Problem stanowią nadal duże emisje CO₂. – Jesteśmy już na granicy możliwości ograniczenia ich w naszych procesach. Z każdym rokiem będziemy musieli ponosić więcej kosztów na uprawnienia emisyjne – mówił prezes Hutniczej Izby Przemysłowo-Handlowej.

Zielone pieniądze

Fundusz odbudowy europejskiej gospodarki po pandemii będzie zasilany wpływami z podatku węglowego. Ambicją Unii Europejskiej jest jednak to, by tego podatku nie było, by zielona transformacja rozszerzyła się na cały świat – zauważył Wojciech Hann, wiceprezes Banku Ochrony Środowiska.

Zwrócił też uwagę na kluczowe dla wprowadzania zasad Zielonego Ładu rozporządzenie UE w kwestii tzw. taksonomii. To swoista instrukcja dla instytucji finansowych, jak podchodzić do finansowania projektów – np. energetycznych. Pokaże, co jest zgodne z założeniami europejskiej polityki i powinno znajdować wsparcie. Te zasady mają się ukazać się w tym roku, a zacząć obowiązywać od roku 2022.

Wojciech Hann jest zdania, że taksonomia to wielkie wyzwanie nie tylko dla uczestników rynku finansowego, ale i inwestorów, krajów członkowskich, podmiotów gospodarczych. Taksonomia będzie doty-

czyć 7 sektorów gospodarki z 7 działów: rolnictwa, energii, produkcji, gospodarki odpadami, transportu, budownictwa i technologii informacyjno-telekomunikacyjnych.

Chodzi o to, abyśmy zaczęli raportować, w jakiej części nasza działalność jest związana z sektorem zielonym, a w jakiej nie jest. Taksonomia, która ma wejść w życie w 2022 r., da diagnozę sytuacji, pokaże, gdzie jesteśmy – wskazał.

Bank Ochrony Środowiska przygotowuje nową strategię – ogłosi ją w czerwcu 2021 roku. – Ma ona pokazać, że jesteśmy instytucją, która jest gotowa, by taksonomię wprowadzić – powiedział wiceprezes Banku Ochrony Środowiska i zaznaczył, że produkty BOŚ są już zgodne z taksonomią, bo wspierają inwestycje prośrodowiskowe.

Więcej na wnp.pl

Redaktor

Więcej na: www.liderzyinnowacyjnosci.com

Firmy rodzinne gotowe do sukcesji

Aż 36 proc. firm w Polsce jest rodzinnych i świadomych własnej tożsamości. Ich dziełem jest 18 proc. PKB. Sukcesję w przeciągu najbliższych pięciu lat planuje 57% z nich. Nieodpowiednio przeprowadzone i źle przygotowane procesy, mogą stanowić zagrożenie dla naszej gospodarki. Jak uniknąć tego typu niepożądanych zjawisk? Czy to możliwe, aby firmy rodzinne mogły pomyślnie przejść ten złożony

proces w trybie „zrób to sam”?

Odpowiedź na te pytania zawiera Model Diamentu Sukcesyjnego© autorstwa dr. Adrianny Lewandowskiej – wizjonerki polskiej przedsiębiorczości rodzinnej, stratega, doradcy, architekta sukcesu wielu polskich firm rodzinnych. To pakiet unikatowej wiedzy dedykowany rodzinom biznesowym planującym sukcesję. Małym i średnim firmom przede wszystkim. Ich właściciele, to specjaliści łączą-

cy w praktyce zawodowej multi kompetencje zarządcze i szeroki zakres często unikatowej wiedzy praktycznej.

Żeby w firmie rozpocząć proces sukcesyjny potrzebna jest pewna dojrzałość do otwarcia się na dialog, do dyskusji, umiejętność komunikacji tematów trudnych. Model Diamentu Sukcesyjnego© otwiera przed rodzinami biznesowymi obszar umiejętności, dostępny do tej pory bardzo wąskiemu gronu specjalistów. Łączy w sobie dwa elementy służące przygotowaniu i prowadzeniu procesu zmiany pokoleniowej w firmie rodzinnej: metodykę skutecznej sukcesji, z zestawem narzędzi wspomagających samodzielną pracę nad tą kluczową zmianą. Choć nie same narzędzia są tym co najważniejsze.

Sedno Modelu stanowi traktowanie przebiegu procesu sukcesji z poziomu 5 różnych, wzajemnie dopowiadających się obszarów: Wiedzy, Władzy, Własności i Wartości, spiętych Wizją przyszłości, łączącą Sukcesora z przekazującym firmę Nestorem. Baza, na której rodzina powinna podejmować decyzje biznesowe ważne dla przyszłości, dla dalszego trwania firmy. Koncepcja Modelu zakłada bowiem, że wszystkie te obszary są kompatybilne i nie powinny być traktowane wyrywkowo. Dopiero całość ma szansę stać się sukcesją wizjone-

rów (zakładających biznesy), a nie Jagiellonów (troszczących się tylko o pomnażanie majątku).

Scenariusz, którego nie było nigdy przedtem, kiedy sukcesja rozumiana była wyłącznie jako przekazanie Własności, z pominięciem pozostałych obszarów. Dziś już wiadomo, że takie wyrywkowe podejście generowało późniejsze problemy zarówno na poziomie biznesowym jak i rodzinnym. Teraz jest szansa, aby te ryzyka zminimalizować.

Prawnicy twierdzą, że nestorzy oczekują tylko znalezienia najlepszej dla nich formy

prawnej i podatkowej. To prawda, ale pozorna, bo wynikająca z nieświadomości wagi pozostałych aspektów. Model Diamentu Sukcesyjnego© wyposaża rodzinny zespół projektowy w unikatową wiedzę: ważne i wartości głębokiego przemyślenia te pozostałe cztery „W”, a nie tylko Własność. Rodzina wyposażona w zestaw praktyk i merytoryki, będzie mogła samodzielnie zaplanować i przejść przez wszystkie aspekty procesu sukcesji.

Założycielka Instytutu Biznesu Rodzinnego i twórczyni koncepcji Diamentu konkluduje tak: „Najważniejszym wyzwaniem

stojącym przed firmami które często mają ponad 20-letnią działalność, jest przekazanie kierownictwa, nowej generacji. Dobrze przeprowadzona sukcesja to także stabilna i bezpieczna firma, a w skali kraju: lepsza gospodarka, miejsce zatrudnienia Polaków”.

Więcej informacji znajduje się na stronie projektu: www.sukcesjawpraktyce.pl

Redaktor

Więcej na:

www.liderzyinnowacyjnosci.com

Shoppertainment nowy trend w handlu

Najnowsze badanie przeprowadzone przez AliExpress, przy współpracy z firmą consultingową Forrester, pokazuje rosnące zainteresowanie e-handlem i przedstawia spostrzeżenia na temat dostosowywania strategii zakupowych do zmieniających się potrzeb klientów.

AliExpress, globalna platforma e-commerce, należąca do Alibaba Group, opublikowała badanie na temat zmieniających się potrzeb europejskiego e-handlu oraz roli, jaką mogą odegrać zakupy przez Internet we wzmacnianiu lokalnych małych i średnich przedsiębiorstw. Obecnie jedną z najpopularniejszych innowacji w handlu elektronicznym jest Shoppertainment – koncepcja, która zaciera

granice między e-commerce, rozrywką i codziennym stylem życia, angażując konsumentów i dostarczając im niezwykle doświadczenia, dzięki transmisjom na żywo, interaktywnym grą, czy filmom.

Badanie e-konsumentów

Forrester Consulting, wiodąca firma badań rynku, przeprowadziła na zlecenie AliExpress analizę trendu związanego z rozrywką zakupową w Europie. W badaniu wzięło udział ponad 14 tysięcy osób z Francji, Polski, Hiszpanii i Wielkiej Brytanii. Wyniki sugerują, że konsumenci są otwarci na eksperymentowanie z nowymi formami robienia zakupów online. Dwie trzecie ankietowanych zaczęło kupować coraz więcej przez Internet. W przy-

padku rozrywki zakupowej – 70% konsumentów wyraziło zainteresowanie nową formą e-zakupów.

„Jako pionier w dziedzinie rozrywki zakupowej, AliExpress jest zaangażowany w rozwój ekosystemu i tworzenie większej liczby miejsc pracy w Europie, gdzie ta forma handlu elektronicznego zaczyna się powiększać” – powiedział Vita Chang, kierownik działu Content Operations Ecosystem w AliExpress. „Chociaż, w porównaniu z Azją, ten trend w Europie wciąż jeszcze się rozwija, badanie wskazuje na jego rosnący potencjał. Klienci są otwarci na nowe trendy i technologie, które mogą usprawnić ich zakupy. To prawdziwa szansa dla sprzedawców i detalistów, którzy wiedzą, jak strategicznie korzystać z trendów”.

Trendy w zakupach

Badanie wykazało, że do wiodących kategorii produktów, które zwracają uwagę konsumentów należy elektronika, moda i kosmetyki. Klienci są najbardziej zaangażowani, gdy sprzedający prowadzą transmisje na żywo, publikują krótkie, wiarygodne, edukacyjne treści i są prezentowane przez prowadzącego, którego lubią. Ponadto, analiza badania dzieli konsumentów europejskich na sześć osobowości, analizując ich zachowania związane z rozrywką i zakupami online, pomagając sprzedawcom lepiej zrozumieć swoich klientów.

„Badanie wykazało, jak ważne jest przyjrzenie się osobno każdemu z krajów, aby zapewnić odpowiednie doświadczenia konsumentom z różnych części świata” – powiedział Chang. Kluczowe ustalenia sugerują, że konsumenci w Polsce najbardziej cenią sobie interakcje z prowadzącymi transmisje i innymi klientami.

„Wraz z pojawiającym się w europejskim handlu elektronicznym trendem, jakim jest Shoppertainment, firmy będą mogły wyprzedzić konkurencję, jeśli treści prezentowane konsumentom będą odpowiednie, godne zaufania i zabawne”, mówi Xiaofeng Wang, starszy analityk

w firmie Forrester.

Od lipca 2019 roku AliExpress dostarczył do tej pory ponad 44 000 transmisji na żywo w trzynastu różnych językach. Po uruchomieniu nowej funkcjonalności transmisji na żywo w aplikacji Connect, AliExpress zainteresował prawie 92 miliony widzów z całego świata. Badanie dostępne pod adresem [URL hiperłącza].

Redaktor

Więcej na:

www.liderzyinnowacyjnosci.com

***

Dywersyfikacja sprzedaży rozwija rynek magazynowy

Dynamiczny rozwój e-commerce wpłynął pozytywnie na rozwój rynku magazynowego w Polsce – mówi Renata Osiecka, partner zarządzająca Axi Immo Group i opowiada propertynews.pl o trendach, które będą widoczne w 2021 roku. Do pierwszego lockdownu klienci robili zakupy głównie z centrach handlowych. Pandemia wymusiła dywersy-

kowań, sieci paczkomatów. Firmy, które do tej pory nie sprzedawały on-line, błyskawicznie weszły na nowy rynek.

Polski rynek magazynowy jest liderem w regionie Europy Środkowo-Wschodniej. – Obecnie pod względem podaży nowej powierzchni jesteśmy na 2-3 miejscu w Europie. Wyprzedzają nas Niemcy, natomiast z Holandią ex aequo. Klienci doceniają w Polsce niższe koszty

opakowania, logistyka. – Branża farmaceutyczna, w związku z nowymi szczepionkami, na pewno też będzie silną grupą najemców – tłumaczy Renata Osiecka.

Ekspertka Axi Immo na pytanie o to, czy 2021 rok będzie należał do inwestycji typu big box czy raczej SBU i logistyki ostatniej mili, podkreśla, że dużo zależy od tego, które projekty otrzymają finansowanie od banków. – Jednak trend ostatniej

fikację modelu sprzedaży.

Zmiana modelu handlu jest główną przyczyną sukcesu sektora magazynowego. Wielu klientów w pandemii po raz pierwszy zrobiło zakupy przez Internet i wielu z nich na stałe zmieni swoje przyzwyczajenia – mówi Renata Osiecka, partner zarządzająca Axi Immo Group. Pandemia przyczyniła się również do szybkiego rozwoju firm kurierskich, producentów opa-

pracy i stawki czynszów. Przykładem może być niedawna transakcja w Świebodzinie, gdzie klient e-commerce wynajął 200 tys. mkw., skąd będzie obsługiwał zarówno Polskę, jak i kraje ościennie – podkreśla Renata Osiecka.

W 2021 roku popyt na powierzchnie magazynowe nadal będzie napędzała branża e-commerce i sektory ją wspierające, czyli branża kurierska,

mili jest widoczny już od dawna w całej Europie. W Polsce widzimy rozwój tych projektów przy dużych miastach, w Warszawie, Wrocławiu, Trójmieście i będzie widoczny również w tym roku – podsumowuje.

www.propertynews.pl

Redaktor

Więcej na:

www.liderzyinnowacyjnosci.com

O wygranej zdecydowała wiedza, doświadczenie i referencje

Przetarg na wykonanie kompleksowego zakresu zadań związanych z realizacją morskiej trafostacji wysokiego napięcia dla przedsiębiorstwa TenneT na farmę wiatrową w strefie Hollandse Kust Noord wygrało w listopadzie 2020 roku międzynarodowe konsorcjum z udziałem polsko-brytyjskiej firmy Jaworski Energy Services (JES). Inwestor wybrał ENGIE Solutions oraz Iemants NV (spółkę zależną grupy Smulders) jako głównego dostawcę w formule EPCI, natomiast firma JES we współpracy z polską spółką Ultra NDT S.C jest odpowiedzialna za za-

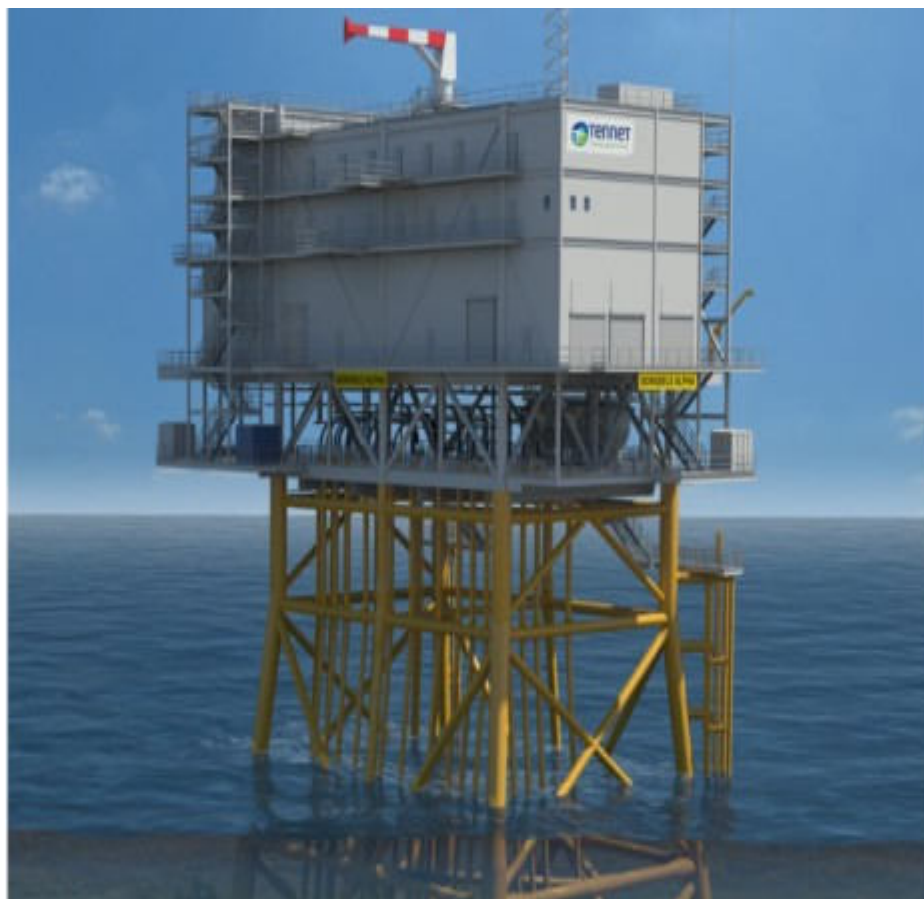
pewnienie jakości i wsparcie techniczne.

Wspólnie przygotowany projekt obejmuje projektowanie, zaopatrzenie, budowę, instalację morską, podłączenie i testowanie morskiej stacji transformatorowej. Strefa Hollandse Kust (noord) składa się z dwóch obszarów położonych 18,5 km od zachodniego wybrzeża Holandii, w pobliżu miasta Egmond aan Zee.

Konsorcjum planuje uruchomić Hollandse Kust (noord) w 2023 r. z zainstalowaną mocą 759 MW, wytwarzając co najmniej 3,3 TWh rocznie. W lutym 2021 roku zakres prac przypisanych w tym projekcie firmie

Jaworski Energy Services został rozszerzony o obsługę procesu produkcji fundamentu typu „jacket”, konstrukcji nośnej na której stanie trafostacja. JES będzie pracować ze swoim partnerem – polską spółką Ultra NDT S.C. oraz belgijską firmą Deme Group odpowiedzialną za transport i instalację.

Morska trafostacja składa się z 45-metrowego fundamentu „jacket” o wadze 1930 ton, i 870 ton pali, które mają być umieszczone na głębokości 24 m, oraz konstrukcji górnej składającej się z 4 pokładów o wadze ok. 4 100 ton. Konstrukcja topside’u ma 47 metrów długości, 35 metrów szerokości i 25 metrów wy-

sokości (bez wieży antenowej i dźwigu na górnym pokładzie).

Do przetargu na realizację inwestycji w listopadzie 2020 r. dopuszczone były jeszcze 2 konkurencyjne firmy holenderska i brytyjska. Firma holenderska, zajmująca się usługami zapewniania jakości, i duży gracz z rynku brytyjskiego specjalizujący się w kompleksowych usługach dla energetyki. Obaj konkurenci przegrali rywalizację z wyłonionym konsorcjum. – O naszym zwycięstwie zdecydowało duże doświadczenie i referencje w obsłudze instalacji OHVSS, oraz pozytywny wynik audytu inwestorskiego firmy, w trakcie którego mieliśmy okazję wykazać się naszą

wiedzą ekspertyzą i doświadczeniem – mówi **Krzysztof Jaworski**, prezes firmy JES.

Inwestor tego przedsięwzięcia TenneT jest operatorem systemu przesyłowego w Holandii i dużej części Niemiec. TenneT BV z kolei jest krajowym operatorem systemu przesyłowego energii elektrycznej w Holandii z siedzibą w Arnhem. Kontrolowany i będący własnością holenderskiego rządu, odpowiada za nadzór nad eksploatacją sieci wysokiego napięcia 380 i 220 kV w całej Holandii oraz jej połączeń z sąsiednimi krajami. Jest dodatkowo odpowiedzialny za sieć 150 kV w południowej Holandii.

W Niemczech jej spółka

zależna TenneT TSO GmbH jest jednym z czterech operatorów systemów przesyłowych. Dawniej nosiła nazwę Transpower, została przejęta i przemianowana w 2010 roku. Od 2006 r. Obsługuje 3286 km linii i kabli o napięciu 150 kV i wyższym, łącząc je w 51 podstacjach wysokiego napięcia. Szczytowe zapotrzebowanie w 2006 roku wyniosło 14 846 MW. Jedynym udziałowcem jest holenderskie Ministerstwo Finansów.(JC)

Redaktor

Więcej na:

www.liderzyinnowacyjnosci.com

Nabór na projekty wodorowe od 18 marca

Innowacje w obszarze produkcji, transportu, magazynowania i wykorzystania wodoru jako pierwsze uzyskają wsparcie w ramach programu „Nowa Energia”, który uruchamia Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W tym naborze zostanie udostępnione wsparcie w wysokości 300 mln zł.

„Nowa Energia jest nowym programem Narodowego Funduszu, który wspiera wdrożenie innowacyjnych technologii energetycznych. Zgodnie z celami PEP2040 służy podniesieniu innowacyjności polskich przedsiębiorstw, aby w jak największym stopniu uczestniczyły i gospodarczo korzystały z procesu przechodzenia w kierunku bezemisyjnej i niskoemisyjnej energetyki” – mówi minister klimatu i środowiska **Michał Kurtyka**.

W pilotażowym naborze wodo-

rowym przewidziano 300 mln zł z pokaźnego budżetu całego programu wynoszącego 2,5 mld zł. Wspierane będą przedsięwzięcia mające na celu rozwój technologii i produkcji „bezemisyjnego” wodoru oraz technologii przesyłania i wykorzystania wodoru, w tym m.in. technologii: dostosowania infrastruktury do transportu wodoru, magazynowania wodoru, wykorzystania wodoru w transporcie drogowym, kolejowym lub wodnym, wykorzystujących synergiczne efekty pomiędzy łączeniem sektorów.

„Pierwszy nabór w programie Nowa Energia, który dotyczy technologii wodorowych, wpisuje się w założenia Strategii Wodorowej do roku 2030, którą opracowało Ministerstwo Klimatu i Środowiska. Określone w strategii cele powinny również budować kompetencje polskiego przemysłu w zakresie pro-

dukcji, transportu, magazynowania i wykorzystania wodoru” – dodaje pełnomocnik rządu ds. OZE, wiceminister klimatu i środowiska **Ireneusz Zyska**.

„Technologie wodorowe są bardzo wymagające pod względem materiałowym, inżynierskim i spełnienia warunków bezpieczeństwa. Dzięki programowi Nowa Energia zostaną wdrożone rozwiązania mające szansę na szybkie umiędzynarodowienie ze względu na rosnącą w skali globalnej rolę wodoru w procesach konwersji i magazynowania energii” – mówi prezes NFOŚiGW **prof. Maciej Chorowski**.

Narodowy Fundusz zaprasza przedsiębiorców do składania wniosków od 18 marca. W doborze projektów do programu kluczowym jest spełnienie kryterium innowacyjności oraz opłacalności ekonomicznej, zgodnie z definicją okre-

program na nowe czasy

NOWA ENERGIA

Obszary wsparcia:

- Plusenergetyczne budynki
- Inteligentne miasta energii
- Wielopaliwowe bloki z magazynami ciepła lub chłodu
- Produkcja, transport, magazynowanie i wykorzystanie wodoru
- Stabilne bezemisyjne źródła energii
- Samowystarczalne klastry energetyczne

PIERWSZY NABÓR
18.03 – 31.05.2021R.
Z BUDŻETEM 300 MLN ZŁ

Wsparcie na przedsięwzięcia dotyczące wdrożenia technologii produkcji bezemisyjnego wodoru, jak również technologii dystrybucji, magazynowania i wykorzystania nośnika energii, jakim jest wodor

Alokacja: 300 mln zł
Szczegóły: nfoSIGW.gov.pl

WAŻNE! INNOWACYJNE PROJEKTY – INNOWACYJNE PODEJŚCIE

- preselekcja pomysłów
- premia innowacyjna do 20% kwoty pożyczki
- częściowe umorzenie pożyczki
- dodatkowe punkty na etapie oceny np. za lokalizację inwestycji w regionach węglowych
- możliwość dofinansowania prac B+R na etapie realizacji przedsięwzięcia inwestycyjno – innowacyjnego

PODSTAWOWE INFORMACJE O PROGRAMIE

Cel: wdrożenie bezemisyjnych lub niskoemisyjnych innowacyjnych technologii energetycznych

Beneficjenci: przedsiębiorcy

Budżet na lata 2021-2025: 2,5 mld zł

Minimalny budżet przedsięwzięcia: 2 mln zł

Intensywność dofinansowania: do 85% kosztów kwalifikowanych

Forma dofinansowania: pożyczki na warunkach rynkowych lub preferencyjnych

Opracowanie: Polska Grupa Infograficzna | infograficy.pl

ślona w programie.

„Czekamy na tych, którzy planują uruchomić produkcję nowego wyrobu w zakresie gospodarki wodorowej lub wdrożyć nową technologię wodorową we własnej działalności. Następnie, w ciągu roku, będziemy uruchamiali nabory w innych obszarach tematycznych. W czerwcu będziemy przyjmowali projekty w obszarze plusenergetyczne budynki, a w sierpniu w kolejnych tematach: inteligentne miasta energii, wielopaliwowe bloki z magazynami ciepła lub chłodu oraz

stabilne i bezemisyjne źródła energii, samowystarczalne klastry energetyczne” – podsumowuje wiceprezes NFOŚiGW Artur Lorkowski.

Przedsiębiorcy będą mogli uzyskać pożyczkę do 85 proc. kosztów kwalifikowanych z możliwością premii innowacyjnej w wysokości do 20 proc. kapitału wypłaconej pożyczki po uzyskaniu efektu rzeczowego, ale nie więcej niż 10 mln zł. Jeżeli na etapie realizacji okaże się, że konieczne jest przeprowadzenie dodatkowych prac B+R, beneficjent będzie mógł ubiegać się

o dodatkową dotację. Dla tych beneficjentów, którzy chcieliby powtórzyć wdrożenie i skalować zastosowanie wdrożonej technologii, NFOŚiGW zaoferuje dodatkowo umorzenie do 25 proc. pożyczki.

Więcej informacji: nowaenergia@nfoSIGW.gov.pl

Redaktor

Więcej na:

www.liderzyinnowacyjnosci.com

Złośliwe oprogramowanie atakuje komputery Apple

Niemal 30 000 komputerów Mac na całym świecie zostało zarażonych nowym oprogramowaniem, które nie wiadomo, do czego służy. Taką informację przekazała firma Red Canary „zajmująca się bezpieczeństwem komputerowym. Silver Sparrow (Srebrny wróbel), jak ochrzcili go analitycy Red Canary, „nie wykazuje cech typowych dla adware zarażającego zazwyczaj komputery z systemem macOS” – czytamy w opublikowanym w internecie raporcie.

Nie wiadomo, jaki jest cel „Srebrnego wróbla”. Na razie siedzi cicho i zaraża kolejne

komputery. Charakterystyczną cechą programu jest jednak to, że zawiera pliki skompilowane specjalnie pod nowy apple'owski czip M1, zaprezentowany w listopadzie ubiegłego roku. Serwis Ars Technica zauważa, że to dopiero drugie wykryte malware zawierające kod przeznaczony dla M1.

Nowe malware na razie zaraża kolejne komputery Apple. Tylko po co? Według Red Canary Silver Sparrow wyposażony jest w procedurę autodestrukcji, która do tej pory nie została użyta i nie wiadomo, co ją wy-

wołuje. Podczas tygodniowej obserwacji analitykom nie udało się ustalić, jakie szkodliwe skutki może przynieść zarażenie „Srebrnym wróblem” – program co godzinę pobiera z sieci porcję danych, jednak do tej pory nie stworzył żadnego zagrożenia.

Badacze ostrzegają jednak, że kompatybilność Silver Sparrowa z nowym czipem M1, spory, globalny zasięg i stosunkowo wysokie tempo rozprzestrzeniania się wskazują, że może on być poważnym zagrożeniem. Do tej pory Srebrny wróbel został zaobserwowany w 153 krajach,

z największym procentem zarażonych komputerów w Stanach Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii, Kanadzie, Francji i Niemczech – wynika z danych firmy Malwarebytes oferującej oprogramowanie blokujące i wykrywające malware. To, w jakim celu go stworzono, wciąż pozostaje tajemnicą. (wnp.pl)

Redaktor

Więcej na:

www.liderzyinnowacyjnosci.com

Politechnika Opolska wyposaża Centrum Projektowe Fraunhofera

Blisko dziewięć milionów złotych będzie kosztowało wyposażenie centrum badawczo-rozwojowego w Centrum Projektowym Fraunhofera dla Zaawansowanych Technologii Lekkich Politechniki Opolskiej – poinformowała Anna

Kulynycz z biura prasowego uczelni. Opolski oddział Instytutu Fraunhofera powstał w 2018 roku jako pierwszy w Polsce.

Ma się specjalizować w opracowywaniu wyjątkowo lekkich i wytrzymałych materiałów używanych w motoryzacji, przemyśle lotniczym i inżynierii lądowej. Wśród celów badawczych oddziału jest także elektromobilność i zagadnienia związane z przetwórstwem węgla.

Jak informuje uczelnia, w powstającym centrum badawczo-rozwojowym będą funkcjonowały trzy laboratoria przeznaczone m.in. do prowadzenia badań zmęczeniowych materiałów, ich oceny i struktur. Na liście zakupowej znalazł się skaningowy mikroskop elektrony, nanotwardościomierz, komora klimatyczna, komora solna i starzeniowa oraz stanowisko do wielosiowych badań zmęczeniowych.

Według władz uczelni, po zakończeniu projektu, urządzenia centrum badawczo-rozwojowego będą mogły być wykorzystane także przez firmy, które będą mogły zamówić wysokospecjalistyczne badania na zasadach komercyjnych, z wykorzystaniem wiedzy i doświadczenia specjalistów Politechniki Opolskiej.(PAP).

Redaktor

Więcej na:
www.liderzyinnowacyjnosci.com

Ciąg dalszy ze s.1

Polsce grozi deficyt wody i wzrost cen żywności

Ubiegłoroczna zima była jeszcze zima, w której średnia powyżej wieloletniej normy. Choć w tym roku luty przy-

nich 240 lat nie zdarzyła się byłaby na poziomie 4 stopni ogólnokrajowa temperatura

niósł śnieg i mróz, to zmiany klimatu następują.

Według Międzyrządowego Zespołu ds. Zmiany Klimatu temperatury na Ziemi będą wciąż rosnać – nawet o 3,7 st. C do 2100 roku. – W czarnym scenariuszu już wkrótce może zabraknąć wody nawet do celów komunalnych, mniejsze będą plony, wzrosną zaś ceny żywności – ostrzega prof. dr hab. Szymon Malinowski, dyrektor Instytutu Geofizyki na Uniwersytecie Warszawskim.

Tegoroczna zima cały czas była dużo cieplejsza i dużo mniej śnieżna, niż to było jeszcze kilkadziesiąt lat temu. Fakt, że w ubiegłym roku praktycznie ani razu nie spadł śnieg w Warszawie, to było już dramatyczne odstępstwo od normy, a fakt, że mieliśmy trochę zimy w lutym

w tym roku, świadczy o tym, że jeszcze klimat nie jest zdestabilizowany do końca. Natomiast nie ma się co dziwić, że w okresie zimowym, szczególnie w drugiej połowie zimy, kiedy Arktyka się wychłodziła i duża część Oceanu Arktycznego zamarzała, może spłynąć do nas chłodne powietrze – wskazuje w rozmowie z agencją Newseria Innowacje **prof. dr hab. Szymon Malinowski**, dyrektor Instytutu Geofizyki na Uniwersytecie Warszawskim.

Z opracowania „Klimat Polski 2020” Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego wynika, że ubiegły rok był ekstremalnie ciepły. Średnia temperatura powietrza w 2020 roku w Polsce wyniosła 9,9 st. C, o 1,6 st. C więcej od średniej z lat

1981–2010. Temperatura w styczniu, zazwyczaj najzimniejszym miesiącu w roku, była wyższa od normy klimatologicznej o 3,7 st. C, a w lutym aż o 4,6 st. C. Była to najcieplejsza zima od połowy XX wieku i od początku regularnych pomiarów. Ogólnie temperatura powietrza w Polsce od 1951 roku wzrosła o nieco ponad 2 st. C.

Nie wiemy, czy ten rok będzie kolejnym rekordowym, natomiast jest minimalna szansa, żeby był rokiem chłodnym. Może być i ciepły, bardzo ciepły, może być rzeczywiście gorący. Co do suszy też oczywiście nie mamy pewności, aczkolwiek im cieplejszy klimat w naszych szerokościach geograficznych, tym szybciej woda, która spadła, paruje i tym krócej zatrzymywana jest na powierzchni ziemi,

zwłaszcza że wycinamy lasy, osuszamy mokradła – ocenia Szymon Malinowski.

Raport Międzyrządowego Zespołu ds. Zmiany Klimatu (IPCC) wskazuje, że w związku ze zmianą klimatu stale postępuje utrata kriosfery, zakwaszanie oceanów i mórz, a temperatury na Ziemi będą wciąż rosnać, nawet o 3,7 st. C do 2100 roku. Zmiany będą widoczne także w Polsce, zwłaszcza że nasz kraj nie jest zasobny w wodę.

W niektórych latach sytuacja może być ekstremalna, wody może zabraknąć w niektórych miejscach nawet do celów komunalnych. Brak wody to także niższe plony, droższe ceny żywności i kłopoty z chłodzeniem

naszych starych elektrowni węglowych. Upały to kłopot dla nas wszystkich, szczególnie żyjących w mieście, bo w mieście dodatkowo dochodzi jeszcze tzw. miejska wyspa ciepła, coraz trudniej schować się w cieniu, bo wycinamy drzewa – wskazuje ekspert.

Zmiany klimatu i stale rosnąca temperatura oznaczają częstsze i bardziej intensywne susze w lecie, nawałnice, huragany czy trąby powietrzne. –

Już obserwujemy, że zmieniają się zjawiska pogodowe i pory roku, tylko jakoś tego nie kojarzymy z globalnym ociepleniem i z globalnymi zmianami klimatu. Chodząc do szkoły, grałem zimą w hokeja na łyżwach, nie

na sztucznym lodowisku, tylko na lodowisku, które było wylane na początku sezonu zimowego na boisku szkolnym i pomimo kilku odwilży i rozmarznięć po drodze trwało do końca zimy. Dla nas normalną rzeczą były łyżwy, sanki, sporty zimowe, dla których w tej chwili w zasadzie w dużej części kraju już nie ma warunków – mówi prof. dr hab. Szymon Malinowski. (newseria.pl)

Redaktor

Więcej na:

www.liderzyinnowacyjnosci.com

Ciąg dalszy ze s.1

Zielona pożyczka na rozwój nieruchomości logistycznych

Firma Batilogistic, siostrzana spółka FM Logistic działająca w branży nieruchomości logistycznych, zaciągnęła 9-letnią pożyczkę w kwocie 222 mln euro na sfinansowanie projektów infrastruktury logistycznej. Pożyczka jest nietypowa, ponieważ jej stopy procentowe będą się różnić w zależności od tego, czy spółki spełnią trzy cele środowiskowe i społeczne.

Batilogistic i FM Logistic są jednymi z pierwszych firm logistycznych, które łączą koszty finansowania z zaangażowaniem w ochronę środowiska oraz sprawy społeczne. Stopy procentowe pożyczki będą się różnić w zależności od spełnie-

nia trzech celów środowiskowych i społecznych:

1/. Osiągnięcia odpowiedniego odsetka budynków posiadających certyfikaty zrównoważonego budownictwa LEED lub HQE w portfelu nieruchomości Batilogistic.

2/. Zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych z magazynów należących do Batilogistic i obsługiwanych przez FM Logistic we Francji.

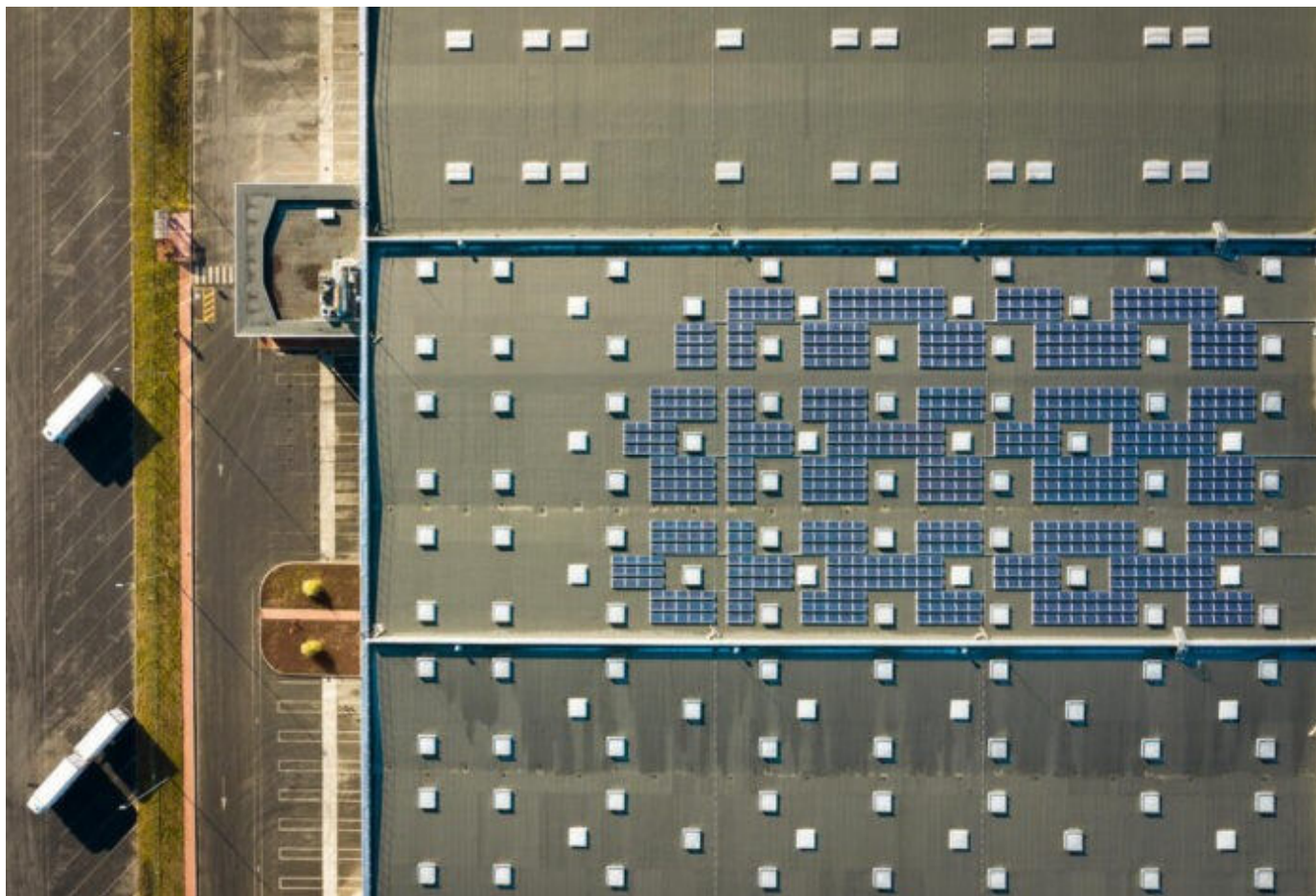
3/. Uzyskania odpowiedniej pozycji przez FM Logistic w rankingu EcoVadis, który ocenia firmy pod kątem spełnienia kryteriów zrównoważonego rozwoju (kolejna ocena ma nastąpić w pierwszej połowie 2021 roku).

Aż 12 magazynów należących do Batilogistic i obsługi-

wanych przez FM Logistic posiada certyfikaty HQE lub LEED. Od 2018 roku FM Logistic zredukował emisję gazów cieplarnianych w swoich obiektach logistycznych o 17 procent w wartościach bezwzględnych. Firma jest na dobrej drodze do ich 20-procentowej redukcji w latach 2018–2022, a nawet osiągnięcia neutralności węglowej swoich operacji magazynowych do 2030 r.

Firma FM Logistic postawiła przed sobą wymierne cele w zakresie ograniczenia swojego wpływu na środowisko naturalne, które ma zamiar osiągnąć do 2030 roku.

Działania na rzecz zrównoważonego rozwoju obrazuje

raport oddziaływania: „[Impact Report of FM Logistic activities](#)”*, ilustrujący wpływ na ludzi, gospodarkę i środowisko działań operacyjnych FM Logistic, związanych z magazynowaniem,

transportem i pakowaniem towarów. Obejmuje on takie obszary, jak miejsca pracy, zdrowie i bezpieczeństwo, klimat, zanieczyszczenie powietrza, a także zakup materiałów

eksploatacyjnych i przetwarzanie odpadów.

Redaktor

Więcej na: www.liderzyinnowacyjnosci.com

Wykorzystać potencjał energetyczny Bałtyku

Jaworski Energy Services to polsko-brytyjska firma z oddziałami w Polsce, Wielkiej Brytanii oraz Belgii, powszechnie znana pod akronimem JES. Zajmuje się szeroko pojętym konsultingiem w sektorze energetyki odnawialnej z mocnym naciskiem na rozwią-

zania offshore. W branży morskiej energetyki wiatrowej JES działa aktywnie od 2015 partycypując przy realizacji jednych z największych inwestycji w tej dziedzinie na całym świecie. Profesjonalną wiedzą i doświadczeniem JES zamierza się teraz podzielić z Polską, zapewnia

Jaworski, prezes firmy.

Co skłoniło JES do zainteresowania się polskim rynkiem?

Potencjał energetyczny Bałtyku, który cechuje optymalna i stabilna wietrzność. Tu są idealne warunki do odegrania kluczowej na skalę europejską roli w

produkcji energii z morskich wańskiej Yunlin, belgijskiej Se-
elektrowni wiatrowych. Polska aMade czy japońskiej Akita-
może się stać liderem w tej dzie-
dzinie. Chcemy w tym procesie
uczestniczyć, wspierając dewe-
loperów naszym międzynarod-
wym doświadczeniem. Doradza-
liśmy między innymi przy pro-
jektach budowy angielskiej farm
wiatrowej Moray East, taj-
wiatrowych w polskiej wyłącz-
nej strefie ekonomicznej Bałty-
ku. Nasz polski oddział urucha-
miamy oficjalnie 15 lutego w
Gdyni. Przygotowujemy też na-
szą stronę internetową z pełnym
dossier działań i kompetencji
firmy. Doradzamy nie tylko
podmiotom prywatnym, ale rów-
nież państwowym m.in. przy

opracowaniu strategii rynkowej dla tej branży. Polski.

Na siedzibę oddziału wybrano Gdynię ze względu na bliskość planowanych inwestycji?

Przede wszystkim ze względu na to, że Gdynia ma szansę stać się sercem polskiego rynku morskiej energetyki wiatrowej, ale dużą rolę odegrał również sentyment. Tu się urodziłem i wychowałem. Potem wyjechałem do Anglii i na skutek szczęśliwych zbiegów okoliczności dostałem szansę od firmy działającej w branży nadzoru technicznego, aby się tam rozwijać zawodowo, a następnie ją współtworzyć. W ostateczności postanowiłem samodzielnie zbudować nową markę w energetyce odnawialnej, ale w tamtej spółce nadal jestem dyrektorem technicznym. Firma Jaworski Energy Services została zarejestrowana w Wielkiej Brytanii.

Nie ukrywam, że nie było to proste i wiązało się z dużym ryzykiem. Zwyciężyły jednak kompetencje profesjonalnej załogi i zaczęliśmy coraz skuteczniej podbijać rynek. Dzięki wieloletniemu doświadczeniu i relacjom zbudowanym w branży konstrukcji morskich mieliśmy możliwość uczestnictwa w bardzo ekscytujących i innowacyjnych przedsięwzięciach. Przybywało nam zleceń i kontaktów. Działaliśmy na rynku krajów beneluxu, głównie w Belgii i Holandii, ale też we Francji i Anglii oraz innych krajach świata tak odległych jak Brazylia, Japonia i Tajwan. Nasza działalność wzbudziła zainteresowanie Polskiego Towarzystwa Morskiej Energetyki Wiatrowej, nawiązaliśmy kontakt i dzięki skutecznemu działaniu Jakuba Budzyńskiego, wiceprezesa stowarzyszenia, dotarliśmy też do

Jakiego wsparcia najbardziej potrzebują polscy inwestorzy?

Jesteśmy firmą consultingową i zasadniczym pionem naszych usług są rozwiązania z zakresu doradztwa technologicznego, tworzenia i obsługi łańcucha dostaw i zarządzania projektami. Ten zakres jest bardzo szeroki i obejmuje też pomoc w przygotowaniu strategii wejścia na rynek energetyki wiatrowej, a także reprezentowanie firm przed inwestorami i deweloperami. Zwracają się do nas nie tylko rodzime firmy, ale również wielu inwestorów, którzy pracowali dotychczas w zupełnie innych rejonach świata. Pytają czy możemy ich reprezentować na polskim rynku, który stał się bardzo atrakcyjny dla tej branży. Polska rzeczywistość wyrasta w tej chwili na lidera morskiej energetyki wiatrowej rejonu Bałtyckiego. W ciągu najbliższych 2-3 lat Estonia, Łotwa, Litwa a także Finlandia i Szwecja, będą chciały do nas dołączyć. Powstanie bałtycki klaster morskiej energetyki wiatrowej. Myślę, że w przyszłości będziemy tu w stanie zainstalować dużo większą moc w morskich farmach wiatrowych niż zakładane obecnie 11 GW. Wskazują na to nasze prognozy i analizy.

JES zamierza pełnić rolę łącznika pomiędzy inwestorami?

Taki mamy zamiar. Pełniąc rolę integratora możemy wskazywać na najbardziej efektywne rozwiązania technologiczne i pozycjonować łańcuchy dostaw. Bardzo nam zależy, aby jak najwięcej polskich podmiotów uczestniczyło w tych projektach. Wspólnie z PTMEW jesteśmy w to mocno zaangażowani. To jest również moja osobista ambicja,

żeby to doświadczenie które zdobywaliśmy w innych krajach przy tego typu inwestycjach przenieść do Polski. Wesprzeć firmy, które od lat działają na krajowym rynku zajmując się konstrukcjami stalowymi, produkcją maszyn, dostawą komponentów dla farm wiatrowych. Chcemy ten potencjał i kompetencje połączyć w środowisku inwestycyjnym. Nasza firma jest członkiem wspierającym i współtworzącym towarzystwa skupione wokół morskiej energetyki wiatrowej na całym świecie oraz aktywnie doradza Komisji Europejskiej, dlatego mamy wszechstronną wiedzę branżową w tej dziedzinie i ona będzie z pewnością bardzo pomocna w całym tym gigantycznym przedsięwzięciu. JES wypromowało już swoją markę za granicą i teraz będzie to procentowało na polskim rynku. W tej rozwijającej się dynamicznie branży od pewnego czasu trwa wyścig technologiczny, ale do pierwszych inwestycji na nowych obszarach jakim jest dla branży akwen Morza Bałtyckiego trzeba dobierać sprawdzone i przemyślane rozwiązania. Nie można sobie tu pozwalać na kosztowne eksperymenty i projekty pilotażowe. Nasze rekomendacje w tej dziedzinie będą na pewno bardzo pomocne.

Z Krzysztofem Jaworskim rozmawiała Jolanta Czudak

Publikacja powstała w ramach cyklu „Liderzy transformacji energetycznej”

Więcej na:

www.liderzyinnowacyjnosci.com

***

Moc elektrowni słonecznych w Polsce wzrosła do 4 GW

W 2020 zainwestowaliśmy w fotowoltaikę 10 mld zł. Uruchomiliśmy 2,4 GW nowych instalacji PV. Ile z tych pieniędzy zostało w Polsce, wspierając naszą gospodarkę i przemysł? Sprawdzamy. Moc zainstalowana elektrowni słonecznych w Polsce na koniec 2020 roku wyniosła 3960 MW – wynika z opublikowanych właśnie danych Agencji Rynku Energii.

Według szacunków portalu WysokieNapiecie.pl łączna wartość inwestycji w fotowoltaikę w Polsce wyniosła w 2020 roku

ok. 10 mld zł, z czego aż 6,5 mld zł wydały gospodarstwa domowe, a ok. 3 mld zł firmy i samorządy.

Liderzy branży PV generują po setki milionów złotych przychodów

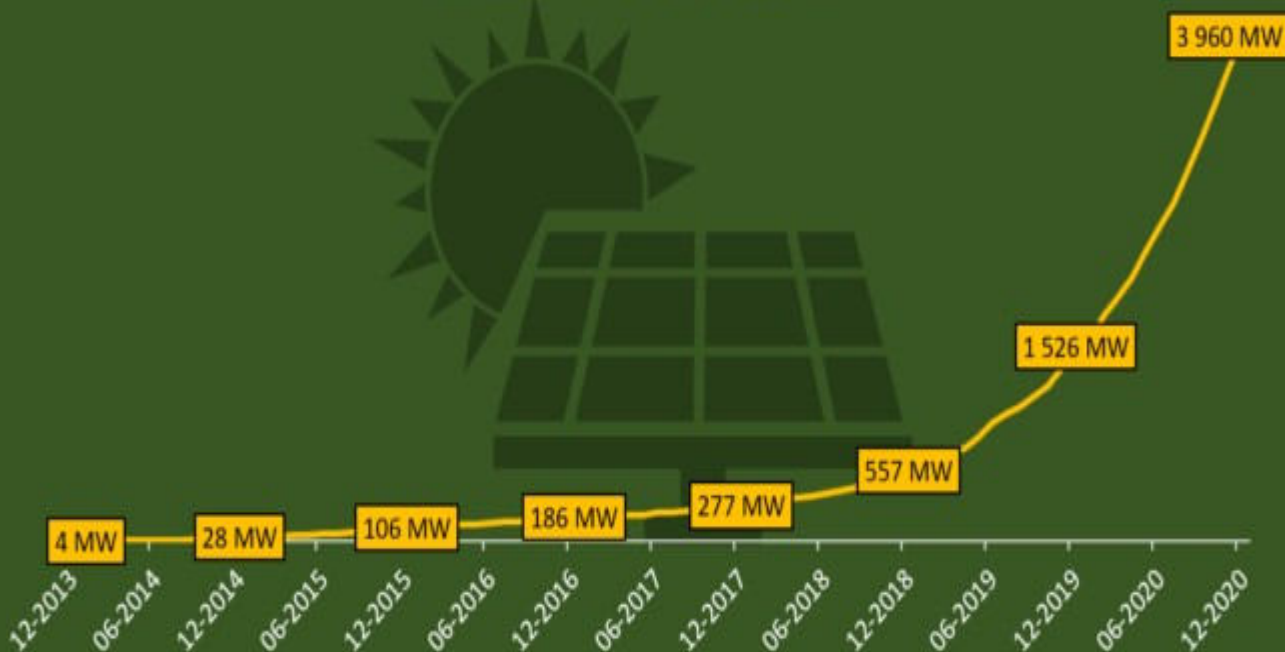
W zdecydowanej większości te pieniądze trafiły do polskich firm – przede wszystkim instalatorskich. Sam lider rynku prosumenckiego, notowany na New Connect Columbus Energy, osiągnął w 2020 roku 664 mln zł przychodów, zgarniając ok. 10 proc. rynku prosumenckiego. Aktualny wicelider rynku, Edison Energia, wypracował w mi-

nionym roku 200 mln zł przychodów, ale zaczynając początek roku od niemal zera. Jego miesięczne obroty przekraczają dziś 30 mln zł.

Setki milionów przychodów generują już jednak nie tylko sprzedawcy fotowoltaiki, ale też polscy dostawcy sprzętu. Blisko 800 mln zł przychodów, odnotował w 2020 roku olsztyński Corab, jeden z największych w naszym regionie Europy producent systemów montażowych paneli fotowoltaicznych. Zauważalną część z tego przyniósł mu już także eksport.

Jak wyliczyła dla Wysokie-

Moc elektrowni fotowoltaicznych w Polsce w latach 2013-2020

Dane: ARE | Luty 2021

wysokieNapiecie.pl

Licencja: CC-BY-SA 4.0

Napiecie.pl spółka, w minionym roku większość farm fotowoltaicznych w Estonii została zainstalowana właśnie na systemach montażowych Coraba (w sumie 110 MW). Jej największa jednorazowa dostawa pozwoliła na budowę farmy fotowoltaicznej o mocy 20 MW na Ukrainie. Olsztyńska spółka eksportuje swoje systemy także na Zachód: do Finlandii, Szwecji, Norwegii, Danii, Niemiec czy Belgii. Na systemach tej lub innych pol-

skich spółek montujemy też oczywiście większość paneli fotowoltaicznych w Polsce. W kosztach instalacji prosumenckiej system montażowy stanowi ok. 15 proc. ceny sprzętu i ok. 8 proc. całości kosztów.

Bartłomiej Derski, WysokieNapiecie.pl

Ile pieniędzy trafia do Chin? Ile pieniędzy zostaje w Polsce? Czy mamy jeszcze szanse na europejski sukces? Co dalej z krajowym rynkiem

fotowoltaiki? O tym w dalszej części artykułu na portalu WysokieNapiecie.pl

LINK: <https://wysokienapiecie.pl/35596-w-2020-zainwestowalismy-w-fotowoltaike-10-mld-zl-ile-z-tego-zostanie-w-polsce/#dalej>

Redaktor

Więcej na:

www.liderzyinnowacyjnosci.com

Nestlé stawia na rolnictwo regeneracyjne

Zmiany klimatyczne to ogromne zagrożenie dla przyszłej produkcji żywności. Jej wytwarzanie jest jednym z głównych źródeł emisji gazów cieplarnianych. Z tego względu zrównoważenie całego systemu jest dziś kluczowym krokiem. W zaprezentowanej przez Nestlé mapie drogowej do osiągnięcia zerowej emisji netto do 2050 roku ważnym punktem są działania w obszarze rolnictwa regeneracyjnego. W ciągu pięciu lat firma będzie w ten sposób pozyskiwać 20 proc. kluczowych surowców, zaś do 2030 roku – połowę.

Jak podkreśla Artur Janowski, prezes Nestlé w Polsce: Jako wiodący producent żywności, patrzymy w przyszłość całego sektora. W Polsce już dziś wszystkie nasze fabryki korzystają z odnawialnej energii elektrycznej, dynamicznie optymalizujemy nasze procesy i zmieniamy portfolio produktów. W 2021 roku ważnym obszarem będzie także współpraca z lokalnymi dostawcami. Pragnie-

my inspirować ich, by wspólnie z nami tworzyli dobrą żywność – taką, która podnosi jakość życia ludzi i jest wyrazem szacunku dla naszej planety.

Rolnictwo regeneracyjne znajdzie się w centrum działań realizowanych dla rolników w Polsce. Istotnym obszarem będzie rozpoczęcie analizy obiegu dwutlenku węgla w gospodarstwach. Celem badań jest optymalizacja obiegu składników odżywczych i zwiększanie zawartości węgla organicznego w glebie. W pierwszej kolejności w projekt będą zaangażowani rolnicy współpracujący z fabryką Nestlé w Rzeszowie.

Prowadzone będą także działania edukacyjne, w tym warsztaty online oraz wykłady z zakresu odpowiedniej kultury upraw ukierunkowanej na regenerację gleby oraz zwiększenie biomasy realizowane we współpracy z naukowcami z Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie. Te ostatnie, realizowane są w ramach trzeciej edycji programu wsparcia zrównoważonych upraw buraków ćwikłowych.

Drugim kontynuowanym programem jest **Młody Rolnik**, dzięki któremu młodzi przedsiębiorcy będą mieli dostęp do wsparcia ekspertów oraz otrzymają programy do zarządzania gospodarstwem.

Obecnie w zakresie zrównoważonego rolnictwa w Polsce z Nestlé współpracuje blisko 60 dostawców kluczowych warzyw i owoców – jabłek, marchwi, dyni i buraków ćwikłowych.

Zrównoważony system żywnościowy wymaga, by produkcja żywności odbywała się w myśl zasad rolnictwa regeneracyjnego, którego podstawą jest ochrona gleby, cykli wodnych i bioróżnorodności. W Polsce już od dawna blisko współpracujemy z rolnikami oraz środowiskiem naukowym, by przyczynić się do pozytywnych zmian w prowadzeniu lokalnych gospodarstw i ograniczenia ich wpływu na środowisko. W nadchodzących latach będziemy dodatkowo intensyfikować nasze działania w tym obszarze – mówi **Tomasz Korytkowski**, kierownik ds. Inte-

gracji i Zrównoważonego Rozwoju Nestlé w Polsce.

Zobowiązania Nestlé na świecie i w regionie

W ramach globalnego zobowiązania do 2030 roku firma ograniczy swoją emisję dwutlenku węgla o połowę, by w 2050 roku osiągnąć zerową emisję netto. W ciągu najbliższych pięciu lat firma przewiduje inwestycje o łącznej wartości 3,2 mld CHF, które przyspieszą realizację tych zobowiązań. Z tej kwoty 1,2 mld CHF przeznaczone będzie na wsparcie rolnictwa regeneracyjnego w łańcuchu dostaw firmy.

Jak podkreślają przedstawiciele firmy, ponad 2/3 emisji dwutlenku węgla Nestlé w wymiarze globalnym ma źródło właśnie w surowcach pochodzenia rolnego. Z tego względu firma zainwestuje w

działania, które pozwolą zastąpić intensywne praktyki rolnictwem regeneracyjnym – z korzyścią dla przyrody i dochodów rolników. Pozostałe obszary zmian to m.in. optymalizacja funkcjonowania fabryk i przejście na 100 proc. odnawialnej energii elektrycznej we wszystkich oddziałach firmy do 2025 roku, transformacja portfolio produktów i rozwój w obszarze żywności na bazie roślin, a także dalsze intensywne prace nad opakowaniami tak, by do 2025 roku wszystkie nadawały się do recyklingu lub ponownego wykorzystania.

Pragniemy być wzorem w dążeniu do zerowej emisji netto dla całego przemysłu spożywczego. Obecnie w Europie Środkowo-Wschodniej obsługujemy 70 milionów konsumentów. Tutaj też odbywa się znaczna

część naszej produkcji. Tak silna obecność w regionie pomoże nam skutecznie rozwijać rolnictwo regeneracyjne wśród lokalnych społeczności. Pozwoli nam także zwiększać skalę działań w kierunku zrównoważonego rozwoju poprzez przejście na zieloną energię elektryczną, wspieranie ekologicznego transportu oraz rozszerzenie gamy marek neutralnych pod względem emisji. Wszystko to, by nasi konsumenci mogli lepiej żyć, wybierając produkty dobre dla nich oraz planety – komentuje **Michiel Kernkamp**, CEO Nestlé w regionie Europy Środkowo-Wschodniej. (inf)

Redaktor

Więcej na:

www.liderzyinnowacyjnosci.com

Inauguracja współpracy CPK z Incheon

Porozumienie o współpracy między Polską a Koreą Południową podpisali 26 lutego 2021 r. wiceminister infrastruktury i pełnomocnik rządu ds. Centralnego Portu Komunikacyjnego Marcin Horała i południowokoreański minister ziemi, infrastruktury i transportu Byeon Chang-heum. Równocześnie złożono podpisy pod umową między CPK i lotniskiem Incheon. Południowokoreańscy eksperci przygotowali już pierwsze rozwiązania dla CPK, czerpiąc z doświadczeń hubu pod Seulem.

Przedmiotem porozumienia międzyrządowego jest przede wszystkim identyfikacja przez oba kraje obszarów do współpracy gospodarczej w takich komponentach CPK jak lotnictwo, kolejnictwo, zagospodarowanie przestrzenne oraz strategia i rozwój, który obejmuje biznesowe otoczenie lotniska. Polska i Korea zadeklarowały współpracę nie tylko w ramach transferu wiedzy podczas planowania i projektowania CPK, ale też na poziomie międzyrządowym: inwestycyjnym i gospodarczym. Podpisany dokument jest też istotnym krokiem w kierunku partnerstwa strategicznego z Koreą Południową przy budowie CPK.

Dzisiejsza uroczystość to przełomowy moment dla projektu CPK, a także pozytywna informacja dla całej polskiej gospodarki. Zainaugurowaliśmy współpracę nie tylko między portami lotniczymi, ale także na poziomie międzyrządowym. Choć są to działania na wysokim szczeblu dyplomatycznym i administracyjnym, poprowadzimy je tak, aby ich korzyści od-

czuł każdy polski obywatel – powiedział wiceminister infrastruktury Marcin Horała.

Mam nadzieję, że dzisiejszy list intencyjny doprowadzi do zwiększenia wymiany gospodarczej i współpracy obu krajów w różnych sektorach, a zwłaszcza do znaczącej współpracy w zakresie infrastruktury publicznej, w tym lotniskowej, drogowej, kolejowej i planowania przestrzennego – stwierdził Byeon Chang-heum, minister ds. ziemi, infrastruktury i transportu.

Dzisiaj miało miejsce także uroczyste złożenie podpisów pod kontraktem dotyczącym Doradztwa Strategicznego przez Mikołaja Wilda, prezesa spółki CPK, i Kim Kyung Wooka, prezesa spółki IIAC zarządzającej lotniskiem Incheon. Na mocy umowy azjatycki hub pełni funkcję doradcy strategicznego, który zapewnia CPK wiedzę i doświadczenie niezbędne do zaplanowania i zaprojektowania nowego portu lotniczego. Eksperci z Korei Południowej pracują już w siedzibie spółki CPK w ramach zespołu zintegrowanego. Kontrakt został zawarty na trzy lata, co oznacza, że obejmuje on okres planowania, projektowania i wykupu gruntów. Koszt tej współpracy to 3,5 mln euro.

Pierwszym elementem współpracy jest przygotowany przez przedstawicieli lotniska Incheon raport otwierający. Zawiera on szczegółowy opis kluczowych doświadczeń nabytych przez Incheon w ciągu 20-letniej praktyki, stanowiących punkt odniesienia przy realizacji master planu CPK. Doświadczenia te dotyczą kwestii takich jak zarządzanie operacyjne portem,

integracja lotniska z koleją, etapowanie realizacji, rozwój Airport City, podejście do innowacji i zarządzanie ryzykiem. Propozycje Incheonu będą dalej rozwijane w ścisłej współpracy z CPK.

To przełomowy moment dla Centralnego Portu Komunikacyjnego. Podpisanie współpracy z koreańskim lotniskiem Incheon wprowadza projekt CPK w zupełnie nowy etap realizacji. Od dzisiaj jedna z największych inwestycji w historii Polski zyskuje wyjątkowego partnera. Polsko-koreańska współpraca stwarza niezwykle obiecujące możliwości. Oznacza połączenie wiedzy i ambicji, doświadczenia i potencjału. To także krok w stronę tak bardzo przez wszystkich wyczekiwanego odbicia gospodarczego. Otwieramy zupełnie nowy rozdział w historii polskiej modernizacji – oznajmił premier Mateusz Morawiecki.

Według dotychczasowych założeń, Port Solidarność w ramach pierwszego etapu będzie posiadał dwie drogi startowe o długości 4 000 metrów każda i możliwość obsłużenia do 45 mln pasażerów. Przepustowość CPK będzie można zwiększać poprzez kolejne inwestycje, pod które zostanie zabezpieczona rezerwa terenowa.

Więcej informacji na stronie CPK: <https://cpk.pl/pl/aktualnosci/polska-i-korea-poludniowa-zwieraja-szyki-uroczysta-inauguracja-wspolpracy-cpk-z-incheon?path=9>.

Szymon Huptyś
Ministerstwo Infrastruktury
Rzeczypospolitej Polskiej

PROTEST

Nasza REDAKCJA dołącza się do ogólnopolskiego protestu mediów **MEDIA BEZ WYBORU**.

Partia polityczna Prawo i Sprawiedliwość mająca jeszcze większość w Sejmie Rzeczypospolitej Polskiej zamierza wprowadzić dodatkowy podatek od reklam. A de facto oznacza to, finansową likwidację części mediów szczególnie tych małych prywatnych, które najczęściej pokazują wypaczenia miejscowej władzy. Dodatkowy podatek od reklam nałożony na media oznacza bezpośrednią brutalną ingerencję w niezależność mediów. A podstawowym i ustawowym zadaniem niezależnych mediów działających w państwie demokratycznym jest kontrola władzy będącej w służbie społeczeństwa. A w państwie z systemem autorytarnym, dyktatorskim, policyjnym, władza pod różnymi pozorami likwiduje niezależność mediów i głośno mówi, że robi to dla dobra społecznego.

W tym miejscu warto przypomnieć co powiedział dwieście lat wcześniej wybitny mąż stanu Thomas Jefferson: „Kiedy niesprawiedliwość staje się prawem, opór staje się obowiązkiem.”

Thomas Jefferson powiedział również: „Opór to najwyższa forma patriotyzmu.” Powiedział też wiele innych bardzo trafnych życiowo sentencji. Jak m.in.: „Nie daj Boże, żebyśmy nigdy w ciągu 20 lat nie mieli buntu.” <http://wolnosciewcytaty.blogspot.com/2016/11/thomas-jefferson.html>

A to oznacza, że bunt społeczny jest swego rodzaju głosem społeczeństwa wyrażającym niezadowolenie z rządzenia społeczeństwem. I jest jednocześnie wskazówką dla rządzących. Ale w reżimach typu autorytarny, władza niszczy bunty społeczne przy pomocy policji.

Bardziej zainteresowani mogą znaleźć na stronie internetowej <http://wolnosciewcytaty.blogspot.com/2016/11/thomas-jefferson.html> więcej sentencji tego wyjątkowego człowieka i męża stanu, przykładowo, cyt.: „Gdyby ode mnie zależało zdecydowanie, czy lepiej jest mieć rząd bez prasy informacyjnej, czy prasę bez rządu, nie wahałbym się opowiedzieć za drugą ewentualnością. (...). Wolę niebezpieczną wolność niż spokojną niewolę. (...) Przymuszanie ludzi, by swoimi podatkami wspierali rozpowszechnianie poglądów, których nie uznają i które są im wstrętne, jest czymś grzesznym i tyrańskim. (...)”

Należy jeszcze dodać, że Thomas Jefferson żył dwieście lat przed nami, cyt.: „(...) (ur. 2 kwietnia²/ 13 kwietnia 1743^{1a1} w Shadwell (Wirginia), zm. 4 lipca 1826 w Charlottesville) – amerykański prawnik, działacz niepodległościowy, archeolog, architekt, trzeci prezydent USA (1801–1809), jeden z autorów Deklaracji niepodległości Stanów Zjednoczonych, założyciel stanowego Uniwersytetu Wirginii. (...)”

Thomas Jefferson był jednym z największych posiadaczy niewolników Wirginii, był przeciwnikiem niewolnictwa¹³¹. Jedną z jego pierwszych propozycji w legislaturze stanowej była ustawa o zniesieniu niewolnictwa, która jednak nie została przyjęta. (...)”

A po dwustu latach „dobra zmiana” (tak nazwała się partia polityczna Prawo i Sprawiedliwość) zabiera społeczeństwu podstawowe prawa konstytucyjne, czyniąc ze społeczeństwa - niewolników. Oczywiście, władza „dobra zmiana” twierdzi, że czyni to dla społecznego dobra i bezpieczeństwa. I m.in. Ogólnopolski Strajk Kobiet tłumi policją.

Redakcja

Korzyści z eBOK:

możliwość złożenia
wszystkich wniosków online

możliwość zamówienia
wywozu nieczystości płynnych

możliwość kontaktu
w dowolnej sprawie

dostęp przez 24 godziny
na dobę 7 dni w tygodniu

oszczędność czasu

bezpłatny dostęp

bezpieczeństwo transmisji
i przechowywania danych

eBOK

www.aquabellis.pl

Ciąg dalszy ze s.8
Od naszej stałej korespondentki z Paryża (Francja)

PRAWA KOBIET

cz.1

Konstytucji zmieniono obowiązujący termin „głowa rodziny” odnoszący się do męża i wprowadzono termin „władza rodzicielska”.

W roku 1975 zniesiono „czerwony artykuł” Kodeksu Karnego.

Dopiero w 1965 r. kobietom pozwolono zakładać konto bankowe, a od 1970 r. mogły decydować o miejscu zamieszkania, a rok później weszła w życie ustawa legalizująca antykoncepcję, tylko dzięki wysiłkom deputowanej, Simone Veil, która samotnie stawiała czoła

szyderstwom ze strony oburzonych kolegów ze Zgromadzenia Narodowego (odpowiednik polskiego Sejmu).

Prawo wyborcze przyznano Francuzkom dość późno w porównaniu z innymi Europejkami, bo dopiero w roku 1944 (Angielki miały to prawo z pewnymi restrykcjami już w 1918 r.; Polki również w 1918 r. dekretem Józefa Piłsudskiego).

W następnych latach wprowadzono zasadę równego wynagrodzenia, równego dostępu do mandatów wyborczych i stanowisk wybie-

ralnych, a także powołano Ministerstwo Praw Kobiet.

Czy równouprawnienie płci jest już respektowane? We Francji, podobnie jak w innych krajach demokratycznych obowiązuje konstytucyjny zakaz dyskryminacji ze względu na płeć, a od niedawna wprowadzono zasadę parytetu w życiu publicznym. Jednakże, prawo do równego traktowania nie jest przez wszystkich akceptowane, gdyż na przeszkodzie stoi ciężar przesądów i uprzedzeń. Przetrwiała mentalność ukształtowana przez

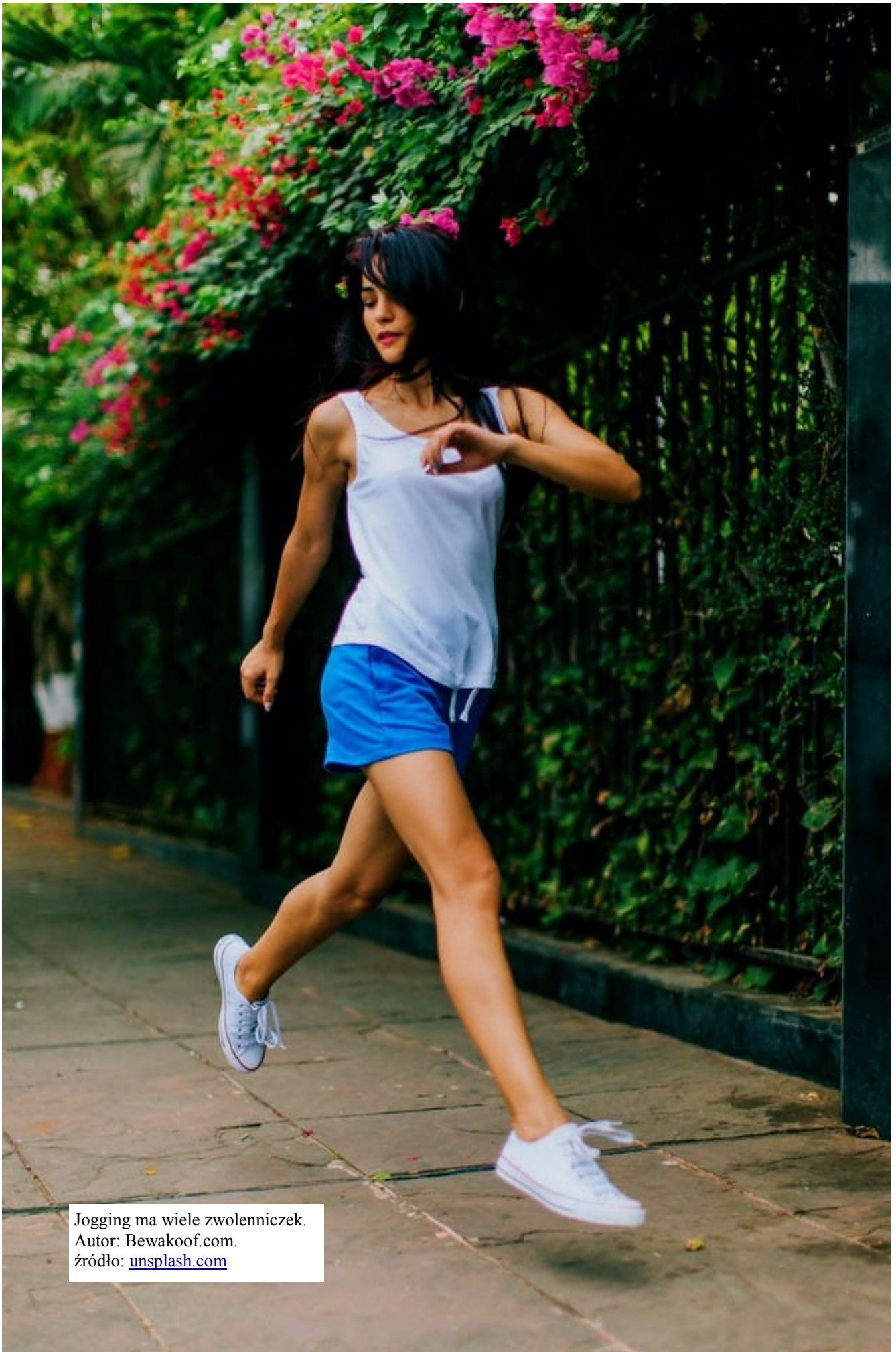

Skwer w Lublinie (Polska) przypomina o rocznicy przyznania praw wyborczych Polkom.

Fot.: autorka

Kobieta w sporcie.
Autor: Clem Onojeghuo.
Źródło: unsplash.com)

Jogging ma wiele zwolenniczek.
Autor: Bewakoof.com.
źródło: unsplash.com

ZOFIA STRYJEŃSKA / 13.05.1891-
28.02.1976/

[Księżniczka sztuki polskiej]

FOTO : Narodowe Archiwum Cyfrowe

Stryjeńska Zofia - malarka. aby studiować na Akademii Sztuk Pięknych w Monachium (w XIX wieku najslynniejsza szkoła plastyczna) przebrała się w strój męski i udało jej się przez rok ukrywać płeć. Kobiety wtedy na żadne studia nie przyjmowano. W latach dwudziestych i w czasach Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej była uznaną artystką malarką, a nawet jej prace zdominowały sztukę polską w czasach PRL.

Simona Veil w stroju Akademii Francuskiej - jako młoda dziewczyna była więźniarką w Oświęcimiu. W czasie prezydentury Giscard d'Estaing była ministrem zdrowia oraz wywalczyła prawo do aborcji. Została przyjęta do Akademii Francuskiej - to ogromne wyróżnienie. Pochowana w Pantheonie - to też wyróżnienie dla nielicznych.

Źródło: Archives Nationales (<https://www.archives-nationales.culture.gouv.fr/fr/web/guest/simone-veil-au-pantheon>)

Gimnazjum imienia Simone Veil w miejscowości gminnej Aulnay-sous-Bois w regionie Île-de-France.

Fot. autorka

Inne ujęcie Gimnazjum Simone Veil (Aulnay-sous-Bois).

Fot. autorka

Przedsiębiorstwo Robót Drogowo–Mostowych S.A. w Szamotułach

Oferta handlowa

Firma PRDM S.A w Szamotułach posiada na terenie placu przerobowego w Lipnicy gm. Szamotuły suszarnie i sortownie piasku. Posiadamy w swojej ofercie piasek suszony o różnych parametrach.

Dostępne frakcje: 0,0 – 1,2 mm

Piasek suszony znajduje szerokie zastosowanie w różnych gałęziach przemysłu:
przemysł motoryzacyjny (tramwaje-hamulce),

chemia budowlana
(suche zaprawy murarskie i klejowe, tynki szlachetne),
budownictwo sportowe,
budownictwo o specjalnych właściwościach
(piaskowanie konstrukcji stalowych, kamienia,
elewacji, posadzki przemysłowe)
odlewnictwo
zoologia
ogrodnictwo

Piasek suszony umieszczamy w profesjonalnych opakowaniach :
big - bagi ok. 1,0 – 1,5 Mg
możliwość odbioru luzem

Zamówienia przyjmujemy na telefon **612920604**, fax **612921003**,
e-mail: **prdmsa@prdmsa.pl**

Ciąg dalszy ze s.66
Od naszej stałej korespondentki z Paryża (Francja)

PRAWA KOBIET

cz.1

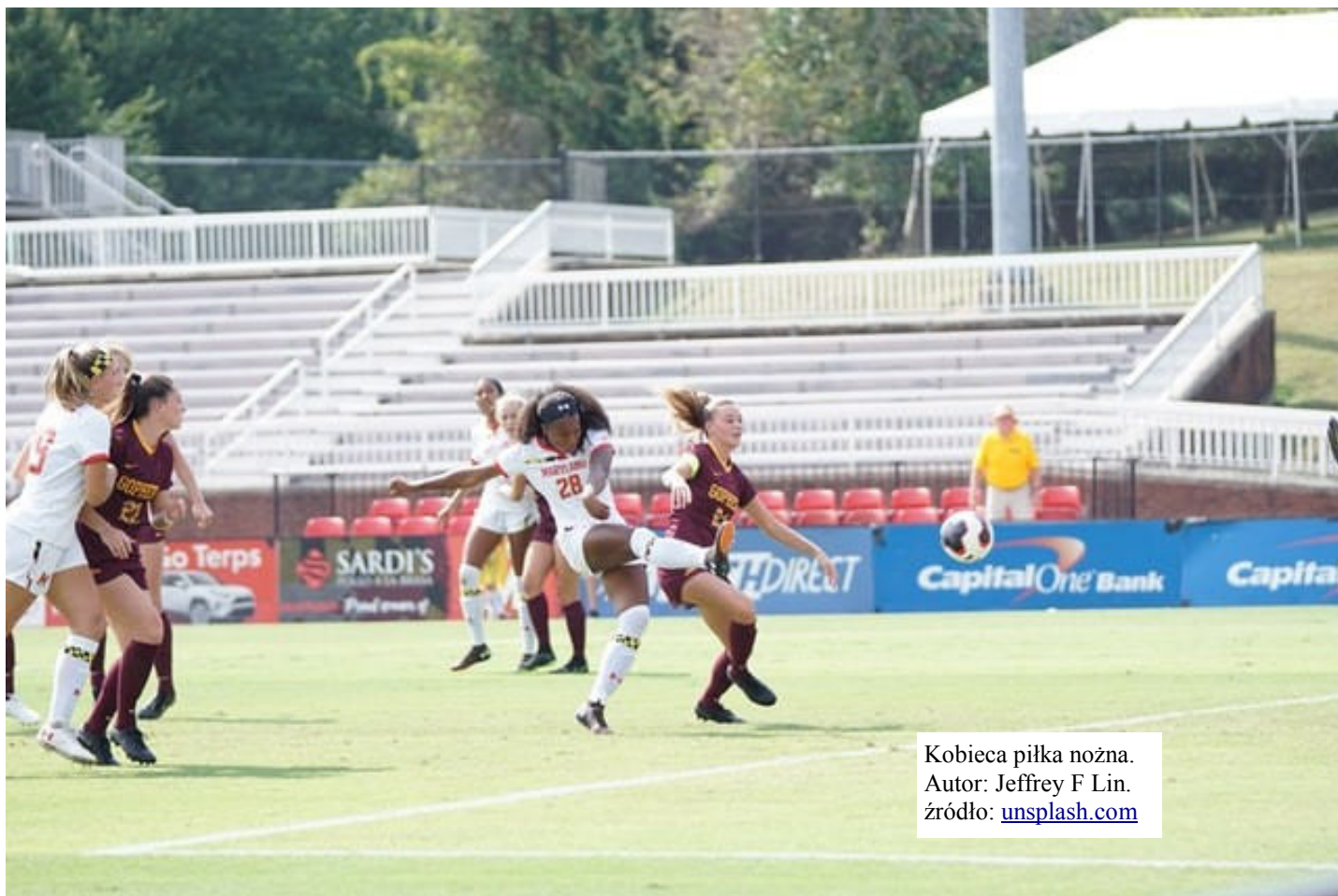
tradycję patriarchalną, wierzenia religijne, a w kulturze zachodniej spuściznę chrześcijańską, które kultywują na całym świecie stare wierzenia i mity, zwłaszcza o kobietach.

Zdominowana od wieków przez mężczyzn literatura, filozofia i medycyna charakteryzując kobiety kładły nacisk na rzekomo typowe cechy: delikatna budowa, czułość, kowstwo, ograniczony rozum, słabe nerwy. Podkreślano niższą inteligencję i niedoskonałość fizjologiczną. Oceniano, że aktywność kobiety

może ograniczać się do sfery prywatnej, czyli domowej, zaś sfera zawodowa i polityczna odpowiada mężczyznom. Filozof Arystoteles głosił, że mężczyzna zasługuje na większe uznanie, gdyż to on „przekazuje życie”, kobieta zaś tylko rodzi. Podobne przekonanie trwa od dawna w niektórych kulturach, w których kobietę traktuje się instrumentalnie porównując do gleby zasiewanej przez mężczyznę, aby dała plon. Z tych względów w tych kulturach nawet dziś kwitnie kult dziewictwa. Nierówność spo-

łeczna w traktowaniu mężczyzn i kobiet uznano za naturalny porządek świata.

Francuski pisarz, Aleksander Dumas (1824-1895) nie mając prawdopodobnie żadnych złych intencji zażartował na temat kobiet: „Kobieta jest ostatnią rzeczą, jaką stworzył Pan Bóg. Zrobił to pewnie w sobotni wieczór, gdy był już bardzo zmęczony”. Jednakże uczeni zajmujący się badaniem starożytnych artefaktów odkryli inne wersje genezy ludzkości. Najstarszy opis stworzenia pierwszych ludzi pocho-

Kobieca piłka nożna.
Autor: Jeffrey F Lin.
źródło: unsplash.com

Hasło z manifestacji przeciw przestępstwom na tle seksualnym.
Autor: Mihai Surdu.
Źródło: unsplash.com

Wspinająca się dziewczyna.
Autor: speckfehta (bank darmowych zdjęć www.unsplash.com)

dzi z tabliczek glinianych zapisanych pismem klinowym przez pisarza sumeryjskiego (Sumerowie – lud żyjący w Mezopotamii) około trzech tysięcy lat przed naszą erą. Jeden z mitów ludów żyjących w dorzeczu Tygrysu i Eufratu przedstawia bogów, między innymi **Enki** – boga Słodkiej Wody i **Ninhursag** – boginię Ziemi. Na życzenie wszystkich bogów oboje **wspólnie** tchnęli życie w figurki **ludzi ulepione z gliny przez boginię Ninhursag**, a tym samym stwarzając ludzi: siedem kobiet i siedmiu mężczyzn, którzy mieli pomagać bogom w pracy w ogrodach.

Na jednej z tabliczek znajduje się opis, w jaki sposób bogini Ninhursag uratowała życie bogu Enki oraz uwolniła od bólu, na który cierpiał. Powodem bólu było **skosztowanie liści z zakazanych drzew** w ogrodzie za namową **swojego doradcy, Isimuda**. Znanym przez bogów sposobem od tego momentu nosił w swoim ciele plody nowych bogów i bogiń, a także niby ciężarna kobieta odczuwał ból, ale nie był w stanie wydać na świat swego potomstwa. Cytat: Ninhursag : „...Rodzić mogą boginie, nie bogowie”. W następnych liniijkach długiego tekstu o noworodkach przyszłych bogiń i bogów uwalnianych z różnych części ciała boga Enki występuje fragment o narodzinach bogini **Ninti**. Cytat: „Enki: **Bołą mnie żebra**”. Ninhursag: „**Aby uwolnić twoje żebra, daję życie bogini Ninti**”. Każdemu z nowo narodzonych po interwencji bogini Ninhursag, Enki wyznaczył przyszłość i dał we władanie oddzielne królestwo. Ninti została królową wszystkich miesięcy w roku. Z treści tekstów wynika niezbiecie, że w przeciwieństwie do tekstów Biblii, mitologiczni bogowie mieli płęć, zaś ludzi powoływało do życia bóstwo płci żeńskiej.

W tekstach sumeryjskich istnieje wątek z zacczarowanym **jablkiem ofiarowywanym kobietom** podczas jednego z tradycyjnych obrzędów, lecz nigdzie nie ma wzmianek o wężu kusicielu, ani grzechu pierworodnym. Miejsce, w którym opisywane są wydarzenia, to kraina Dillmun przypominająca rajski Eden. W mitach sumeryjskich jest wiele elementów, które można skojarzyć z

tekstami biblijnymi, gdyż pisarze biblijni opierali się na mitologii dzisiejszego Bliskiego Wschodu.

Tabliczki datowane przez specjalistów na 2100 - 2000 lat p.n.e., zostały wiele razy tłumaczone przez różnych autorów w XX wieku, zaś tłumaczenia choć w różnych stylizacjach literackich zgadzają się, co do zasadniczej treści. Widoczne są więc związki tych starych tekstów z późniejszymi tekstami Starego Testamentu (Księga Rodzaju), jednakże przesłanie biblijne różni się zasadniczo od pierwowzoru, gdyż istotne wątki zostały w późniejszym czasie zupełnie zniekształcone przez pisarzy hebrajskich począwszy od około 900 roku p.n.e i w tej wersji przetrwały do naszych czasów. Należy podkreślić, że teksty biblijne były pisane przez mężczyzn, więc z natury rzeczy musiały być tendencyjne.

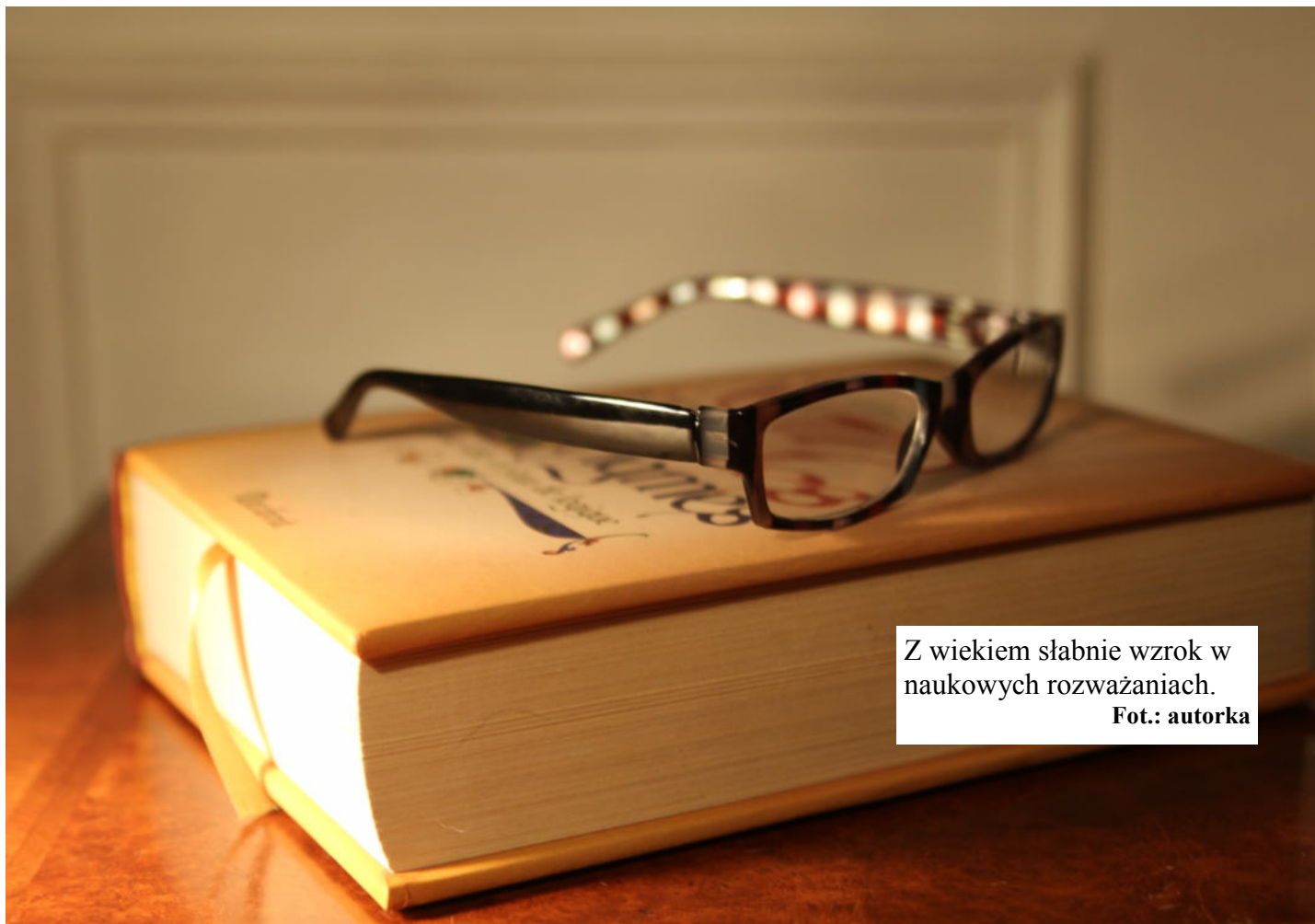
Zmodyfikowana treść mitów sumeryjskich przypieczętowali twórcy Kościoła. W pierwszych wiekach czasów nowożytnych zagadnienie relacji między płciami rozważane było przez wielu teologów i Ojców Kościoła. Do dziś nikt nie rozstrzygnął w sposób zadawalający kwestii odpowiedzialności zbiorowej po upadku człowieka w wyniku popełnienia grzechu pierworodnego w ogrodzie Edenu opisanego w Starym Testamencie. Istnienie grzechu pierworodnego z winy Ewy, którego konsekwencje przechodziły z pokolenia na pokolenie stało się dogmatem wiary, a jednocześnie powodem pogardy dla kobiety, albowiem wierzono, że to jej słaba natura stała się przyczyną wszystkich nieszczęść ludzkich. Doktryny moralne w religiach monoteistycznych uznają kobietę za istotę mniej doskonałą od mężczyzny, posiadającą niższą inteligencję i służącą tylko do prokreacji. Poza tym, kobieta musi mieć niższą pozycję również dlatego, że powstała dzięki mężczyźnie i poprzez mężczyznę (z żebra Adama). Wypowiedzi świętego Pawła, świętego Tomasa z Akwinu, świętego Cypriana, papieża Grzegorza I, ojca Kościoła Klemensa Aleksandryjskiego, teologa Teruliana oraz wielu innych są niezwykle nieprzychylnie i często obraźliwe wobec kobiet.

Współczesne chrześcijaństwo podeszło krytycznie do starych teorii, ale pozostawiły one głęboki i trwały ślad, kształtując mentalność ludzką na długie wieki. Jednym z nich jest niższa samoocena kobiet, i odwrotnie przecenianie się mężczyzn. Panujące stereotypy skutkują tym, że kobiety nie mają jednakowych szans w wyborze pracy, ani równych płac za te same prace, zaś kultura masowa traktuje kobietę przedmiotowo i odnosi się głównie do mężczyzn (reklamy, teledyski, filmy wideo). Potrzeby kobiet schodzą często na dalszy plan, jak w przypadku infrastruktury sportowej dla kobiet i nie docenianiem kobiecych wyczynów sportowych. Przykładem faworyzowania mężczyzn może być francuska prasa sportowa eksponująca na pierwszej stronie zawodników – mężczyzn, podczas gdy informacje o zawodniczkach triumfujących po zdobyciu rekordów umieszczane są mniejszymi literami lub w mini – rubryce na boku strony.

W wielu dziedzinach kobieta jest w cieniu wydarzeń, jakby niewidzialna, gdyż mężczyzna reprezentował idee uniwersalności, a kobieta pozostawała poza zasięgiem zainteresowania. Podejście to odzwierciedla nawet medycyna, która badania i opracowywanie leków od dawna opierała na przykładzie organizmu dorosłego mężczyzny, nie uwzględniając różnicowania organizmów oraz symptomów chorobowych u kobiet (np. przy diagnostyce chorób układu krążenia). W dziedzinach naukowych kobiety również nie są oceniane sprawiedliwie, gdyż ich prace mają niższy prestiż i są rzadziej nagradzane.

Dominację męską na świecie uwypukliła dziedzina prawna, gdzie przestępstwa na tle seksualnym są łagodniej karane, niż inne lub bezkarne (Meksyk), zaś małżeństwa dziewcząt są wymuszane.

Według danych statystycznych na świecie 35% kobiet doświadczyło przemocy fizycznej i/lub na tle seksualnym, bądź seksistowskim przynajmniej raz w życiu. Okaleczanie części intymnych jest jeszcze tolerowane w wielu krajach afrykańskich i azjatyckich (prawo Sudanu wydało w 2020 r. prawo zakazu-

Z wiekiem słabnie wzrok w naukowych rozważaniach.
Fot.: autorka

jące tego proceduru). W wielu krajach za domaganie się praw dla kobiet grozi kara więzienia i chłosta. W kraju takim, jak Francja corocznie rośnie liczba przypadków przemocy domowej (oraz kobietobójstwa). We Francji w 2019 r. zginęło z rąk męża lub konkubina 146 kobiet, zaś w roku 2020 odnotowano wzrost o 15% aktów przemocy, do których przyczyniło się ograniczenie wolności przemieszczania się. Sądy francuskie mają jeszcze problem z wymierzaniem odpowiednich kar za te przestępstwa.

Najbardziej niebezpieczne dla kobiet są takie kraje, jak Indie, Afganistan, Syria, Somalia, Nigeria, Kongo i inne. Kobiet dotyczy również ograniczony dostęp do nauki (na świecie 2. kobiety na 3. są analfabekami). A brak wykształcenia skazuje kobiety na zależność finansową, przemoc i brak poszanowania.

Niewiele jest krajów, gdzie równouprawnienie w pełni funkcjonuje (np. kraje skandynawskie),

gdyż same kobiety nie zawsze spoglądają życzliwym okiem na mężczyzn zajmujących się domem i dziećmi (np. Polska). Niekiedy uzyskane prawa mogą być częściowo cofane (aborcja w Polsce), narzucając podporządkowanie ideom nie z tej epoki. Walka o prawa nawet już ustanowione jeszcze się nie skończyła, ale należy ją kontynuować, by kształtować równoprawny model życia w społeczeństwie.

I przykład jeden z wielu: Na stronie tytułowej czasopisma widocznej na linku: <https://www.lyonmag.com/article/109916/une-de-l-equipe-la-colere-et-la-deception-des-joueuses-de-l-ol-et-de-jean-michel-aulas> pokazana jest drużyna kobiet która zdobyła Ligę Mistrzostw, oraz zwycięzca drugiego etapu wyścigu kolarskiego. I z racji ważności informacji należało więcej miejsca poświęcić drużynie kobiet niż zwycięzcy tylko drugiego etapu wyści-

gu. Ale redaktor postąpił dokładnie odwrotnie, a na dodatek zdjęcie zwycięskiej drużyny kobiet jest tak bardzo pomniejszone, że prawie niewidoczne; a zdjęcie mężczyzny zajmuje prawie całą stronę czasopisma. I tak właśnie wygląda jawna dyskryminacja kobiet w życiu społecznym.

cdn.

Opracowała:
E.Pietruch
Paryż
Francja

Źródła:

„Le mensonge universel” – Pierre Jovanovic, wyd. Le Jardin des Livres, Paris 2016 r.

https://www.starozytynysumer.pl/podstrony/podstrony_poziom_1_podania/enki-ninhursag.html

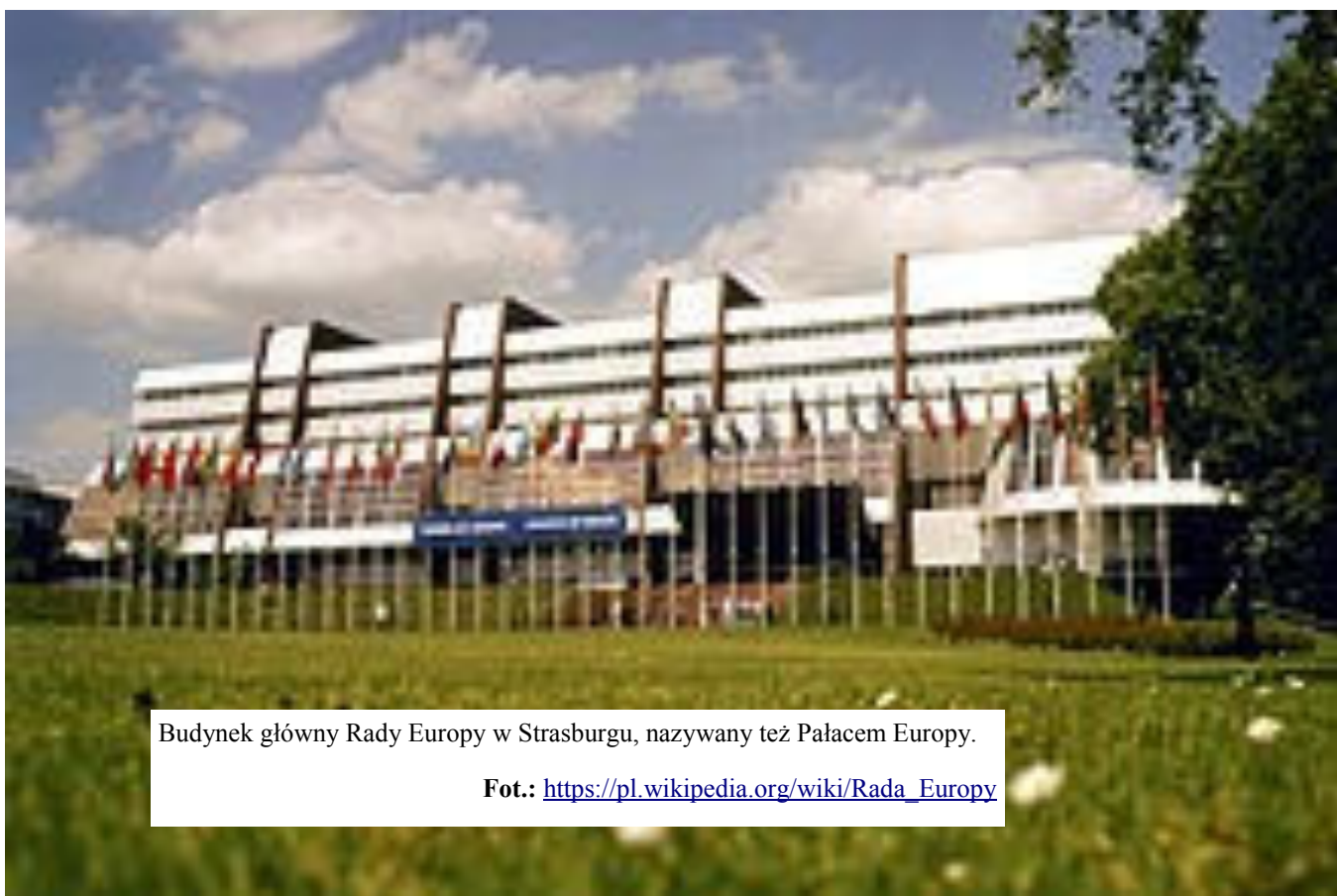
***

Ciąg dalszy ze s.1

Dobrowolność szczepień i zakaz dyskryminacji wg RE

Rada Europy (RE) w wydanej rezolucji i dekrete realizuje prawa człowieka w kwestii szczepień przeciwko COVID-19. I już pierw- można m.in. przeczytać, cyt.: kultury. „Rada Europy ([ang. Council of Europe](#), [fr. Conseil de l'Europe](#)) – międzynarodowa organizacja Rada Europy powstała 5 maja 1949 w wyniku podpisania przez 10

Budynek główny Rady Europy w Strasburgu, nazywany też Pałacem Europy.

Fot.: https://pl.wikipedia.org/wiki/Rada_Europy

szego kwietnia opublikujemy na ten temat szerszą wypowiedź dziennikarską. **Zachęcamy do lektury.**

W tym miejscu trzeba przede wszystkim zaznaczyć, że Rada Europy jest organizacją rządową o zasięgu międzynarodowym, skupia 47 państw (z Europy i poza Europą). Zajmuje się przede wszystkim ochroną praw człowieka, a tym samym demokracji. Jako główną siedzibę RE przyjęła miasto Strasburg we Francji.

Na stronie internetowej: https://pl.wikipedia.org/wiki/Rada_Europy

[rządowa](#) skupiająca prawie wszystkie [państwa Europy](#) oraz kilka państw spoza tego [kontynentu](#). Jej głównym celem jest „osiągnięcie większej jedności między jej członkami, aby chronić i wcielić w życie ideały i zasady stanowiące ich wspólne dziedzictwo oraz aby ułatwić ich postęp ekonomiczny i społeczny” (art. 1a [Statutu Rady Europy](#)). Realizując tak określony cel, organizacja ta zajmuje się przede wszystkim promocją i ochroną [praw człowieka](#), [demokracji](#) i współpracą państw członkowskich w dziedzinie

państw (Belgię, Danię, Francję, Holandię, Irlandię, Luksemburg, Norwegię, Szwecję, Wielką Brytanię i Włochy) [Traktatu Londyńskiego](#)^[1]. Obecnie liczy 47 członków^[2].

Siedzibą Rady Europy jest [Strasburg](#). Biura Rady i stowarzyszonych z nią instytucji mieszczą się w kilku budynkach zlokalizowanych w północno-wschodniej części miasta. Największy z nich to Pałac Europy (fr. *Palais de l'Europe*), wzniesiony w latach 1976–1977. (...).”

Redakcja

Zdalna praca urzędów zostanie z nami na dłużej

Wideorozmowa z urzędnikiem zamiast wizyty w urzędzie czy rozmowy telefonicznej – to rozwiązanie zostanie z nami na dłużej przekonywali eksperci podczas cyklu webcastów „Praca zdalna urzędów”. Justyna Izdebska, konsultant ds. rozwiązań biznesowych w firmie Comarch Healthcare S.A. w rozmowie z Serwisem Samorządowym PAP podkreślała, że pandemia wymusiła na urzędach wiele zmian w kontakcie z klientami.

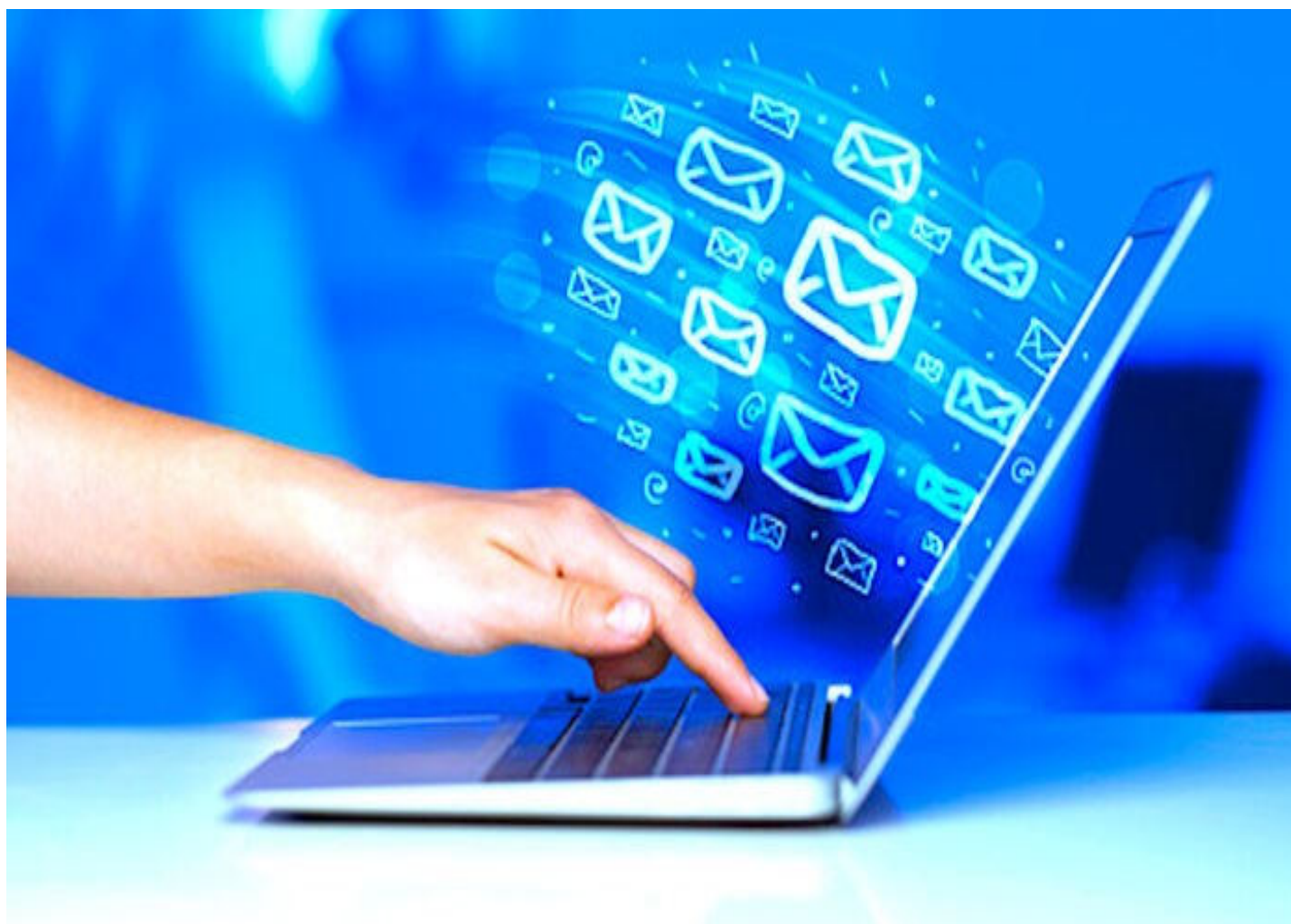
„Nikt z nas nie oczekiwał

takiego rozwoju zdarzeń. Wszystkie firmy, urzędy, placówki, które obsługiwały klientów stacjonarnie, nie mogły kontynuować usług, żeby nie narażać zdrowia klientów – mówiła. – Nie wiemy, kiedy obecna sytuacja się zmieni, dlatego przygotowaliśmy rozwiązanie, które usprawni pracę urzędników, mających do obsłużenia dużą liczbę osób w ciągu dnia” – wskazała.

Rozwiązanie, kierowane obecnie m.in. do urzędów samorządowych, powstało na bazie na-

rzędzia do e-wizyt przygotowanego i wprowadzonego w sektorze zdrowia. „E-Consultant to po prostu wirtualne biuro obsługi klienta, które pozwala interesantowi zarezerwować e-wizytę w dogodnym terminie i wybrać jej zakres tematyczny” – wyjaśniła Justyna Izdebska.

Jak zaznaczyła, to narzędzie pozwala na efektywne wykorzystywanie czasu pracy urzędników, ale też klientów. „Wprowadzenie takich e-wizyt pomaga dużo sprawniej obsłu-

żyć dużo większą liczbę osób zainteresowanych. Nie musimy zakładać dodatkowych minut na czekanie w kolejce czy pokonanie drogi do okienka” – uzasadniała.

Magdalena Oczkiewicz, dyrektor konsultingu w firmie Comarch Healthcare S.A. podkreślała z kolei, że narzędzie z powodzeniem zostało już wdrożone w 43 oddziałach Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. „Dzięki wdrożeniu e-wizyt w ZUS placówki te mają możliwość oferowania zdalnych konsultacji, bez konieczności pojawiania się klienta przy okienku. Od października do końca stycznia ZUS przeprowadził ponad 20 tys. takich e-konsultacji – wyliczała Magdalena Oczkiewicz. – To pokazuje

duże zainteresowanie tego typu usługami i świadczy o tym, że społeczeństwo, również starsi ludzie, są na nie gotowi” – oceniła.

Zwróciła też uwagę, że sytuacja epidemiczna pewnie wkrótce się zmieni, ale zostaną z nami przyzwyczajenia, dlatego – jej zdaniem – warto myśleć o wdrożeniu narzędzi ułatwiających zdalny, wygodny kontakt. Podczas cyklu rozmów zastanawialiśmy się też, jak dobrze pracować na odległość.

„Jest wiele badań potwierdzających to, że praca zdalna może być bardziej efektywna, co jest związane z większym dobrostanem pracowników. Natomiast jedno zastrzeżenie, które się pojawia w większości tych badań to to, że pracownik musi

wiedzieć, jak pracować zdalnie” – przekonywała Agnieszka Ładka-Barańska, psycholog organizacji i pracy.

Jak mówiła, kluczem do sukcesu jest jednak postawa menadżera. Szefowie, którzy nie ufają swoim pracownikom, wzbudzają w nich poczucie lęku. „A z wielu badań psychologicznych wiemy, że odczuwany lęk wpływa negatywnie na efektywność” – wskazała.

Źródło informacji: Serwis Samorządowy PAP

Redaktor

Więcej na:

www.liderzyinnowacyjnosci.com

***

Synergia daje lepsze efekty

Połączenie sił Polskiego Stowarzyszenia Magazynowania Energii i Krajowej Izby Klastrów Energii pozwoli na synergię – technologii, doświadczeń i wiedzy eksperckiej, które dadzą realne korzyści dla wszystkich aktywnych podmiotów w sektorze. Działania te przypieczętowało podpisanie listu intencyjnego między partnerami.

Transformacja polskiej gospodarki w kierunku niski i zero emisyjności, troska o lepsze warunki do rozwoju dla przedsiębiorstw z branży energetycznej, monitorowanie barier rozwoju branży, czy poprawa efektywności ener-

tycznej w skali lokalnej i ogólnokrajowej, to tylko niektóre z punktów stycznych w działaniach strategicznych PSME i KIKE – zapewnili Barbara Adamska, prezes zarządu Polskiego Stowarzyszenia Magazynowania Energii i Albert Gryszczuk, prezes zarządu Krajowej Izby Klastrów Energii.

Powtarzam przy różnych okazjach, że konieczne są zmiany legislacyjne i pozalegislacyjne, które pozwolą na rozwój magazynów energii we wszystkich segmentach rynku: od domowych akumulatorów, poprzez magazyny na poziomie niskich i średnich napięć (blisko instalacji wytwórczych), aż po

magazyny wielkoskalowe – podkreśla Barbara Adamska, prezes Polskiego Stowarzyszenia Magazynowania Energii.

Istotnym rozwiązaniem jest także wdrożenie takich regulacji, które zwiększą możliwości komercyjnego świadczenia usług magazynowania energii elektrycznej, jako źródła elastyczności systemu energetycznego. – Połączenie kompetencji ekspertów PSME i KIKE pozwoli wdrażać nasze idee na szerszą skalę – dodaje prezes Adamska. – Cieszy nas, że będziemy mogli uczestniczyć w realizacjach, które mają miejsce w klastrach, bo to obszary, które już dziś stanowią o przyszłości polskiej energetyki.

PSME może wnieść do nich wiedzę na temat kryteriów doboru magazynów, czy strategii ich użytkowania. Magazyny spełniają funkcje niezbędne do budowy lokalnych obszarów bilansowania, bez nich klastry energii nie mają szans w pełni rozwinąć swojego potencjału.

Najbliższe lata zapowiadają się jako czas bardzo intensywnego rozwoju klastrów energii. Zgodnie z zapowiedziami Mini-

sterstwa Klimatu i Środowiska, o sile polskiej energetyki rozproszonej będzie stanowić 300 obszarów autonomicznych energetycznie, które powstaną na wzór pilotażowego Klastra Zgorzeleckiego. Aktualnie, w Zgorzelcu zainstalowanych jest już ponad 70 MW z OZE, a zaplanowano co najmniej 500. Aby w pełni zastąpić energetykę konwencjonalną, opartą na węglu, odnawialne źródła energii muszą być

uzupełniane magazynami. Współpraca między KIKE i PSME to naturalna odpowiedź na potrzeby rynku – podsumował Albert Gryszczuk, prezes zarządu Krajowej Izby Klastrow Energii.

Redaktor

Więcej na:

www.liderzyinnowacyjnosci.com

HUMOR

Młoda nauczycielka poszła przeprowadzić pierwszą lekcję z języka polskiego w szkole podstawowej. Na wizytację pierwszej lekcji poszedł dyrektor szkoły i

usiadł w ostatniej ławce za Jasiem.

Nauczycielka napisała na tablicy: Ala ma kota. Odwróciła się i zapytała: Kto przeczyta, co napisałam?

Pierwszy zgłosił się Jasiu i powiedział: Ale ładna pupa.

Nauczycielka speszona odpo-

wiedziała: Nieprawda. Jasiu, bo dostaniesz dwójkę. Ty jeszcze czytać nie umiesz?

Zdenerwowany Jasiu siadając odwrócił się i powiedział: A TY jak nie wiesz, to nie podpowiadaj.

***

Zarządzanie ogrodami działkowymi w czasie pandemii

Pandemia koronawirusa nie ustępuje. Codzienne komunikaty rządowe informują o liczbie zakażonych wirusem i niestety także o kolejnych zgonach. Trwająca już rok pandemia wywołała daleko idące skutki zdrowotne, gospodarcze i społeczne w Polsce i na świecie. Ogrodnictwo działkowe dobrze przysłużyło się społeczeństwu gwarantując ludziom korzystającym z działek możliwość pobytu i odpoczynku na działkach oraz realizację swoich planów i pasji ogrodniczych.

Wszystko to jednak mogło odbywać się przy zachowaniu obostrzeń sanitarnych, w tym zwłaszcza przestrzegania obowiązku ograniczania bezpośrednich kontaktów i limitu osób mogących spotykać się w pomieszczeniach. Przestrzeganie tych zasad przez działkowców było i nadal jest koniecznością, by zapewnić ochronę zdrowia i życia ludzi, w większości z grupy senioralnej, a więc z grupy szczególnie wysokiego ryzyka ciężkim przebiegiem zakażenia. Nadzieją są rozpoczęte szczepienia, ale ich efektów należy oczekiwać dopiero po okresie, gdy ich liczba spowoduje uzyskanie odporności zbiorowej.

Obowiązujące ograniczenia kontaktów międzyludzkich wywołały szereg problemów związanych z zarządzaniem ogrodami. Zarządy rodzinnych ogrodów działkowych oraz organy zarządzające jednostki terenowej, w większości liczące więcej niż 5 osób, napotkały trudności by efektywnie prowadzić swoją statutową działalność polegającą na odbywaniu systematycznych posiedzeń na których podejmowane są decyzje dotyczące bieżącej działalności ogrodu. Nie można zapraszać na posiedzenia działkowców, nie można nadal organizować zebrań, spotkań i szkoleń, które były prowadzone, gdy nie było pandemii.

Zarządy ROD, a zwłaszcza zarządy okręgowe, radziły sobie wprowadzając ostre reżimy sanitarne podczas spotkań, wprowadzając możliwość odbywania swoich posiedzeń w trybie zdalnym lub hybrydowym z wykorzystaniem dostępnych komunikatorów społecznych. Udało się w ten sposób w miarę sprawnie zarządzać ogrodami w 2020r.

Dr inż. Zdzisław Śliwa

Ukończył Wydział Chemii i Fizyki Technicznej w Wojskowej Akademii Technicznej w Warszawie uzyskując tytuł mgr inż. chemika.

Przez ponad 30 lat był wykładowcą, a po obronie pracy doktorskiej adiunktem, następnie szefem Wydziału Naukowo-Badawczego i dyrektorem Instytutu Nauk Podstawowych w poznańskiej uczelni wojskowej.

Obecnie prowadzi wykłady w Wyższej Szkole Logistyki i w Uniwersytecie Ekonomicznym w Poznaniu.

Jego pasją stały się ogrody działkowe, gdzie przez 27 lat kierował Rodzinnym Ogrodem Działkowym im. 2 Armii WP w Poznaniu, który dwukrotnie został laureatem ogólnopolskiego konkursu „Rodzinny Ogród Działkowy Roku”.

Głównym problemem minionego i obecnego roku w systemie zarządzania ogrodami były trudności z odbyciem walnych zebrań działkowców, które pełnią funkcje najwyższego organu Związku w ROD i które są upoważnione do podejmowania najważniejszych decyzji i planów dotyczących funkcjonowania ogrodu. Krajowa Rada PZD w 2020r. podjęła szereg decyzji, by ułatwić ogrodowcom funkcjonowanie w czasie pandemii.

Ustalono między innymi, że ogrody w 2020r. nie musiały zwoływać walnych zebrań, jeżeli stan finansów ogrodu gwarantował jego funkcjonowanie przy wpływach z opłat ogrodowych na poziomie uchwalonym przez walne zebrania w 2019r. Ogro-

dy, które zdecydowały się nie odbywać w 2020r. walnych zebrań nie mogły podwyższać opłat ogrodowych za wyjątkiem wzrostu opłat za media, co wynikało z kosztów ich dostawy. Nie mogły też pobierać nowych opłat na prowadzenie inwestycji, co z kolei ograniczyło ich prowadzenie do takich przypadków, w których ogród z wcześniej zgromadzonych środków mógł wykonać zadanie. Takie rozwiązanie nie było wystarczające dla części ogrodów, które chciały prowadzić nowe zadania inwestycyjne i pozyskały na ten cel środki zewnętrzne z dotacji gminnych i Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego, gdzie wymagane było posiadanie wkładu własnego.

Od 2009 r. pełni funkcję prezesa Okręgowego Zarządu PZD w Poznaniu, a w 2015r. i ponownie w 2019r. Zjazd Delegatów Polskiego Związku Działkowców powierzył mu funkcję wiceprezesa PZD w Warszawie.

(dop.red.)

go. Z tego też powodu część ogrodów w okresie letnim zwołała i przeprowadziło walne zebrania działkowców, najczęściej na terenie otwartym, gdzie można było zachować bezpieczny

Wspomnienie lata na działce.
Fot. Red.

dystans między uczestnikami.

Brak walnych zebrań w 2021r. dla zarządzania ogrodami niezbędnego do utrzymania ich w dobrej kondycji wydaje się rozwiązaniem nie do przyjęcia. Rosnące koszty funkcjonowania ogrodów zmuszać będą do odbycia zebrań i podjęcia uchwał należących do wyłącznej kompetencji tego organu.

Dzisiaj trudno przewidzieć, jak będzie wyglądać sytuacja epidemiczna latem, ale można przypuszczać, że warunki pogodowe a także efekty prowadzonych szczepień umożliwią zwołanie zebrań działkowców.

Kierując się powyższą przesłanką Krajowa Rada PZD upoważniła okręgowe zarządy do przesunięcia terminu zakończenia zebrań do 31 sierpnia br., z możliwością dalszego przedłużenia terminu. Taką decyzję podjął Okręgowy Zarząd w Poznaniu i pozostałe okręgowe zarządy z terenu Wielkopolski. Tradycją lat minionych było, że walne zebrań odbywały się już w marcu. W tym roku musi być inaczej. Musimy poczekać na poprawę pogody, złuzowanie

obostrzeń i efekty szczepień.

Krajowy Zarząd opracował już wytyczne dla zarządów ROD do przeprowadzenia walnych zebrań i to w dwóch wariantach: dla ogrodów które nie odbyły walnych zebrań w 2020r. i dla ogrodów w których zebrań miały miejsce. W najbliższym czasie wytyczne i druki zaproszeń docierać będą do ogrodu i okręgów. Odbędą się też zdalne narady aktywu Związku przygotowujące do przeprowadzenia tej ważnej i odpowiedzialnej akcji.

Czekające nas walne zebrań będą podejmować decyzje służące dalszemu rozwojowi ogrodów działkowych. Zaplanowane zostaną nowe inwestycje ogrodowe, przy wsparciu z dotacji zewnętrznych, co ograniczy wydatki działkowców. Do działkowców wielkopolskich płyną dobre informacje od Urzędu Marszałkowskiego, który podobnie jak w 2020r. zamierza wesprzeć inwestycje ogrodowe kwotą 2 mln zł. Także miasta i gminy, pomimo trudnego dla nich czasu i koniecznych ograniczeń nie zaprzestają udzielać

wsparcia dla ogrodów położonych na ich terenie.

Taka polityka samorządów jest efektem doceniania roli ogrodnictwa działkowego i świadomości, że spełniają one bardzo ważną funkcję społeczną. Społeczność działkowa wdzięczna za to wsparcie musi jednak pamiętać, że otrzymane dotacje pochodzą z podatków obywateli i rodzi to obowiązek dzielenia się posiadaniem dobrem, jakim są ogrody z lokalną społecznością. Dbajmy więc o nasze ogrody, chrońmy środowisko, przestrzegajmy obowiązującego prawa, otwierajmy się na potrzeby mieszkańców, udzielajmy wsparcia organizacjom społecznym, zapraszamy do ogrodów chcących z nich korzystać. Oczywiście te działania na dzisiaj muszą być prowadzone ze szczególną ostrożnością, ale już wkrótce, gdy znikną pandemiczne ograniczenia, będą możliwe w szerszym zakresie.

dr Zdzisław Śliwa
prezes PZD
Okręgu w Poznaniu

Ciąg dalszy ze s.1

Diament AQUABELLIS

Z Witoldem Goszczyńskim prezesem zarządu AQUABELLIS Sp. z o.o. z Rogoźna woj. wielkopolskie (Polska) o jej sukcesie rozmawia dr Ryszard Milewski

Słyszałem, że spółka pod pana prezesurą znalazła się wśród laureatów prestiżowego grona Diamentów czasopisma Forbes. Czy dobrze słyszałem?

Tak. Dobrze pan doktor słyszał.

Czy możemy na ten temat

porozmawiać?

Proszę bardzo.

Od kiedy pan rozpoczął pracę jako prezes zarządu spółki?

Od sierpnia 2016 roku.

A czy może pan prezes uchylić rąbka tajemnicy, jak to się stało, że w tak krótkim czasie osiągnął pan tak znakomity wynik?

Zanim podejmie się decyzję o kierowaniu przedsiębiorstwem należy przeanalizować wiele spraw aby stworzyć wizję jego funkcjonowania. Zawsze trzeba

pamiętać o celach, które powinny być realizowane. Nie można zakładać, że zostaną one w pełni osiągnięte. Inaczej to wygląda może w spółkach celowych, ale Aquabellis nie jest taką.

Krótko mówiąc przedsiębiorstwo musi cały czas się rozwijać w skomplikowanych warunkach gospodarczych. Zasadniczym kluczem pozwalającym dojść do dobrego wyniku jest właściwa współpraca, oparta na zrozumieniu z właścicielem Spółki, w naszym przypadku jest to Gmina Rogoźno, re-

prezentowana w Walnym Zgromadzeniu Wspólników przez pana Burmistrza Romana Szuberskiego. Nie jest to odkrywcze co teraz powiem, ale aby firma funkcjonowała na zadawalającym poziomie musi zatrudniać ludzi którzy są zaangażowani w swoją pracę i cały czas podnoszą swoje kwalifikacje. Doprowadzenie do uporządkowania wielu istotnych spraw, na przykład własnościowych, organizacyjnych oraz uzyskanie stabilnej sytuacji finansowej przekłada się na lepszą ocenę przedsiębiorstwa przez banki i instytucje finansowe, a to umożliwia korzystanie z dostępnych środków zewnętrznych stanowiących pomoc przy realizacji inwestycji. Dla branży wodociągowo-kanalizacyjnej ma to ogromne znaczenie.

A w jaki sposób, przy wykorzystaniu jakich metod,

przeprowadzana była ocena w rankingu przedsiębiorstw?

Ranking przedsiębiorstw został opracowany na podstawie szwajcarskiej metody wyceny firmy. Wśród kluczowych kryteriów znalazły się m.in. wyniki finansowe za lata 2015 – 2019, wartość majątku, historia płatnicza, wiarygodność płatnicza czy brak negatywnych zdarzeń prawnych.

Na liście firm najszybciej zwiększającej swoją wartość, z przychodem ze sprzedaży od 5 do 50 mln zł w ostatnim roku obrachunkowym, „AQUABELLIS” Sp. z o.o. zajęła 4 miejsce w Województwie Wielkopolskim, a na liście ogólnopolskiej 57 miejsce.

Miesięcznik Forbes opracował zestawienie najdynamiczniej rozwijających się firm w Polsce w trzech kategoriach, według przychodów ze sprzeda-

ży w ostatnim roku obrachunkowym:

- 1/. Małe z przychodem ze sprzedaży od 5 do 50 mln zł.
- 2/. Średnie z przychodem ze sprzedaży 50 – 250 mln zł.
- 3/. Duże z przychodem ze sprzedaży ponad 250 mln zł.

W porozumieniu z redakcją „Forbesa” Bisnode Polska zebrał dane firm, które złożyły w terminie raporty do KRS za okres 2019 -2015. Na tej podstawie powstała tegoroczna lista blisko 15 tysięcy przedsiębiorstw, którym Bisnode Polska przyznała pozytywny rating wiarygodności i ryzyka współpracy, które jednocześnie mają wysoką płynność bieżącą i nie zalegają z płatnościami. Na liście znalazły się przedsiębiorstwa z 15% i większym rocznym wzrostem ich wartości.

Czołówka listy firm z Województwa Wielkopolskiego z przychodami w ostatnim roku obrachunkowym od 5 do 50 mln zł

Miejsce na liście regionalnej	Miejsce na liście ogólnopolskiej	Firma	Siedziba	Branża/Sektor	Sprzedaż 2019 (mln zł)	Zysk netto 2019 (mln zł)	Średnia ważona wzrostu (proc.)
1	4	ZAKŁAD IMPREGNACJI DREWNA IMPREGNA SP. Z O.O.	Margonin	Różnorodne usługi dla ludności	23,33	5,13	304,35
2	20	CONVERTING COMPANY SP. Z O.O.	Kiekrz	Wyroby z tworzyw sztucznych	5,86	0,15	208,65
3	55	CORFUS SP. Z O.O.	Swarzędz	Przedsiębiorstwa budowlane	21,51	3,02	158,01
4	57	AQUABELLIS SP. Z O.O.	Rogoźno	Oczyszczanie ścieków	7,39	0,27	156,92
5	89	MMH ECO PAL SP. J.	Mokronosy	Wyroby tartaczne	12,42	2,16	131,37
6	100	CENTURIA SP. Z O.O.	Poznań	Administratorzy systemów komputerowych	7,25	0,49	123,86
7	101	PROBIKO AQUA SP. Z O.O.	Kostrzyn	Hurtownie pozostałych maszyn	17,96	2,47	122,37
8	107	ICS INDUSTRIAL COMBUSTION SYSTEMS SA	Poznań	Usługi inżynierskie	15,83	0,93	119,67
9	116	ANTMICRO SP. Z O.O.	Poznań	IT	14,18	3,8	116,73
10	140	HMT SP. Z O.O.	Szczodrzejewo	Wyroby tartaczne	5,94	0,57	108,49

Źródło: FORBES, luty 2021

Diamenty FORBES.

Co chciałby pan prezes powiedzieć, o co nie zapytałem?

Poznając ogłoszoną w lutym wydaniu miesięcznika Forbes listę laureatów obejmującą kilkanaście tysięcy firm z Polski, zwraca uwagę ogromna

różnorodność i skala prowadzonych działalności przez te przedsiębiorstwa. Uświadamia to nam, jak złożona jest cała gospodarka i jak skomplikowane są zachodzące w niej procesy. Myślę, że warto o tym pamiętać.

Gratuluje, i życzę dalszych sukcesów.

Dziękuję za rozmowę:

R.M.

Ekstrakty roślinne skuteczne w walce z wirusami

Mogą chronić także przed koronawirusem. W walce z patogenami, które dostają się do błony śluzowej nosa, pomocne mogą być też naturalne substancje przeciwwirusowe. Badania na zlecenie jednej z firm farmaceutycznych, prowadzone w węgierskim Complex Medical Centre Déli Klinika w Budapeszcie pod kierownictwem wirusologa i mikrobiologa klinicznego dr. Istvána Jankovicsa wykazały, że w walce z wirusami skuteczne mogą być ekstrakty czystka kretańskiego, szalwii lekarskiej i jeżówki purpurowej, popularnie znanej jako echinacea.

Znane są badania wskazujące na bezpośrednie działanie wyciągów czystka kretańskiego

i jeżówki purpurowej m.in. na wirusy grypy i głośnie ostatnimi czasy koronawirusy – twierdzi lek. med. Robert Książkowski (n.z), doradca żywieniowy specjalizujący się w fitoterapii. – W przypadku czystka kretańskiego badania potwierdziły, że zawiera on całą gamę substancji, które doskonale wspierają leczenie infekcji wirusowych.

Czystek kreteński zawiera wysokie stężenia polifenoli, które mają m.in. działanie przeciwwirusowe i antyoksydacyjne. Roślina wykazuje też działanie przeciwinfekcyjne dzięki aktywnym biologicznie związkom, w tym m.in. terpenom, diterpenom, a także flawonoidom, taninom i saponinom.

Badania nad czystkiem odbywały się w różnych krajach i rejonach, gdzie jego stosowanie jest dobrze ugruntowane w medycynie tradycyjnej, czyli np. w Grecji, Turcji, Hiszpanii i Portugalii, a także krajach, w których znajdują się naturalne rezerwuary koronawirusów, czyli m.in. w Arabii Saudyjskiej, gdzie w 2012 roku wybuchła epidemia MERS – wskazuje Robert Książkowski. – Inne substancje aktywne zawarte w jeżówce purpurowej czy szaławii lekarskiej również mają udowodnioną skuteczność i właściwości przeciwwirusowe, przeciwzapalne, od-

każające oraz zmniejszające przepuszczalność naczyń włosowatych i łagodzące obrzęki błony śluzowej.

Zespół naukowców z Budapesztu wziął pod lupę oparte na naturalnych ekstraktach spraye do nosa i gardła marki ViroStop, należącej do szwajcarskiego koncernu farmaceutycznego Herb-Pharma. Badania wykazały, że zawarte w nich ekstrakty czystka kreteńskiego, echinacei i szaławii hamują namnażanie komórek wirusowych w warunkach in vitro. Ponadto po ich aplikacji w górnych drogach oddechowych powstaje aktywna warstwa ochronna, która wspiera i regeneruje błonę śluzową nosa, tym samym ograniczając możliwość jej penetracji przez wirusy i chorobotwórcze drobnoustroje.

Dr Agnieszka Dmowska-Koroblewska radzi, by na takie dodatkowe wsparcie odporności uwagę zwróciły przede wszystkim osoby najbardziej zagrożo-

ne zakażeniem, a więc np. osoby starsze, chorzy, których odporność jest zmniejszona, a także osoby, które mają przewlekły problem z zatokami, stanami zapalnymi w obrębie gardła czy krtani. Dodatkowa bariera ochronna dla górnych dróg oddechowych powoduje, że infekcje nie schodzą na dolne drogi oddechowe. Z naturalnego wsparcia mogą też korzystać dzieci od trzeciego roku życia, które są narażone na różnego rodzaju choroby w żłobkach, przedszkolach czy szkołach. Również osoby, które już przeszły COVID-19, mogą sięgać po naturalne preparaty wzmacniające, które pomogą przy odbudowie nabłonka węchowego.

Więcej na newseria.pl

Redaktor

Więcej na:

www.liderzyinnowacyjnosci.com

Dzięki fotowoltaice Polacy odliczą około miliarda złotych w PIT

W ubiegłym roku przybyło 300 tys. prosumentów, którzy zainwestowali w fotowoltaikę. Na inwestycje wydali około 9 mld zł. Koszty inwestycji w fotowoltaikę osoby fizyczne mogą odliczyć w podatku dochodowym w ramach ulgi termomodernizacyjnej. To mocno pomniejszy przychody fiskusa.

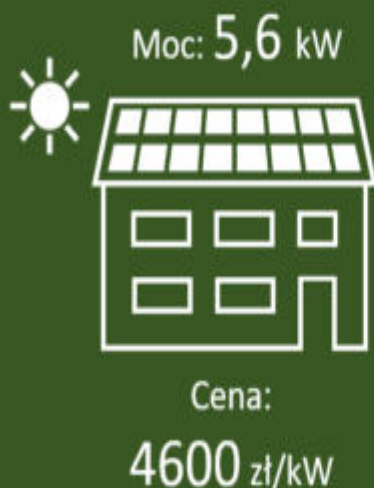
Polacy, którzy zainwestowali w ubiegłym roku w panele fotowoltaiczne, mogą teraz odliczyć ich koszty od podstawy swojego podatku dochodowego. Będzie to prawdopodobnie bardzo liczne grono podatników, ponieważ w ubiegłym roku fotowoltaika biła rekordy popularności. Do sieci przyłączono 300 tys. nowych mikroinstalacji – wynika z danych przekazanych przez cztery główne spółki ener-

getyczne. To trzy razy więcej niż rok wcześniej.

Z kolei Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej przyjął w ubiegłym roku 228 tys. wniosków o dotację z programu Mój Prąd. Te osoby mogą też koszty inwestycji, po odjęciu dotacji 5 tys. zł, odliczyć w zeznaniu podatkowym.

Średnia moc i cena instalacji fotowoltaicznej montowanej z dotacją z programu „Mój prąd”

Średnia moc i cena instalacji

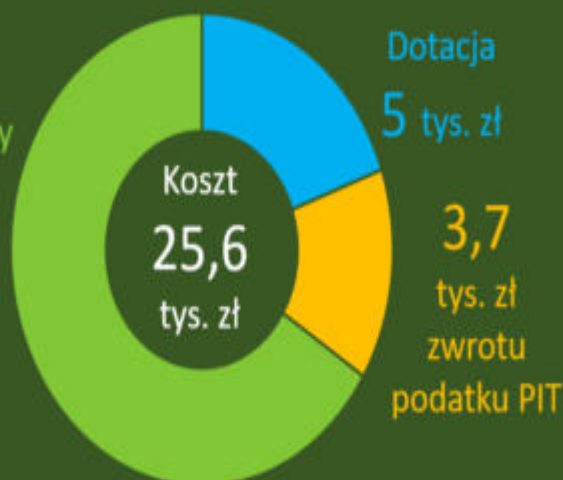

Rzeczywisty wydatek 16,9 tys. zł

Prosty okres zwrotu:

7 lat

Średni koszt i źródła wsparcia

wysokieNapiecie.pl

Dane: NFOŚiGW, obliczenia WysokieNapiecie.pl | Grudzień 2019

Ile wynosi ulga termomodernizacyjna?

Ulga termomodernizacyjna po raz pierwszy pojawiła się w ubiegłorocznych zeznaniach podatkowych. Skorzystać z niej mogą osoby fizyczne opłacające podatek dochodowy według skali podatkowej (17 proc., 32 proc.), 19 proc. podatek liniowy oraz opłacający ryczałt od przychodów ewidencjonowanych. Muszą być właścicielami lub współwłaścicielami jednorodzinnych domów i ponieść wydatki na przedsięwzięcia termomodernizacyjne. Katalog przedsięwzięć termomodernizacyjnych określa rozporządzeniu Ministra Inwestycji i Rozwoju. Lista jest długa, obejmuje też

ogniwa fotowoltaiczne wraz z osprzętem oraz usługę montażu instalacji fotowoltaicznej. Na te wydatki trzeba mieć fakturę z datą z ubiegłego roku.

Polega na tym, że od podstawy obliczenia podatku – dochodu lub przychodu w przypadku ryczałtowców – odlicza się poniesione wydatki. Kwota odliczenia nie może przekroczyć 53 tys. zł. Nie dotyczy to jednego przedsięwzięcia, ale wszystkich realizowanych w poszczególnych budynkach, których podatnik jest właścicielem lub współwłaścicielem. W przypadku małżonków, limit 53 tys. zł dotyczy każdego z nich oddzielnie.

Polacy wydali miliardy złotych na fotowoltaikę

Dane przekazane przez spół-

ki energetyczne pokazują, że prosumenci zainstalowali niepełna 2 GW w fotowoltaice tylko w 2020 r.

Jak odpisać fotowoltaikę od podatku?

O tym w dalszej części artykułu na portalu WysokieNapiecie.pl

LINK: <https://wysokienapiecie.pl/35802-dzieki-fotowoltaice-polacy-odlicza-ok-miliard-zl-w-pit/#dalej>

Redaktor

Więcej na: www.liderzyinnowacyjnosci.com

***

Autobusy gazowe złoty środek na drodze między ekologią a ekonomią

Miejski transport publiczny z niskoemisyjnym napędem gazowym może stanowić dobre i tanie rozwiązanie przejściowe w dążeniu do zeroemisyjności – uznali uczestnicy poniedziałkowej debaty „Autobusy gazowe, czyli ekologiczne i tanie rozwiązanie dla transportu miejskiego w Polsce”. Debatę zorganizowała Izba Gospodarcza Komunikacji Miejskiej (IGKM).

„Branża komunikacji miejskiej jest na pierwszej linii frontu, jeśli chodzi o transformację transportu. Wyrazem tego jest przede wszystkim wdrażanie nowoczesnych technologii. Od niedawna są to autobusy elektryczne, a wcześniej autobusy

gazowe” – powiedział rozpoczynający debatę Marcin Żabicki, dyrektor ds. rozwoju IGKM.

Przypomniał, że trwają obecnie prace legislacyjne nad nowelizacją ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych. Zmiana przepisów podyktowana jest koniecznością wprowadzenia do polskiego prawa zapisów dyrektywy Unii Europejskiej z 2019 r. o promowaniu pojazdów czystych ekologicznie, w tym również autobusów. Polska ma czas na implementację przepisów dyrektywy do 2 sierpnia br.

„Te zmiany na nowo zdefiniują rynek autobusów, szczególnie miejskich i dlatego bardzo ważne jest dla nas profesjonalne podejście do tematu. Z

jednej strony mamy autobusy elektryczne, które coraz śmielej wchodzą do naszych miast, ale z drugiej musimy zagospodarować ten potencjał, który mamy do tej pory – podkreślił Żabicki. – Nie ulega wątpliwości, że autobusy elektryczne, a w dłuższej perspektywie i wodorowe, to nasza przyszłość, ale zanim to się stanie, musimy dyskutować o polityce taborowej we flotach przewoźników w naszych miastach. Dlatego Izba Gospodarcza Komunikacji Miejskiej chciałaby profesjonalnej dyskusji na temat zalet i wad poszczególnych napędów. Bo tylko taka rzetelna wiedza da nam przesłanki do podejmowania właściwych decyzji” – uzupełnił dyrektor ds. rozwoju IGKM.

Podczas tworzenia dyrektywy unijnej długo dyskutowano o roli autobusów gazowych, ostatecznie zostały one uznane za pojazdy niskoemisyjne w przeciwieństwie do zeroemisyjnych, czyli takich o napędzie elektrycznym i wodorowym.

Zdaniem Jana Kuźmińskiego, prezesa Miejskich Zakładów Autobusowych w Warszawie koszt utrzymania floty napędzanej gazem jest porównywalny, a nawet niższy niż koszt taboru autobusowego na olej napędowy. W przeliczeniu na 800 tys. km przejechanych przez autobus całkowity koszt jego eksploatacji i serwisu wynosi: w przypadku oleju napędowego 4 mln 200 tys. zł, gazowego – 3 mln 950 tys. zł, ale już elektrycznego 5,5 mln zł, a wodorowego – 11 mln zł.

„Od 2015 roku eksploatujemy autobusy na gaz płynny LNG przywożony cysternami. Czas tankowania jest porównywalny z autobusem na olej napędowy, wynosi 4-5 minut i na jednym tankowaniu można przejechać ok. 400 km – wyjaśnia Kuźmiński. – Ostatnio podpisaliśmy kontrakt na 110 autobusów na gaz sprężony CNG. W przypadku CNG dostawcy proponują sprzedaż paliwa wraz z usługą tankowania i budową stacji” – poinformował prezes MZA w Warszawie.

„W samorządach nie ma takich pieniędzy, które by pozwoliły na szybką wymianę taboru na elektryczny, wodorowy

czy napędzany biogazem, bo ten tabor jest dwukrotnie droższy i wymaga budowy kosztownej infrastruktury. Musielibyśmy część kosztów przerzucić na pasażerów, a wtedy oni zrezygnowaliby z transportu publicznego” – mówił poseł Andrzej Grzyb z Polskiego Stronnictwa Ludowego, który był posłem-sprawozdawcą dyrektywy unijnej na forum Parlamentu Europejskiego.

Według niego właśnie paliwo gazowe, choć przejściowe, mogłoby pogodzić unijne wymogi ekologiczne z możliwościami ekonomicznymi różnych państw członkowskich, w tym Polski.

W dyrektywie unijnej są zapisane dwa pięcioletnie okresy odniesienia. Pierwszy zaczyna się 2 sierpnia 2021 r. i kończy 31 grudnia 2025 r., a drugi trwa od 1 stycznia 2026 r. do 31 grudnia 2030 r. W pierwszym okresie 32 proc. pojazdów (w skali kraju) zamawianych przez transport publiczny ma spełniać normy ekologiczne, w drugim okresie – to 46 proc. Jak zaznaczył poseł Andrzej Grzyb 50 proc. tych zamówień mogą stanowić autobusy napędzane gazem.

Z kolei mecenas Marcin Maciocha, analizujący opublikowany w listopadzie projekt nowelizacji ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych, zwrócił uwagę, że w projekcie brakuje przepisu, który zapewniłby udział pojazdów gazo-

wych we wskaźnikach zawartych w dyrektywie. „Z poziomu ekonomii i ekologii nie możemy pozwolić sobie na to, by pomijać transport i autobusy gazowe, które już funkcjonują u bardzo wielu operatorów” – zaznaczył mecenas Maciocha.

„Prawo i technika mają służyć ludziom i środowisku z uwzględnieniem kwestii zrównoważonego rozwoju. Mieszkańcy miast oczekują czystego powietrza, bezpieczeństwa, ciszy. Tylko transport publiczny jest w stanie sprostać tym wyzwaniom” – mówił dr Michał Wolański ze Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie. Ale – w jego opinii – aby tak się stało, komunikacja miejska musi kursować często. Utrudnia to niedobra sytuacja finansowa samorządów. „Musimy mieć transport dostępny cenowo dla samorządów, to jest priorytetem. Ograniczenia muszą być kompromisowe, celem jest jak największa liczba pasażerów” – podkreślił ekspert.

Transmisja online: <https://pap-mediroom.pl/biznes-i-finanse/debata-autobusy-gazowe-czyli-ekologiczne-i-tanie-rozwiazanie-dla-transportu>

Źródło informacji: PAP MediaRoom

Redaktor

Więcej na: www.liderzyinnovacyjnosci.com

Dochód z gospodarstwa rolnego obowiązujący w roku akademickim 2020/2021

Zgodnie z obwieszczeniem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z 23 września 2020 roku, **przeciętny dochód z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 hektara prze-**

liczeniowego wyniósł w 2019 roku 3 244 zł (jest to dochód roczny).

Dochód ten jest uwzględniany przy ustalaniu wysokości miesięcznego dochodu na osobę w rodzinie studenta i doktoranta ubiegającego

się o stypendium socjalne oraz kredyt studencki.

**Wielkopolski Ośrodek
Doradztwa Rolniczego
w Poznaniu**

Autorytarny model pracy Sejmu RP?

Na temat autorytarnego modelu pracy Sejmu RP, czyli braku możliwości wybrania Rzecznika Praw Obywatelskich przez Parlament Rzeczypospolitej Polskiej rozmawia inż. Cezary Sakra z bezpartyjnym czynnym biegłym sądowym i ekspertem w zakresie: polityka, public relations, dziennikarstwo śledcze, prawo prasowe, prawo autorskie, etyka, etyka dziennikarska, prawa człowieka (UE), RODO, język ciała, manipulacja informacją, reklama, prasoznawstwo, dr n. hum. Ryszardem Milewskim

Panie doktorze kiedy uległa zakończeniu kadencja obecnego Rzecznika Praw Obywatelskich (RPO)?

Według mojej pamięci kadencja obecnego Rzecznika Praw Obywatelskich (RPO) uległa zakończeniu we wrześniu 2020r.

Dlaczego nie został wybrany nowy Rzecznik Praw Obywatelskich (RPO)?

Panie redaktorze, nowy Rzecznik Praw Obywatelskich nie został wybrany z bardzo prostej przyczyny. Otóż, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej nie potrafi

Dr n. hum. Ryszard Milewski pod kierunkiem naukowym prof.zw.nauk prawnych dr hab. Bogdana Michalskiego napisał i obronił rozprawę doktorską nt: „Problematyka prawnoprasoznawcza tzw. dziennikarstwa śledczego”. **Przedstawił** uwarunkowania prawne i metodologiczne dziennikarstwa śledczego, które w konstytucyjnym pojęciu sensu stricte nie istnieje a jest kultywowane. Stopień naukowy doktora nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce – w specjalizacji dziennikarstwo śledcze otrzymał 29 września 2004r. na Wydziale Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego.

A wcześniej pod kierunkiem naukowym prof. dr hab. Haliny Satkiewicz napisał i obronił pracę magisterską przedstawiając sposoby stosowania manipulacji w przekazie wiadomości w

massmediach i otrzymał na Wydziale Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego tytuł magistra dziennikarstwa.

Ukończył też różne kursy, m.in. kurs przygotowujący do pracy w charakterze syndyka i nadzorcy sądowego. Cyklicznie uczestniczy też w szkoleniach biegłych sądowych, organizowanych przez prezesów sądów okręgowych.

Jako wykładowca akademicki wykladał przedmioty: dziennikarstwo śledcze, współpraca z mediami, prawo autorskie, prawo prasowe, public relations; jest też czynnym biegłym sądowym i wykonuje ekspertyzy dla sądów i prokuratur w całej Polsce z zakresu: dziennikarstwa śledczego, prawa prasowego, prawa autorskiego, etyki dziennikarskiej, praw człowieka (UE).

Ekspert w zakresie: polityka, public

wskazać kandydata którego mógłby zaakceptować również Senat Rzeczypospolitej Polskiej. Albowiem, wyniki pracy Sejmu RP przekonują nas o stosowaniu autorytarnego modelu w ustanawianiu prawa.

Prawo i Sprawiedliwość jako partia rządząca za wszelką cenę zamierza „obsadzić” funkcję RPO swoim człowiekiem. A jakie to może mieć skutki w życiu społeczeństwa to wyraźnie widzimy na przykładzie Trybunału Konstytucyjnego Rzeczypospolitej Polskiej, który wydał wyrok w oparciu o dogmaty religijne państwa wyznaniowego, wyrok który jest zupełnie niezgodny m.in. z art.2. Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, cyt.: „Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej.”

Proszę zwrócić uwagę, że ustawodawca w przywołanym art.2. Konstytucji RP wyraźnie zaznaczył „demokratycznym państwem.” Ustawodawca nie wpisał „wyznaniowym państwem.” A to oznacza, że podstawą wydania wyroku przez TK nie może być prawo wyznaniowe przyjęte z dogmatu religii.

Czyli mamy wyrok TK niezgodny z etyką i moralnością społeczną demokratycznego państwa, dlatego od chwili wydania wyroku przez TK (20 października 2020) w całej Polsce jest Ogólnopolski Strajk Kobiet popierany za granicą przez zwolenników demokracji.

A polski rząd zamiast uszanować prawa demokracji zapisane w Konstytucji RP, to z policji zrobił policję polityczną, która często napada na spokojnie demonstrujące kobiety i pałuje. Pomimo, że w konstytucji RP w art. 57. ustawodawca za-

relations, dziennikarstwo śledcze, prawo prasowe, prawo autorskie, etyka, etyka dziennikarska, prawa człowiek (UE), RODO, język ciała, manipulacja informacją, reklama, prasożnawstwo.

W redakcjach pracował na wszystkich etapach zawodu dziennikarskiego, był: fotoreporterem, dziennikarzem, redaktorem, kierownikiem Oddziału Wielkopolskiego w Redakcji Gromada Rolnik Polski, redaktorem naczelnym i założycielem czasopisma lokalnego w Czarnkowie – dwutygodnika „Nadnoteckie Echa”. Pracował w mediach: lokalnych, regionalnych, ogólnopolskich.

01 marca 2012 wydał pierwszy numer czasopisma: Wieści Obrzycki. W bardzo krótkim czasie czasopismo stało się bardzo poczytne. I dlatego od 01 września 2012 utworzył własne czasopismo: Wieści Szamotulskie. Czasopismo swoim zasięgiem obejmowało powiat. A od 01 lutego 2017 zmienił nazwę czasopisma na Wieści Światowe. I czasopismo dostępne jest w wersji

internetowej na całym świecie. Prowadzony przez dra Ryszarda Milewskiego (redaktora naczelnego) periodyk bardzo dobrze rozwija się i wzbudza zainteresowanie wśród nowych czytelników. Czasopismo wydawane jest przede wszystkim w wersji elektronicznej na stronie internetowej: www.wiesciswiatowe.pl

Jako dziennikarz czasopisma pt. „Forum Dziennikarzy” wydawanego przez Zarząd Główny Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich w Warszawie napisał m.in. teksty: Dziennikarstwo – służba społeczeństwu i państwu, Dziennikarstwo śledcze a prawa człowieka, Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego podsłuchuje dziennikarzy? Prawo a massmedia (w opublikowanym tekście przedstawił propozycje dokładnych zmian nowelizacyjnych, które należy wprowadzić niezwłocznie w ustawie prawo prasowe).

(dop.red.)

pisał, cyt.: „Każdemu zapewnia się wolność organizowania pokojowych zgromadzeń i uczestniczenia w nich. Ograniczenie tej wolności może określać ustawa.”

I wszystko wskazuje na to, że w taki sam sposób jak PiS wybrał przewodniczącą TK, zamierza wybrać Rzecznika Praw Obywatelskich. A na taką opcję nie wyraża zgody Senat RP (jeszcze demokratyczny), dlatego ciągle jeszcze nie ma nowego Rzecznika Praw Obywatelskich.

No właśnie, mija już pół roku i czego możemy się spodziewać?

Jeżeli Trybunał Konstytucyjny RP orzeknie, że obecny RPO sprawuje swoją funkcję niezgodnie z Konstytucją RP, to PiS może powołać kuratora, bo jeszcze ma większość w Sejmie RP. No, jak można się domy-

ślać, kuratora z PiS.

Wszystko wskazuje na to, że obecny skład Sejmu RP nie potrafi już zrobić nic dobrego dla społeczeństwa, dlatego na zasadzie art.98 Konstytucji RP powinien się rozwiązać.

Panie doktorze powiedział pan, że Ogólnopolski Strajk Kobiet popierany za granicą przez zwolenników demokracji...

Tak. Taka jest prawda.

W jaki sposób jest popierany?

Pominę już fakt, że w niektórych państwach były organizowane protesty przed polskimi ambasadami.

Ale w tym miejscu chciałbym zaznaczyć, że przykładowo na stronie internetowej: <https://natemat.pl/339763,darmowa-aborcja-za-granica-dla-polek-oferuje-belgia-i-kraje-skandynawskie?PA=> można

przeczytać wypowiedź dziennikarza pt.: „Darmowa aborcja dla Polek za granicą. Pomoc oferuje Belgia i kraje skandynawskie”

A w tekście jest też zaznaczone, cyt.: „(...) Kobiety potrzebujące pomocy mogą zasięgnąć informacji [na stronie organizacji](#) lub pisząc bezpośrednio na prawniczka@federa.org.pl lub dzwoniąc pod numer +48 22 29 22 597 (Aborcja bez Granic). Warto wiedzieć, że pacjentki mogą ubiegać się o refundację kosztów niektórych zabiegów.”

Warto jeszcze zwrócić uwagę, że w przywołanym tekście dziennikarz zaznaczył, cyt.: „(...) Szwedki zadeklarowały, że chcą pomóc Polkom będącym w potrzebie w ramach podziękowania. W latach 60. to Szwedki przyjeżdżały na zabieg przerywania niechcianej ciąży do Polski. (...)”

W latach 60. w Polsce był socjalizm, więc teraz proszę sobie odpowiedzieć na pytanie: Który system był bardziej demokratyczny, bardziej ludzki dla społeczeństwa w szerokim rozumieniu, socjalistyczny pod przewodnictwem Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej (PZPR) czy obecny kapitalistyczny pod przewodnictwem Prawa i Sprawiedliwości (PiS)?

To dlaczego kościół mówi, że aborcja jest morderstwem?

Panie redaktorze, bo kościół tak sobie przyjął powołując się na Boga i na zasadzie dogmatu nakazuje wierzyć w to co przyjął jako prawdę.

A gdzie można znaleźć dowody, że kościół jest w błędzie?

Na przykład ludzie którzy mają dar porozumiewania się z Ludźmi w Duchu (tak to się mówi) przekazują przekazy z których wynika jednoznacznie, że kościół jest w błędzie. Przykładowo, na stronie internetowej: https://www.youtube.com/watch?v=SEJ_Uko-6ig można posłuchać wypowiedzi Roberta Alexandra Gajdzińskiego, który wyjaśnia, że we wczesnych wiekach i też na początku chrześcijaństwa aborcja była powszechna również wśród chrześcijan. Dopiero później kościół przyjął, że wszystko co się dzieje, to dzieje się z woli Boga i również zapłodnienie, dlatego w momencie połączenia się plemnika z jajeczkiem wciela się w ten zarodek automatycznie duch. Tymczasem, to jest nieprawda.

Albowiem, nigdy kobieta nie ma w sobie dwóch duchów, zawsze ma tylko jeden – swój. Duch wciela się w ciało dziecka w momencie urodzenia wraz z pierwszym oddechem. Tak samo jak uchodzi z ciała w momencie śmierci wraz z ostatnim oddechem.

Co chciałby pan doktor dodać, o co nie zapytałem?

Panie redaktorze, państwo jest organizacją polityczną - wytworzoną przez społeczeństwo i jest wyposażone przez to społeczeństwo w suwerenną władzę, istnieje na określonym terytorium, składa się z: społeczeństwa, terytorium, władzy. Suwe-

renność oznacza niezależność w sprawach zewnętrznych i wewnętrznych państwa; zewnętrzna dotyczy niezależności od innych państw, a wewnętrzna sprawowania władzy ustawodawczej i wykonawczej oraz sędziowskiej na terytorium państwa, czyli władzy nad społeczeństwem pełnionej przy pomocy aparatu przymusu i represji.

Mówiąc inaczej, państwo jest efektem umowy społecznej na zasadzie której państwo ma służyć społeczeństwu. A nie władzy.

A z działań aparatu obecnej władzy widać jednoznacznie, że państwo polskie służy władzy a nie społeczeństwu, bo społeczeństwu odbierane są podstawowe konstytucyjne prawa i wolności. Gdyby państwo służyło społeczeństwu to m.in. Trybunał Konstytucyjny RP nie wydałby wyroku na podstawie dogmatu religii i w Polsce nie musiałyby strajkować kobiety.

A policja wypełniałaby ustawowe zadania, czyli służyłaby obywatelom i broniłaby obywateli, a nie broniłaby decyzji polityków pałując kobiety spokojnie demonstrujące zgodnie z konstytucyjnym prawem.

I to wszystko powinny wyjaśnić niezależne organa ścigania. Ale czy w Polsce są jeszcze organa ścigania niezależne od polityków?

**Dziękuję za rozmowę:
C.S.**

Umowa na projekt i budowę S19 Lublin - Lubartów podpisana!

Podpisaliśmy umowę na zaprojektowanie i budowę odcinka drogi ekspresowej S19 między Lublinem a Lubartowem. Inwestycję zrealizuje firma Mota-

Engil Central Europe za 835,7 mln zł.

Dotrzymujemy słowa. Wpisaaliśmy tę drogę na listę inwestycji Programu Budowy Dróg

Krajowych, przeprowadziliśmy prace przygotowawcze i przetarg na realizację. Od dzisiaj odcinek Lublin - Lubartów jest w realizacji. Via Carpatia rusza

na północ od Lublina w kierunku Białegostoku. Kolejne ważne wydarzenia przed nami. W tym roku oddamy do ruchu odcinki S19 między Lublinem a Rzeszowem - powiedział minister infrastruktury Andrzej Adamczyk.

S19 to kluczowy element międzynarodowej trasy Via Carpatia, w której realizację zaangażowało się wiele europejskich państw. Konsekwentnie dążymy do budowy nowoczesnej i bezpiecznej drogi, która dla Polski Wschodniej stanowić będzie główną oś komunikacyjną na osi północ – południe i przyczyni się do rozwoju tej części naszego kraju – powiedział wiceminister infrastruktury Rafał Weber.

Zakres kontraktu obejmuje zaprojektowanie, uzyskanie niezbędnych decyzji i budowę ok. 23-kilometrowego odcinka dwujezdniowej drogi ekspresowej od węzła Lublin Węglin do węzła Lubartów Północ, z rezerwą pod budowę trzeciego pasa. Powstaną też m.in. cztery węzły drogowe, wiadukty, drogi równoległe

do obsługi ruchu lokalnego, urządzenia ochrony środowiska oraz bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Wykonawca ma 36 miesięcy na realizację inwestycji, w tym uzyskanie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej (ZRID) oraz decyzji o pozwoleniu na użytkowanie. Do czasu robót nie wlicza się okresów zimowych od 16 grudnia do 15 marca.

Uzyskanie decyzji ZRID oraz rozpoczęcie prac budowlanych planowane jest w 2022 roku, natomiast zakończenie robót w 2024 r.

Przebieg drogi

Trasa będzie przebiegać po zachodniej stronie Lubartowa, wykorzystując korytarz obecnej jednojezdniowej obwodnicy miasta, a od wschodu ominie miejscowość Niemce.

W miejscu obecnego skrzyżowania DK19 z drogą wojewódzką nr 815 powstanie węzeł Lubartów Północ, a na przecięciu z drogą powiatową prowa-

dzącą przez Nowodwór do Kozłówki węzeł Lubartów Zachód. Na przecięciu z drogą wojewódzką nr 828 powstanie węzeł Niemce Wschód, a w okolicy obecnego skrzyżowania z drogą powiatową prowadzącą do Leonowa węzeł Niemce Południe.

Trasa połączy się z istniejącym węzłem Lublin Rudnik na obwodnicy Lublina.

S19 na Lubelszczyźnie

Droga ekspresowa S19 w województwie lubelskim będzie miała docelowo ok. 190 km długości. Kierowcy korzystają już z odcinka S19 w ramach obwodnicy Lublina. W realizacji są odcinki tej trasy od granicy województwa podkarpackiego do węzła Lublin Węglin. GDDKiA prowadzi prace przygotowawcze dla pozostałych sześciu odcinków drogi ekspresowej S19 od węzła Lubartów Północ do granicy woj. lubelskiego i mazowieckiego o łącznej długości ok. 81 km. Ogłoszenie przetargów na wyłonienie wykonawców

S19

Umowa na realizację odc. Via Carpatia Lubartów – Lublin podpisana!

W ramach inwestycji powstaną:

- 23 km dwujezdniowej drogi ekspresowej z rezerwą pod trzeci pas,
- 4 węzły drogowe: Lubartów Północ, Lubartów Zachód, Niemce Wschód, Niemce Południe.

Wartość umowy: 835,66 mln zł.

zaplanowano jeszcze w tym roku.

Współpraca z Lasami Państwowymi

Droga ekspresowa S19 przebiegać będzie częściowo przez tereny leśne, dlatego GDDKiA zawarła z Nadleśnic-

twem Lubartów porozumienie dotyczące zagospodarowania wód opadowych z pasa drogowego. Wody opadowe będą mogły być wykorzystane przez Lasy Państwowe m.in. do poprawienia wilgotności terenów leśnych, co przyczyni się do

przeciwdziałania skutkom suszy.

Szymon Huptyś
Ministerstwo Infrastruktury
Rzeczypospolitej Polskiej

100 milionów dolarów za technologię eliminowania dwutlenku węgla

Fundatorem nagrody jest Elon Musk i jego fundacja mająca na celu rozwiązywanie najważniejszych wyzwań stojących przed ludzkością. Ogłoszony dziś konkurs XPRIZE Carbon Removal z największym w historii budżetem 100 milionów dolarów, ma motywować, przyciągnąć oraz inspirować wynalzców do opracowania i zwiększenia skali rozwiązań w zakresie usuwania dwutlenku węgla, służących walce ze zmianami klimatu.

Ten czteroletni, międzynarodowy konkurs adresowany jest do pomysłodawców i zespołów z całego świata, które mają stworzyć i zademonstrować rozwiązanie umożliwiające wyciągnięcie dwutlenku węgla bezpośrednio z atmosfery lub oceanów i trwałe jego zatrzymanie w sposób przyjazny dla środowiska. Warunkiem zwycięstwa w konkursie jest przedstawienie szczegółowego, zweryfikowanego modelu swojego rozwiązania na poziomie usuwania 1 tony CO₂ dziennie, a następnie wykazanie przed zespołem sędziów zdolności swojego rozwiązania do jego ekonomicznej skalowalności do poziomu gigaton. Celem inicjatywy XPRIZE jest stymulowanie i pomoc w zwiększeniu skali efektywnych rozwiązań, które pozwolą wspólnie osiągnąć cel usuwania 10 gigaton dwutlenku węgla rocznie

do 2050 r., co pomoże w walce ze zmianami klimatu i przywróci równowagę węglową Ziemi.

„Chcemy osiągnąć naprawdę znaczący wpływ redukcji CO₂. Ujemny bilans węglowy, a nie neutralność. To nie jest tylko teoretyczny konkurs. Poszukujemy zespołów, które zbudują rzeczywiste systemy, wywierające wymierny wpływ i skalujące się do poziomu gigaton. Czas jest najważniejszy” – powiedział **Elon Musk**, założyciel i dyrektor generalny firm Tesla i SpaceX.

„Rzucamy wyzwanie inżynierom, naukowcom i przedsiębiorcom, aby skonstruowali i zademonstrowali systemy usuwania węgla, które naprawdę działają” – powiedział **Peter H. Diamandis**, założyciel i dyrektor wykonawczy XPRIZE. „Systemy, które w małej skali mogą wykazać rzeczywiste, opłacalne usuwanie węgla przy wydajności 1 tony dziennie, a następnie zaprezentować, jak można je skalować (efektywnie kosztowo) do skali gigatonowej. Głównym celem tego przedsięwzięcia jest zainspirowanie przedsiębiorców i inżynierów do tworzenia rozwiązań w zakresie usuwania dwutlenku węgla, z których znaczna część była do tej pory jedynie dyskutowana i omawiana. Pragniemy, aby zostały one skonstruowane, przetestowane i zweryfikowane. Mamy nadzieję, że to wyzwanie XPRIZE zmobilizuje

sektor publiczny i prywatny do zaangażowania się tak, jak Ansari XPRIZE o wartości 10 milionów dolarów przyczyniło się do powstania przemysłu komercyjnych lotów kosmicznych”.

Aby ludzkość mogła osiągnąć cel porozumienia paryskiego, jakim jest ograniczenie wzrostu temperatury na Ziemi do nie więcej niż 1,5°C w stosunku do poziomu sprzed epoki przemysłowej lub wręcz 2°C, konieczne są śmiałe, radykalne innowacje technologiczne i zwiększenie skali, które nie będą polegały tylko na ograniczaniu emisji CO₂, ale na rzeczywistym pochłanianiu CO₂ już znajdującego się w powietrzu i oceanach. Jeśli ludzkość będzie podążać dotychczasową drogą, wówczas do roku 2100 średnia temperatura na świecie może wzrosnąć o 6°C.

Szczegółowe informacje na temat warunków konkursu zostaną ogłoszone 22 kwietnia 2021 roku, czyli w Dzień Ziemi. Tego samego dnia rozpocznie się rejestracja uczestników. Projekt będzie trwał przez 4 lata do Dnia Ziemi w 2025 roku. Pula nagród wynosząca 100 milionów dolarów zostanie rozdzielona w następujący sposób:

Po upływie 18 miesięcy, na podstawie decyzji sędziów konkursu, 15 najlepszych wybranych zespołów otrzyma po 1 mln dolarów każdy. Nagrody za etapy kluczowe będą początkiem pozyskiwania

funduszy przez zespoły na ich budżety operacyjne w celu przeprowadzenia pełnowymiarowych demonstracji wymaganych do zdobycia nagrody.

W tym samym czasie, do rywalizujących zespołów studenckich trafi w sumie dwadzieścia pięć stypendiów studenckich o wartości 200 000 USD. Pozostałe 80 milionów dolarów zostanie rozdzielone w następujący sposób: Zwycięzca nagrody głównej (pierwsze miejsce): 50 mln USD; Zajęcie drugiego miejsca: 20 mln USD; Zajęcie trzeciego miejsca: 10 mln USD.

Zespoły mogą zgłaszać do konkursu rozwiązania naturalne, inżynieryjne i hybrydowe. Sędziowie konkursowi będą oceniać drużyny w oparciu o cztery podstawowe kryteria: 1) Sprawny prototyp systemu usuwania węgla, który można poddać rygorystycznej ocenie, zdolny do usuwania, co najmniej 1 tony dziennie. 2) Zdolność zespołu do zademonstrowania sędziom, że ich rozwiązanie może być ekonomicznie skalowalne do poziomu gigaton. 3) Podstawowym kryterium w tym konkursie jest w pełni włączony koszt tony, z uwzględnieniem

wszelkich niezbędnych czynników związanych z korzyściami dla środowiska, trwałością oraz wszelką wartością dodaną produktów; oraz 4) Ostatnim kryterium jest długość okresu, na jaki usunięty węgiel zostaje zatrzymany. Pożądany minimalny cel to 100 lat.

„Zmieniający się klimat naszej Ziemi jest podstawowym zagrożeniem dla ludzkości. Jednakże nie jest jeszcze za późno, jeśli podejmiemy działania TERAZ! Ludzka wyobraźnia i kreatywność mogą zapewnić jaśniejszą i bardziej zrównoważoną przyszłość na tej planecie, którą nazywamy domem” – powiedział Anousheh Ansari, dyrektor generalny XPRIZE. „Dzięki współpracy z Elonem i jego Fundacją, będziemy poszukiwać efektywnych kosztowo rozwiązań, które mogą być masowo stosowane w świecie rzeczywistym. Za sprawą konkursu XPRIZE Carbon Removal, zachęcamy zespoły do tworzenia historii i odgrywania roli bohaterów klimatycznych poprzez kreowanie naszej przyszłości”.

„Spodziewamy się, że do udziału w konkursie zgłosi się szereg różnorodnych zespołów z całego

świata. To, co jest najpiękniejsze w konkursie XPRIZE, to różnorodność koncepcji podejmowanych przez zespoły. Jest to doskonały sposób na usuwanie dwutlenku węgla, ponieważ istnieje tak wiele sposobów, aby wydobyć CO₂ z powietrza i oceanów. Spodziewamy się, że zobaczymy takie metody, jak bezpośrednio wychwytywanie z powietrza, mineralizacja i wzmocnione wietrzenie, naturalne rozwiązania oparte na roślinach, drzewach lub rozwiązaniach oceanicznych. Chcemy, aby już teraz przeprowadzono jak najwięcej realnych, skalowalnych demonstracji, abyśmy wszyscy mogli wesprzeć jak najszybsze wdrożenie najlepszych rozwiązań”.

Źródło: XPRIZE

Najnowsze informacje na temat organizacji konkursu i najważniejszych terminów można znaleźć na stronie [XPRIZE.org/prizes/elonmusk](https://www.xprize.org/prizes/elonmusk).

Redaktor

Więcej na:

www.liderzyinnowacyjnosci.com

Informacje różne

Nowa ustawa o hodowli zwierząt

Od 23 stycznia 2021 roku obowiązuje nowa ustawa o hodowli zwierząt, która reguluje sprawy dotyczące hodowli i rozrodu wszystkich zwierząt gospodarskich.

W nowych przepisach podano zasady obowiązujące hodowców bydła, owiec, kóz, świń, a także koni. Doprecyzowano sposób prowadzenia hodowli zwierząt futerkowych, pszczoł, drobiu, jeleniowatych, alpak i jedwabników morwowych. Uregulowano sprawy związane z hodowlą i oceną wartości użytkowej i genetycznej, prowadzeniem ksiąg hodowlanych dla świń i rejestrów dla pozostałych zwierząt. Nowa ustawa wyjaśnia również kwestie związane z ochroną zasobów genetycznych oraz kontrolą nad hodowlą i rozrodem. Ustawa przewiduje także zmiany w zakresie zatwierdzania programu hodowlanego. Zatwierdzenie lub odrzucenie będzie należało do ministra rolnictwa. Ustawa wprowadza przepisy zakładające udzielenie pomocy finansowej na prowadzenie ksiąg hodowlanych oraz ocenę wartości użytkowej lub hodowlanej.

***

Zaliczki na podatek i ubezpieczenie KRUS w roku 2021

Rozpoczął się nowy rok podatkowy. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego będzie pobierać zaliczki na podatek dochodowy i składki na ubezpieczenie zdrowotne od świadczeń emerytalno-

rentowych i rodzicielskich świadczeń uzupełniających wypłacanych w roku 2021 **tak samo jak w roku ubiegłym**. Zaliczka na podatek dochodowy i składkę na ubezpieczenie zdrowotne dotyczy wypłacanych emerytur, rent, rodzicielskich świadczeń uzupełniających i świadczeń wyrównawczych dla działaczy opozycji antykomunistycznej oraz osób represjonowanych z powodów politycznych.

Zaliczka będzie naliczała w kwocie równej 17% świadczenia uzyskanego w danym miesiącu minus 43,76 zł (miesięczna kwota zmniejszająca podatek). Składka na ubezpieczenie zdrowotne będzie wynosić 9% świadczenia, z tym że 7,75% będzie pokrywane z zaliczki na podatek dochodowy, a pozostałe 1,25% z kwoty netto świadczenia.

***

Obowiązek uprzątnięcia śniegu i lodu

Za oknem charakterystyczny widok dla obecnej pory roku. Jednak ten śnieżny krajobraz wiąże się dla właścicieli nieruchomości z obowiązkiem uprzątnięcia błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z chodników położonych wzdłuż nieruchomości, przy czym za taki chodnik uznaje się wydzieloną część drogi publicznej służącą dla ruchu pieszego, położoną bezpośrednio przy granicy nieruchomości. Właściciel nieruchomości nie jest obowiązany do uprzątnięcia chodnika, na którym jest dopuszczony

płatny postój lub parkowanie pojazdów samochodowych. Wynika to z Ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 1996 nr 132 poz. 622 z późn. zm.).

***

Termin rozpoczęcia stosowania nawozów zawierających azot w 2021 roku

Czy będzie można stosować nawozy azotowe od połowy lutego? Okazuje się, że w tym roku nie. Ze względu na przebieg zimy, zalegający śnieg i prognozy pogody, resort rolnictwa nie będzie o to zabiegał.

Z uwagi na niekorzystne warunki pogodowe, które obecnie panują, biorąc pod uwagę długoterminowe prognozy pogody, stosowanie nawozów zawierających w swoim składzie azot powinno odbywać się zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami – poinformowała Małgorzata Książyk, dyrektor Departamentu Komunikacji i Promocji w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

***

Ramowy Plan Działań dla Żywności i Rolnictwa Ekologicznego w Polsce na lata 2021-2027

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi opublikowało Ramowy Plan Działań dla Żywności i Rolnictwa Ekologicznego w Polsce na lata 2021-2027. Jednocześnie Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju

Wsi informuje, że załączony dokument będzie modyfikowany i doprecyzowywany – w szczególności względem wskaźników poszczególnych celów, w miarę postępu prac Komisji Europejskiej w zakresie nowego unijnego Planu Działań dla Rolnictwa Ekologicznego, rozmowami z Komisją Europejską o wdrażaniu Zielonego Ładu, a także prac UE nad rozporządzeniami dotyczącymi regulacji wspólnego rynku i wsparcia w nowej perspektywie finansowej oraz przygotowywanymi rozporządzeniami wykonawczymi i delegowanymi do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/848 z dnia 30 maja 2018 roku w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007. Z dokumentem można się zapoznać na stronie: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo>

***

Tańszy paszport dla bydła
Od 12 lutego bieżącego roku zmieniają się opłaty za wydanie paszportu dla bydła. Opłata za jego wydanie będzie wynosić 1 zł, gdzie wcześniej rolnik musiał zapłacić 1,33 zł, natomiast koszt jego duplikatu wzrośnie do 2 zł (wcześniej 1,33 zł). Opłata za doręczenie paszportu przez Poczta Polska wynosi 8,50 zł. Przed wydaniem paszportu dla zwierzęcia lub jego duplikatu i doręczeniem należy uiścić opłatę. Można tego dokonać w biurze powiatowym Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa lub przelewem na rachunek bankowy. Zgłoszenie bydła do rejestru może na-

stąpić w formie elektronicznej lub pisemnej.

***

Czy wiesz, co to jest agrofotowoltaika?

To wykorzystanie terenu rolniczego do produkcji rolniczej oraz produkcji energii ze Słońca. Panele fotowoltaiczne wznosi się na konstrukcjach, pod którymi możliwa jest uprawa roślin przy użyciu tradycyjnej mechanizacji. Grunt jest wykorzystywany podwójnie: raz do produkcji płodów rolnych, drugi raz do produkcji energii. Panele zapewniają zacienienie, ochronę upraw przed gradem, a nawet wiosennymi przymrozkami. Ponadto utrzymują większą wilgotność gleby. W wielu krajach taki system jest coraz bardziej popularny.

***

Zwrot podatku akcyzowego – składanie wniosków

Od 1 lutego do 1 marca 2021 roku każdy rolnik mógł ubiegać się o zwrot części kosztów poniesionych na zakup oleju napędowego zużytego do produkcji rolnej. W tym celu należało dostarczyć wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta (w zależności od położenia gruntów ornych) wypełniony wniosek wraz z załączonymi fakturami VAT (lub ich kopiami) jako dowodami zakupu z okresu od 1 sierpnia 2020 r. do 31 stycznia 2021 r. Zwrot części poniesionych kosztów zostanie wypłacony do 30 kwietnia 2021 roku przez Urząd Miasta lub Gminę w gotówce bądź przelewem na podany we wniosku rachunek bankowy.

***

Nowe inwestycje w walce z ASF

Jeszcze do 28 lutego 2021 roku można było składać do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa wnioski na inwestycje ograniczające możliwość rozszerzenia się afrykańskiego pomoru świń (ASF). Pomoc ma formę refundacji do 80% kosztów kwalifikowalnych operacji. Pomoc przyznaje się na operację o planowanej wysokości kosztów kwalifikowalnych powyżej 10 tys. zł. Maksymalna wysokość pomocy udzielonej jednemu beneficjentowi w okresie realizacji PROW 2014-2020 wynosi 100 tys. zł. Pomoc przyznaje się rolnikom prowadzącym działalność rolniczą, jeżeli stado liczy co najmniej 50 świń. Na liście kosztów kwalifikowanych po zmianie rozporządzenia znajdują się:

- 1/. Oгородzenie chlewni wraz z terenem koniecznym do realizacji obsługi świń,
- 2/. Utworzenie lub zmodernizowanie zadaszanej niecki do dezynfekcji,
- 3/. Zakup urządzeń do dezynfekcji,
- 4/. Przebudowa/remont pomieszczeń w celu utrzymywania świń w gospodarstwie rolnym w odrębnych, zamkniętych pomieszczeniach,
- 5/. Przebudowa/remont pomieszczenia w chlewni lub w budynku gospodarskim funkcjonalnie powiązanych z chlewnią, tak aby w ich wyniku w tym pomieszczeniu było możliwe zdezynfekowanie się osób, które zajmują się obsługą świń,
- 6/. Budowę, przebudowę magazynu do przechowywania słomy dla świń,
- 7/. Zakup i wykonanie robót związanych z posadowieniem silosu na paszę gotową

do bezpośredniego spożycia przez świnię,
8/. Koszty ogólne, nieprzekraczające 10% kosztów poniesionych na realizację tej operacji.

***

Ważne dla właścicieli gospodarstw agroturystycznych – nowe zasady przyjmowania turystów obowiązujące od 12 do 28 lutego 2021 roku

W czwartek 11 lutego 2021 roku w Dzienniku Ustaw poz. 267 zostało opublikowane najnowsze Rozporządzenie Rady Ministrów zmieniające rozporządzenie w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii. **Nowe rozporządzenie** zapewnia otwarcie hoteli oraz pozostałych miejsc noclegowych. Rząd wprowadził nowe zasady na okres od 12 do 28 lutego 2021 roku.

W ramach reżimu sanitarnego są otwarte hotele pod warunkiem, że dla gości udostępnia się nie więcej niż 50% pokoi znajdujących się w danym obiekcie. Z usług hotelarskich mogą korzystać wszyscy turyści. Należy podkreślić, że rozporządzenie mówi o prowadzeniu „usług hotelarskich w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych”, w którym ujęte są hotele, pensjonaty i motele. To właśnie tych obiektów dotyczy zmniejszenie obłożenia. Natomiast obiekty noclegowe z pozostałych kategorii (np. apartamenty, domki, kwatery i pokoje) mogą wynajmować całość dostępnych miejsc. Trzeba jednak pamiętać, że te łagodniejsze zasady bezpieczeństwa

zostały wprowadzone warunkowo tylko na dwa tygodnie. Powrót do normalności następuje powoli, po 28 lutego 2021 roku rząd ogłosi kolejne zmiany obowiązujących restrykcji. Najważniejsze jest zdrowie i życie Polaków, dlatego otwarte obiekty noclegowe mogą działać tylko w ścisłym reżimie sanitarnym.

***

Projekt Doradztwa Energetycznego

Ministerstwo Klimatu i Środowiska przypomina o Projekcie Doradztwa Energetycznego. Pełna nazwa tego projektu to „Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE”. Jest on realizowany przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) oraz partnerów w 16 regionach na terenie całego kraju.

Na stronie internetowej projektu można zdobyć informacje o aktualnych wydarzeniach oraz ofertach finansowania inwestycji z zakresu efektywności energetycznej i OZE: doradztwo-energetyczne.gov.pl.

Obecnie w ramach projektu powstał również animowany film edukacyjny o tym, jak oszczędzać wodę i energię oraz chronić środowisko. [Film „Super Bractwo Energo Doradztwo”](#) jest dostępny na [YouTube](#).

***

Stawki dopłat do materiału siewnego

Stawki dopłat do 1 hektara powierzchni gruntów ornych obsianych lub obsadzonych materiałem siewnym kategorii eli-

tarny lub kwalifikowany za rok 2020 wynoszą:

1/. **67,98 zł** – w przypadku zbóż i mieszanek zbożowych lub mieszanek pastewnych sporządzonych z materiału siewnego gatunków lub odmian roślin zbożowych lub strączkowych wymienionych w rozporządzeniu Rady Ministrów z 13 maja 2013 roku;

2/. **108,77 zł** – w przypadku roślin strączkowych;

3/. **339,90 zł** – w przypadku ziemniaków.

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa od 1 lutego realizuje wydawanie decyzji i przekazywanie płatności na konta bankowe rolników. Na wydanie decyzji Agencja ma czas do 16 marca 2021 roku.

***

Kiedy można zaorać międzyplony?

Od 15 lutego można zaorać międzyplony w ramach praktyki zazieleniania, a także poplony wysiane jako praktyka dodatkowa w rolnictwie zrównoważonym. Natomiast od 1 marca można zaorać międzyplony w ramach pakietu ochrona gleb i wód. Z tytułu praktyki zazieleniania w ramach płatności bezpośrednich międzyplony są uznawane za obszary proekologiczne, tzw. EFA. Do utrzymywania odpowiedniej powierzchni proekologicznej – EFA zobowiązane są gospodarstwa posiadające powyżej 15 ha gruntów ornych. Gospodarstwa takie muszą wykazać, że 5% gruntów ornych, wchodzących w ich skład, to obszary cenne środowiskowo.

Mieszanka uprawiana jako międzyplon nie może być uprawiana jako plon główny w roku następującym po roku jej wysiania. Zakaz ten nie dotyczy po-

szczególnych gatunków, z których utworzona została mieszanka. Realizacja międzyplonu ozimego polega na wysiewie mieszanki od 1 lipca do 1 października oraz na jej utrzymaniu na polu co najmniej do 15 lutego.

„Rolnictwo zrównoważone” to pierwszy pakiet z programu rolno-środowiskowo-klimatycznego, który ma na celu promowanie zrównoważonego systemu gospodarowania, polegającego na racjonalnym wykorzystaniu zasobów przyrody, które umożliwia ograniczenie negatywnego wpływu rolnictwa na środowisko oraz zapobiega ubytkowi substancji organicznej w glebie. Jednym z wymogów pakietu jest zastosowanie m.in. w celu uzyskania dodatniego bilansu materii organicznej na działce rolnej:

1/. W zmianowaniu minimum 3 grup upraw w ciągu 5 lat zobowiązania,
2/. A także najpóźniej w 4 roku okresu zobowiązania, w dwóch różnych latach: międzyplonu (wysiewanego w terminie do 1 października, przy jednoczesnym zakazie wznawiania zabiegów agrotechnicznych przed 15 lutego) oraz międzyplonu (jak wyżej) lub przyorania słomy lub przyorania obornika.

Pakiet 2. „Ochrona gleb wód” z działania rolno-środowiskowo-klimatycznego ma na celu odpowiednie użytkowanie gleb, ochronę przed erozją wodną i wietrzną, przeciwdziałanie utracie substancji organicznej w glebie oraz ochronę wód przed zanieczyszczeniami. Głównym wymogiem realizacji tego pakietu jest siew roślin międzyplonowych w terminie do 15 września i utrzymanie ich na polu do 1 marca wraz z zakazem wznawiania zabiegów agrotech-

nicznych w tym okresie. Jako międzyplon można stosować wyłącznie mieszanki złożone z minimum 3 gatunków roślin, przy czym gatunek rośliny dominującej w mieszance lub gatunki zbóż wykorzystane w mieszance nie mogą przekroczyć 70% jej składu.

Zielony poplon w okresie zimy podnosi żyzność gleby na skutek poprawy bilansu substancji organicznej w glebie poprzez odtwarzanie zasobów próchnicy. Dzięki międzyplonom ozimym struktura gleby jest chroniona przed działaniem deszczu i wiatru, zapobiegając tym samym zjawisku erozji wietrznej i wodnej, a także wymywaniu azotu, fosforu i potasu. Niektóre rośliny uprawiane w międzyplonie odznaczają się właściwościami fitosanitarnymi, ograniczając występowanie chorób i szkodników roślin uprawnych, a także w znacznym stopniu ograniczają zachwaszczenie. Przyorane międzyplony są zaś cennym źródłem składników pokarmowych.

***

Konferencja o źródłach finansowania inwestycji w zakresie termomodernizacji i OZE w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych

We wtorek 16 lutego br. odbędzie się I Konferencja Future Energy Live: Źródła finansowania inwestycji w zakresie termomodernizacji i OZE w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych – Ulga termomodernizacyjna. Konferencja odbędzie się online i rozpocznie o godz. 11.00. Celem wydarzenia jest wniesienie merytorycznego wkładu w dyskusję na temat nowości technologicznych w energetyce oraz bezpieczeństwa energetycznego pro-

sumentów, jak i ekologicznych źródeł energii.

Warto przypomnieć również, na czym może polegać termomodernizacja:

- 1/. Dociepleniu/ociepleniu ścian, stropów czy dachów,
- 2/. Wymianie okien i drzwi na energooszczędne,
- 3/. Modernizacji lub wymianie systemu ogrzewania czy modernizacji źródeł ciepła.

Więcej informacji o konferencji oraz możliwość zapisania się na wydarzenie jest na stronie: g2aarena.pl

***

Sprawozdanie o wytworzonych odpadach i o gospodarowaniu odpadami

Roczne sprawozdanie o wytworzonych odpadach i o gospodarowaniu odpadami zgodnie z art. 75 Ustawy z dnia 14 grudnia 2012 roku o odpadach sporządza m.in. wytwórca odpadów obowiązany do prowadzenia ewidencji odpadów. Z kolei do prowadzenia ilościowej i jakościowej ewidencji zgodnie z katalogiem odpadów zobowiązany jest posiadacz odpadów. Jednak istnieją wyjątki, o których mowa w art. 66 powyższej Ustawy, czyli obowiązek ten nie dotyczy między innymi wytwórców odpadów komunalnych oraz wytwórców będących rolnikami gospodarującymi na powierzchni użytków rolnych poniżej 75 ha, o ile nie podlegają wpisowi do rejestru z urzędu na podstawie art. 51 ust. 1.

Sprawozdanie o wytworzonych odpadach i o gospodarowaniu odpadami za rok 2020 należy złożyć w terminie do 15 marca 2021 roku. Sprawozdania są składane wyłącznie w wersji elektronicznej,

za pośrednictwem indywidualnego konta w Bazie danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami (BDO).

Więcej szczegółów znajduje się w Ustawie z dnia 14 grudnia 2012 roku o odpadach (Dz.U. 2013 poz. 21 z późniejszymi zmianami) oraz na stronie internetowej: bdo.mos.gov.pl

***

Czy wiesz, na czym polega agroleśnictwo?

Jest to sposób użytkowania ziemi polegający na łączeniu pielęgnacji drzew i krzewów z działalnością rolniczą zarówno roślinną, jak i zwierzęcą. Jest to system bardzo opłacalny, a przy tym korzystny dla środowiska. Jest już wspierany przez wiele krajów, w tym Francję, Portugalię i Hiszpanię, za pomocą środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. Zakłada się, że agroleśnictwo w Polsce również będzie wspierane.

Wyróżnia się kilka systemów agroleśnych:

- 1/. Uprawy alejowe – uprawy rolnicze między drzewami,
- 2/. Sylwopastoralizm – hodowla zwierząt wśród drzew,
- 3/. Alejowo-sylwopastoralny,
- 4/. Pasy wiatrochronne,
- 5/. Zadrzewienia śródpolne i śródpastwiskowe,
- 6/. Wyspy drzew w środku pól tzw. remizy,
- 7/. Produktywne żywopłoty,
- 8/. Strefy buforowe,
- 9/. Agrobioautostrady – żywopłoty połączone z łąkami kwietnymi.

***

Dokarmianie ptaków zimą

Zima to trudny okres dla ptaków, zwłaszcza jeśli jest

śnieżna. Trudno im wówczas znaleźć pożywienie i tracą cenną energię na jego poszukiwanie. Możemy pomóc ptakom przetrwać zimę poprzez ich dokarmianie, jednak należy robić to rozsądnie.

Ptaki często przylatują w pobliże naszych domów, gdyż wiedzą doskonale, że mogą spodziewać się „darmowej stołówki”. Jednak bardzo szybko przyzwyczajają się do takiego łatwo pozyskanego źródła pokarmu i dłuższe przerwy w dostarczaniu im pożywienia mogą być dla nich niebezpieczne.

Zatem jak i kiedy dokarmiać ptaki?

Po pierwsze należy przede wszystkim robić to regularnie i tak długo, aż nie przyjdzie ocieplenie, czyli wiosna. Jeśli chcemy dokarmiać ptaki sporadycznie, pomimo leżącego śniegu, to lepiej nie dokarmiajmy ich wcale. Nie należy rozpoczynać dokarmiania zbyt wcześnie, ale dopiero wtedy, gdy spadnie śnieg. Jeśli zima jest bezśnieżna, to ptaki powinny poradzić sobie same. Wykładamy odpowiednią porcję pokarmu, tak by pokarm się nie popsuł, zanim ptaki go zjedzą. Warto początkowo wyklądać minimalną ilość, by następnie zwiększać ją wraz z zapotrzebowaniem. Codziennie należy dosypywać nasiona i sprawdzać stan słoniny. Jeśli zdecydujemy się zamontować w ogrodzie karmnik, to należy go zamieścić na odpowiedniej wysokości, zabezpieczając go przed dostępem drapieżników (na przykład kotów). Karmnik powinien być solidnie przymocowany, aby nie spadł w czasie silnych wiatrów. Rozmiar karmnika powinien być dostosowany do wielkości ptaków. Karmnik powinien zabezpieczać pokarm przed rozwianiem, zasypaniem

i zamoczeniem – musi mieć daszek chroniący pokarm przed deszczem i śniegiem oraz osłonę przed wiatrem. Jednocześnie powinien zapewniać ptakom bezpieczeństwo, to znaczy swobodny przylot i odlot (ucieczkę).

Czym karmić ptaki?

Do karmienia ptaków używamy tylko naturalnych produktów – kasze, zboża, płatki owsiane, ziarna słonecznika, konopi i dyni, orzechy, suszone owoce oraz gotowe mieszanki nasion dla dzikich ptaków. Dla wielu ptaków przysmakiem jest tłuszcz zwierzęcy (słonina lub lój), a także zalane roztopionym tłuszczem nasiona i orzechy – tak zwane zimowe kule. Pamiętajmy jednak, aby słonina nie wisiała zbyt długo (około 2-3 tygodni), ponieważ gdy zjełczeje może zaszkodzić ptakom.

Ptaki są często dokarmiane w sposób przypadkowy i nieprzemyślany, a niewłaściwy rodzaj pokarmu powoduje więcej szkód niż pożytku. Głodne ptaki zjedzą wszystko, ale efekty mogą być tragiczne. Ptaków nie wolno karmić produktami solonymi: orzeszkami solonymi, soloną słoniną, słonym pieczywem. Bardzo niebezpieczny jest pokarm zepsuty (na przykład spleśniały chleb) lub pieczywo namoczone i zamrożone. Nie wolno dawać ptakom nieugotowanego pęczaku oraz innych pęczniących w przewodzie pokarmowym ziaren i kaszy. Warto postawić na naturalny pokarm i posadzić w ogrodzie drzewa i krzewy, które jesienią obficie owocują, między innymi berberys, dereń, kalina, jarzębina, czereśnia ptasia, głóg, drzewa iglaste i winobluszcz. Bardzo efektowne jest proso, które pozostawione na zimę nie tylko ładnie wygląda, ale także może stanowić dla ptaków pokarm zimą.

Źródło informacji: <https://zielonyogrodek.pl/ogrod/zwierzeta-w-ogrodzie/1064-dokarmianie-ptakow-zima>

***

Kredyty preferencyjne

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa udostępniła 8 lutego 2021 roku współpracującym bankom środki na dopłaty do kredytów preferencyjnych na 2021 rok:

- 1/. Na wznowienie produkcji po klęskach żywiołowych (z linii K01, K02, DK01, DK02),
- 2/. Z częściową spłatą kapitału na zakup użytków rolnych przez młodych rolników (z linii MRcsk),
- 3/. Na sfinansowanie spłaty zadłużenia powstałego w związku z prowadzeniem działalności rolniczej (z linii KR).

***

Rok 2021 Międzynarodowym Rokiem Owoców i Warzyw

Pomimo wielu cennych właściwości, jakie wnoszą do organizmu owoce i warzywa, ciągle spożywamy ich za mało. Warto zatem nagłaśniać, że warzywa i owoce są niezbędnymi składnikami zdrowej i zróżnicowanej diety. Wpływają pozytywnie na wzmocnienie układu odpornościowego, dostarczają organizmowi wielu cennych składników odżywczych, pomagają zmniejszyć ryzyko wystąpienia różnych chorób. Biorąc pod uwagę te wszystkie elementy, Organizacja Narodów Zjednoczonych postanowiła ustanowić rok 2021 Międzynarodowym Rokiem Owoców i Warzyw. Sekretarz Generalny ONZ Antonio Guterres w grudniowym wystąpieniu podkreślił ważność problemu i zwrócił uwagę na większą pro-

mocję spożywania warzyw i owoców.

Jak wygląda spożywanie warzyw? Przeciętny Europejczyk dziennie spożywa około 340 g owoców i warzyw, a przeciętny Polak jedynie 280 g. Z przeprowadzonych badań uzyskano informację, że 3/4 Polaków nie orientuje się, ile warzyw i owoców zaleca się spożywać.

Jak wygląda nasz kraj na tle krajów UE? Pod względem produkcji warzyw i owoców znajdujemy się na 3 miejscu, pod względem spożycia warzyw klasyfikujemy się na 6 miejscu. Nie jest już tak dobrze w przypadku spożycia owoców. Tu bowiem znajdujemy się na 4 miejscu od końca. Warto zatem zalecenia dietetyków potraktować poważnie i wprowadzić do swoich jadłospisów więcej produktów warzywno-owocowych. W końcu rok 2021 jest tak pięknie nazwany – Międzynarodowy Rok Owoców i Warzyw!

(Źródło informacji: czasopismo „Warzywa”, nr 2/2021).

***

Co kryje się pod pojęciem „inteligentne big bagi”?

„Inteligentne big bagi” do transportu sadzeniaków opracowała holenderska firma HZPC. Dzięki specjalnej aplikacji oraz zainstalowanym chipom odbiorca zamówionej przesyłki po przyłożeniu swojego smartfona do chipa otrzymuje informacje z zakresu uprawy odebranej przesyłki. Pierwsze takie big bagi trafiły w minionym sezonie do Hiszpanii i zostały pozytywnie przyjęte. Te pochlebne opinie spowodowały, że firma rozszerzyła projekt i przesyłki trafiły do odbiorców w Bułgarii, Francji, Włoszech, Portugalii,

Turcji i Serbii. Warto zaznaczyć, że w zależności dokąd ta przesyłka dotarła, odbiorca otrzymywał porady w swoim języku.

Część chipów doposażono w mikro sensory rejestrujące temperaturę podczas transportu. Ta informacja zdaniem przedstawicieli firmy pomoże rozwiązać skargi klientów związane z warunkami transportu towaru. Sadzeniaki w takich big bagach podróżują często długo, bo nawet kilka tygodni, i są przeładowywane pomiędzy ciężarówkami lub statkami w różnych warunkach temperaturowych. Firma HZPC ma w planach kontrolować wilgotność, stężenie CO₂ oraz intensywność wstrząsów podczas transportu.

Na chwilę obecną „inteligentne big bagi” są polecane do nowych odmian, o których producenci jeszcze nie za wiele wiedzą. Dzięki tej aplikacji odbiorcy mogą zapoznać się z niezbędnymi informacjami dotyczącymi odmiany i jej uprawy.

(Źródło informacji: czasopismo „Warzywa”, nr 2/2021.)

***

Konkurs „Food zero waste – nie marnuj żywności”

Narodowy Instytut Kultury i Dziedzictwa Wsi ogłasza konkurs „Food zero waste – nie marnuj żywności”, którego celem jest zachęcenie do wdrożenia idei niemarnowania żywności oraz kreatywnego podejścia do sztuki kulinarnej z wykorzystaniem produktów, które pozostały z poprzednich posiłków czy zakupów.

1/. **Termin:** od 17 lutego do 24 marca 2021 roku.

2/. **Adresaci konkursu:** koła gospodyń wiejskich, gospodarstwa domowe, społeczności lo-

kalne obszarów wiejskich (świątlice, gminne ośrodki kultury, miejsko-gminne ośrodki kultury, kluby), szkoły gastronomiczne i branżowe.

3/. Kategorie konkursowe: zapiekanki, sałatki, „słodko/słono” przekąski, dania z mięsem, dania jarskie.

4/. Pozostałe informacje i regulamin konkursu: dostępne na stronie internetowej: <https://bit.ly/3qthVjJ>

***

Poznaj zbawienny wpływ bakterii glebowych na człowieka

Czy mają Państwo wrażenie, że po pracach w ziemi, typu pielnie, przekopywanie grządek, grabienie, czują się Państwo szczęśliwsi i bardziej zadowoleni pomimo trudu i wysiłku? Okazuje się, że za taki stan organizmu odpowiadają bakterie należące do grupy „dobrych bakterii” z rodziny Mycobacterium – Mycobacterium vaccae, które naturalnie występują w glebie.

Nazwa bakterii pochodzi od łacińskiego słowa vaccae – bydło domowe, ponieważ pierwszy opisany szczep został wyizolowany z bydlęcego łajna w Austrii. Naukowcy prowadzący badania nad tą bakterią sądzą, że kontakt z nią może mieć zbawienne znaczenie dla naszego organizmu, a konkretnie działanie antydepresyjne, ponieważ następuje pobudzenie wydzielania serotoniny i noradrenaliny.

Serotonina nazywana jest hormonem szczęścia, natomiast noradrenalina odpowiada za koncentrację i zapamiętywanie. Badania, których wyniki ujawniono 24 maja 2010 roku, wykazały, że gdy Mycobacterium vaccae wstrzyknięto myszom, pobudził się

u nich rozwój neuronów, zwiększył się poziom wydzielania serotoniny i nastąpiło obniżenie poziomu lęku.

Co to wszystko dla nas oznacza? Otóż, obcowanie z naturą, a w szczególności z glebą, może działać antydepresyjnie i antystresowo. Może zmniejszać uczucie niepokoju oraz pozytywnie wpływać na zdolność uczenia się.

Z badań wynika, że elektryczna aktywność bakterii jest tymczasowa, więc im częściej zaglądamy do ogródka, tym bardziej i dłużej jesteśmy szczęśliwi. Gdy stopią się śniegi, jak najszybciej zacznijmy zajmować się naszymi grządkami, nie bójmy się pracować gołymi rękami, a po kontakcie z glebą nie myjmy ich od razu. Niech te mikroskopijne antydepresanty działają na nas jak najdłużej.

(Źródło informacji: inspekty.pl, naukawpolsce.pap.pl)

***

Konferencja online „Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym”

Czy jesteś zainteresowany bezpieczniejszymi dla środowiska źródłami energii niż spalanie węgla? Czy szukasz możliwości dofinansowania odnawialnych źródeł energii? A może chcesz poznać przykłady wykorzystania odnawialnych źródeł energii w gospodarstwie rolnym?

Jeśli interesują Cię powyższe zagadnienia, serdecznie zapraszamy na konferencję online 3 marca 2021 roku pt. „Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym”.

Prosimy o zgłaszanie swojego udziału do 2 marca 2021 roku telefonicznie:

690 539 669 lub drogą mailową na adres: srodowisko@wodr.poznan.pl podając następujące dane: imię i nazwisko, miejscowość, ulica, numer budynku i lokalu, kod pocztowy, poczta, powiat, adres e-mail. Swój udział można również zgłosić poprzez aplikację EPSU Mobilne (do pobrania bezpłatnie w sklepie Google Play lub App Store) oraz przez naszą stronę internetową www.wodr.poznan.pl wybierając z menu Wydarzenia > Szkolenia.

Po zakwalifikowaniu się na konferencję na wskazany adres mailowy zostanie wysłany link pozwalający na udział w wydarzeniu! Serdecznie zapraszamy! Udział w konferencji jest bezpłatny.

Do pobrania: [Program.pdf](#)

***

Stosowanie nawozów naturalnych – terminy

Nawozy naturalne stałe można stosować:

- 1/. na gruntach ornych od 1 marca do 31 października,
- 2/. na trwałych użytkach zielonych, w uprawach trwałych, uprawach wieloletnich od 1 marca do 30 listopada.

Nawozy naturalne płynne można stosować:

- 3/. na gruntach ornych od 1 marca do 25 października,
- 4/. na trwałych użytkach zielonych, uprawach wieloletnich oraz w uprawach trwałych od 1 marca do 31 października.

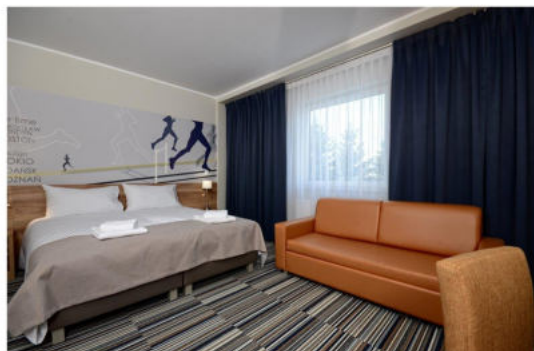
Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu

***

CENTRUM MARATON

HOTEL & SPORT ***

KOMFORTOWE *** POKOJE

SMACZNA KUCHNIA

RELAKS NA PŁYWALNI, W SAUNIE I GRODZIE SOLNEJ

ZAPLECZE REKREACYJNO - SPORTOWE

ZAPRASZAMY DO AKTYWNEGO SPĘDZENIA CZASU.

Centrum Maraton Hotel & Sport ***
ul. Sportowa 6
64-500 Szamotuły
Tel. + 48 61 29 219 61
www.centrummaraton.com